

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2015

aruandeaasta lõpp: 31.12.2015

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Archimedes

registrikood: 80011561

tänavatalu nimi: Koidula

maja ja korteri number: 13a

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthnumber: 10125

telefon: +372 6962418

faks: +372 6962426

e-posti aadress: arch@archimedes.ee

veebilehe aadress: www.archimedes.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	39
Bilanss	39
Tulemiaruanne	40
Rahavoogude aruanne	41
Netovara muutuste aruanne	42
Raamatupidamise aastaaruande lisad	43
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	43
Lisa 2 Raha	45
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	46
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	47
Lisa 5 Muud nõuded	47
Lisa 6 Materiaalne põhivara	48
Lisa 7 Immateriaalne põhivara	49
Lisa 8 Kasutusrent	49
Lisa 9 Võlad ja ettemaksed	50
Lisa 10 Võlad töövõtjatele	51
Lisa 11 Annetused ja toetused	51
Lisa 12 Tulu ettevõtlusest	52
Lisa 13 Muud tulud	52
Lisa 14 Jagatud annetused ja toetused	53
Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud	55
Lisa 16 Tööjõukulud	55
Lisa 17 Muud kulud	56
Lisa 18 Muud finantstulud ja -kulud	56
Lisa 19 Seotud osapooled	56
Lisa 20 Ettemakstud toetused	57
Lisa 21 Nõuded toetuste eest	58
Lisa 22 Toetusteks saadud ettemaksed	59
Lisa 23 Toetuste kohustused ja toetuste tagasimaksekohustu	60
Lisa 24 Bilansivälised nõuded ja kohustused	61
Aruande allkirjad	63
Vandeaudiitori aruanne	64

Sihtasutus Archimedes

Majandusaasta aruanne: Tegevusaruanne 2015

SIHTASUTUSE LUHISELOOMUSTUS JA KONTAKTANDMED

Sihtasutus Archimedes (edaspidi sihtasutus) on asutatud Eesti, Euroopa Liidu ja teiste rahvusvaheliste programmide ning sihtasutusele halduslepinguga pandud riiklike ülesannete raames eraldatavate vahendite ja sihtotstarbeliste eraldiste kogumiseks ja haldamiseks ning saadud vahendite abil Eesti haridus- ja teadussüsteemi ning noortevaldkonna arendamiseks.

Sihtasutuse tegevuse põhieesmärkideks on oma ja talle vastavaks otstarbeks eraldatud varade või avalikel konkurssidel saadud vahendite valitsemise ja kasutamise kaudu:

- Eesti haridus-, teadus- ja arendustegevuse süsteemi ning noortevaldkonna organisatsioonide edendamine ja kaasajastamine, Eesti hariduse ja teaduse populariseerimine ning koostöö tugevdamine ühiskonna teiste sfääridega;
- Eesti haridus- ja teadussüsteemi ning noortevaldkonna organisatsioonide ettevalmistamine koostöös Euroopa Liidu struktuuridega ning osalemiseks erinevates Euroopa Liidu ja muudes programmides;
- Euroopa Liidu ning riiklike haridus-, teadus- arendus-, noortevaldkonna ja infoühiskonna programmide ja projektide ettevalmistamine, nõustamine ja vajadusel rakendamine;
- struktuuritoetuste andmist korraldava rakendusüksuse ülesannete täitmine õigusaktidega määratud prioriteetsete suundade või muude valdkondade osas;
- Eesti hariduse kvaliteedi hindamine ja edendamine;

Juriidiline aadress, Tallinna kontor

L.Koidula 13a
Tallinn 10125
tel 699 9399
faks 697 9226
info@archimedes.ee

Tallinna kontor nr 2

Eesti kõrghariduse kvaliteediagentuur (EKKA)
Toompuiestee 30
Tallinn 10149
tel 640 0455
ekka@archimedes.ee

Tartu kontor

Väike-Turu 8
Tartu 51013
tel 730 0324
faks 730 0336
tartu@archimedes.ee

1. SIHTASUTUSE JUHTIMINE

2015. a oli Sihtasutuse Archimedes jaoks töomahukas, kaalukamateks põhiülesanneteks olid:

- Programmeerimise 2014-2020 EL koostööprogrammi Erasmus+ elluviimine
- kõrg- ja kutseharidusasutuste kvaliteedi hindamine
- haridust tõendavate dokumentide hindamine
- programmeerimise 2007-2013 struktuuritoetuste rakendusüksuse ülesannete täitmine Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Eesti teadus- ja arendustegevuse konkurentsivõime tugevdamine teadusprogrammide ja kõrgkoolide ning teadusasutuste kaasajastamise kaudu“ osas ning Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Teadus- ja arendustegevuse inimressursi arendamine“ osas
- programmeerimise 2014-2020 struktuuritoetuste rakendusüksuse ülesannete käivitamine
- riiklike struktuuritoetuste programmide elluviimine
- riiklike stipendiumiprogrammide ja haridusalgatuste elluviimine

Süvendatult panustati organisatsiooni arendustegevustele, milleks 2015. aastal viidi läbi juhtimiskorralduse muudatused ja restruktureerimine.

Strateegiline juhtimine

Juhatus jälgib sihtasutuse strateegilist juhtimist tasakaalus tulemuskaardile toetudes. Eesmärgid ja indikaatorid nende saavutamiseks on seatud asutuseüleles mõotmes neljas olulisimas valdkonnas: kliendid, töötajad, finantsid ja protsessid. 2015. aasta näitajaid võib igati heaks pidada.

Jrk	Strateegiline juhtimine	2013	2014	2015
1	Klientide kõrge rahulolu (kliendi rahulolu tase küsitluse alusel, eesmärk: vähemalt 8,5)	8,6	8,5	~*
2	Kompetentsed töötajad (erialastel koolitustel osalejate % töötajate hulgas, eesmärk: vähemalt 95%)	82%	87%	86%
3	Töötajate kõrge rahulolu (töötajate rahulolu tase küsitluse alusel, eesmärk: 8,5)	8,0	8,0	-
4	Eelarve planeerimise kõrge kvaliteet (eelarve täitmise %, eesmärk: vähemalt 90%)	100,6%	85,5%	
5	Finantsarvestuse kõrge kvaliteet (oluliste märkuste arv finantsauditites)	0	0	
6	Ülesannete täitmiseks eraldatud finantsressursse kasutatakse sihipäraselt ja efektiivselt Majandusaasta aruande auditi kaudu saadud oluliste puuduste arv; Kontrolltegevuste kaudu saadud oluliste märkuste arv finantsressursside kasutamise kohta (eesmärk: 0/0)			0/0
7	Edasijagamiseks eraldatud toetusi ja investeeringuid vahendatakse sihipäraselt ja efektiivselt. Kontrolltegevuste kaudu saadud oluliste märkuste arv finantsvahenduse kohta (eesmärk: 0)			0
8	Protsesside vastavus normdokumentidele ja toimevajadustele (oluliste märkuste arv auditite ja kontrolltegevuste aruannetes (juurutatud protsesside kohta), eesmärk: 0)	0	0	0
9	Nõuetekohased toimingud (oluliste märkuste arv auditite ja kontrolltegevuste aruannetes (protsesside teostuse kohta), eesmärk: 0)	0	1	0

*al 2015. a toimub kliendi ja töötajate rahulolu uuringute läbiviimine igal teisel aastal.

Personal

31.12.2015 seisuga töötas sihtasutuses 119 töötajat, neist 108 täis- ja 11 osalise koormusega töölepinguga. Lapsehoolduspuhkusel viibis 12 töötajat. Kokku oli sõlmitud 131 töölepingut.

Auditite ja kontrolltegevuste tulemused

2014. a majandusaasta aruande raamatupidamisaruandele andis audiitorfirma Grant Thornton Rimess OÜ märkusteta hinnangu.

2015. a teises pooles läbiti mittevastavusteta Bureau Veritas Eesti OÜ poolt läbiviidud kvaliteedijuhtimissüsteemi rahvusvahelise standardi ISO 9001:2008 nõuetele vastavuse audit.

Sihtasutuse peamised suhtarvud

Suhtarvude lähteandmed:	2015	2014	2013
Raha	12 997 707	9 366 427	13 383 731
Käibevara	44 368 148	55 550 466	64 669 846
Varad	44 424 124	56 500 168	65 943 854
Lühiajalised kohustused	43 926 265	55 119 631	64 239 011
Koguvõlgnevus	43 926 265	56 054 669	65 507 938
Tegevustulud	77 300 015	83 702 282	122 074 762
Tegevuskulud	77 251 596	83 692 530	122 104 485
Omakapital	497 859	445 449	435 916
Tööjõukulud	3 962 009	3 512 460	3 456 085
Jagatud toetused	71 552 719	78 346 335	116 465 401
Põhivara kulum	5 180	5 274	7 069
Juhatuse, nõukogu ja juhtide tasud koos sotsiaalmaksudega	522 982	483 144	445 421

Finantssuhtarv	Valem	2015	2014	2013
Puhas käibekapital ehk töökapital	Käibevara – lühiajalised kohustused	441 883	430 835	430 835
Töökapitali suhe lühiajalistesse kohustustesse	Tööjõukulud / lühiajalised kohustused	0,09	0,06	0,05
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	Käibevara / lühiajalised kohustused	1,0	1,0	1,0
Maksevalmiduse kordaja	Raha / lühiajalised kohustused	0,30	0,17	0,21
Võlakordaja	Koguvõlgnevus / varad	0,99	0,99	0,99
Tegevustulemuslikkus	Tegevustulud / tegevuskulud	1,0	1,0	1,0
Omakapitali osakaal varadest	Omakapital / varad	0,01	0,01	0,01
Tööjõukulude suhe tegevustuludes	Tööjõukulud / tegevustulud	0,05	0,04	0,03
Efektiivsusnäitajad				
Tegevuskulude osa jagatud toetustesse	Tegevuskulud / jagatud toetused *	8,0%	6,8%	4,8 %
Otseste juhtimiskulude osa tegevuskuludes	Otseste juhtimiskulud / tegevuskulud **	9,2%	9,0%	7,9 %
Tööjõukulude osa tegevuskuludes	Tööjõukulud / tegevuskulud ***	69,6%	65,8%	61,4%

Efektiivsusnäitajad on arvutatud Rahandusministeeriumi metoodika põhjal, mille alusel võrreldakse toetuste jagamisega tegelevaid sihtasutusi. Toetuste jagamisega tegelevate sihtasutuste grupi moodustavad sihtasutused, mis tegelevad peamiselt toetuste vahendamisega, vaadeldava grupi sihtasutuste tulude enamiku moodustavad sihtfinantseerimise tulud, omatulusid ei teenita, või teenitakse ebaolulises mahus.

* tegevuskulude suhe antud toetustesse – tegevuskuludena on defineeritud ärikulud, millest on lahutatud antud toetuste ning põhivara kulum ja allahindluste maht. Suhtarv näitab iga väljaantava toetuse euro kulu;

** otseste juhtimiskulude osa tegevuskuludes – otseste juhtimiskuludeks on juhatuse, nõukogu ja juhtide töötasud sotsiaalmaksudega, tegevuskuludena on kajastatud ärikulud, millest on lahutatud antud toetuste ning põhivara kulum ja allahindluste maht;

*** tööjõukulude osa tegevuskuludes – tööjõukuludena on kajastatud palgakulud koos sotsiaalmaksude ja erisoodustustega. Tegevuskuludena on kajastatud ärikulud, millest on lahutatud antud toetuste ning põhivara kulum ja allahindluste maht.

2. EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) on juhtiv kompetentsikeskus Eestis õppeasutuste välishindamise alal. EKKA lähtub oma tegevuses kokkulepetest ja arengutest Euroopa haridusruumis, evib informatsiooni arengutendentsidest ja tulemuslikust praktikast ka väljaspool Euroopat ning rakendab ajakohast ja kohalikku konteksti sobitatud oskusteavet ning välishindamise tulemuste analüüsi Eesti haridussüsteemi konkurentsivõime tugevdamisse.

EKKA **missioon** on edendada koostöös partneritega kvaliteeti hariduse valdkonnas ning suurendada seeläbi Eesti ühiskonna konkurentsivõimet.

EKKA **põhiprotsess** on õppeasutuste välishindamine, mis koosneb järgmistest **põhitegevustest**:

- 1) Kõrgkoolide institutsionaalne akrediteerimine
- 2) Õppekavagruppide kvaliteedi hindamine
- 3) Õppekavagrupi esmahindamine
- 4) Kordushindamine (üleminekuhindamise jätkutegevus)
- 5) Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimine

Põhitegevustega kaasnevad ning neid toetavad järgmised **tugitegevused**:

- Hindamiskspertide koolitamine
- Õppeasutuste nõustamine ja koolitamine
- Avalikkuse teavitamine hindamise tulemustest
- Hindamistulemuste analüüs ning parendusettepanekute esitamine õppeasutustele ja HTMile
- Osalemine õppeasutuste välishindamisega seonduvates rahvusvahelistes võrgustikes

2015. aasta olulisemad tulemused

1. **KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS** viis EKKA läbi järgmised välishindamised:

1.1. Institutsionaalne akrediteerimine: vastu võeti 5 hindamisotsust (Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Tehnikakõrgkool, Lääne-Viru Rakenduskõrgkool) ning aasta jooksul viidi läbi 3 akrediteerimist (Tartu Ülikool, Euroakadeemia, Tartu Kõrgem Kunstikool). Lääne-Viru Rakenduskõrgkool ja Euroakadeemia akrediteeriti 3 aastaks, teised 7 aastaks. Ära jäi Eesti Hotelli- ja Turismikõrgkooli hindamine, kuna kõrgkool lõpetas tegevuse.

1.2. Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine: aasta jooksul toimus 24 hindamist, vastu võeti 19 hindamisotsust hindamisotsust 8 erinevas õppekavagrupis ja 7 kõrgkoolis. 19 otsusest kuuel juhul otsustas hindamiskoostöökoos viia järgmine hindamine läbi varem kui 7 aasta pärast. 3 juhtumil lisas hindamiskoostöökoos 7-aastase hindamistähtaaja juurde kõrvaltingimuse, mis tuleb kõrgkoolil täita aasta jooksul.

1.3. Õppekavagrupi esmahindamine: Õppe läbiviimise õigust taotles 2015. aastal 2 kõrgkooli: Tartu Ülikool Informaatika ja infotehnoloogia õppekavagrupi rakenduskõrgharidusõppes ning Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor isikuteeninduse õppekavagrupi rakenduskõrgharidusõppes. Mõlema esmahindamise puhul leidis hindamiskoostöökoos, et õppe kvaliteet vastab osaliselt nõutavale tasemele ning tegi ettepaneku ministrile anda õppe läbiviimise õigus 3 aastaks.

2. **KUTSEHARIDUSE VALDKONNAS** viis EKKA läbi 56 akrediteerimist kokku 13 õppekavarühmas. Otsused jagunesid järgnevalt:

- akrediteerida kooli õppekavarühm 6 aastaks - 38 otsust;
- akrediteerida kooli õppekavarühm 3 aastaks - 17 otsust;
- mitte akrediteerida kooli õppekavarühm – 1 otsus (Eesti Iluteeninduse Erakool)

3. EKKA viis läbi esimesed **PIIRIÜLESED KVALITEEDIHINDAMISED**: akrediteerimisime 26 õiguse valdkonna magistriõppekava 13 Moldova kõrgkoolis. 3 õppekava said täisakrediteeringu 5 aastaks, 18 õppekava osalise akrediteeringu 3 aastaks ja 5 õppekava kohta tehti ettepanek mitte akrediteerida.
4. **RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ** oli edukas ka arendusprojektide osas: käivitus Soome-Eesti Twinning projekt Aserbaidžaanis, mille eesmärgiks on kõrghariduse kvaliteedi edendamine; algas koostöö Maailmapangaga Tadžikistanis suuremahulise arendusprojekti ettevalmistamisel; algatatud on töövarjuprojekt ASEM võrgustiku riikidele.
5. Alates 2. aprillist on **EKKA-I UUS NIMI**– Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur. Agentuuri uus ingliskeelne nimetus on Estonian Quality Agency for Higher and Vocational Education. Lühendina jääb kasutusele EKKA.

2.1. KÕRGHARIDUSE VÄLISHINDAMINE

2.1.1. INSTITUTIONAALNE AKREDITEERIMINE

Hindamisotsused 28.01.2015	Otsus	Osahinnangute kohaselt nõuetele vastav	Osahinnangute kohaselt osaliselt nõuetele vastav
Tallinna Tehnikaülikool	7 aastat	Organisatsiooni juhtimine ja toimimine	
		Õppetegevus	
		Teadus-, arendus- ja /või muu loometegevus	
		Ühiskonna teenimine	
Tallinna Tehnikakõrgkool	7 aastat	Organisatsiooni juhtimine ja toimimine	
		Õppetegevus	
		Tunnustust vääriv - õppekavaarendus	
		Teadus-, arendus- ja /või muu loometegevus	
Lääne-Viru Rakenduskõrgkool	3 aastat	Organisatsiooni juhtimine ja toimimine	
			Õppetegevus
			Teadus-, arendus- ja /või muu loometegevus
		Ühiskonna teenimine	
Hindamiskülastused 2015			
Tartu Ülikool	7 aastat	Organisatsiooni juhtimine ja toimimine	
		Tunnustust vääriv – rahaliste vahendite ja taristu juhtimine	
		Õppetegevus	
		Teadus-, arendus- ja /või muu loometegevus	
Euroakadeemia	3 aastat		Organisatsiooni juhtimine ja toimimine
			Õppetegevus
		Teadus-, arendus- ja /või muu loometegevus	
			Ühiskonna teenimine
Tartu Kõrgem Kunstikool	Otsus 2016	Organisatsiooni juhtimine ja toimimine –	
		Õppetegevus	
		Teadus-, arendus- ja /või muu loometegevus	
		Ühiskonna teenimine	

2015. a. toimunud institutsionaalse akrediteerimise komisjonides osales 29 eksperti 10 riigist.

2.1.2. ÕPPEKAVAGRUPPI KVALITEEDI HINDAMINE

2015. a. võttis EKKA kõrghariduse hindamisnõukogu vastu kokku 19 õppekavagrupi kvaliteedihindamise otsust. Kümnel juhul otsustas hindamisnõukogu, et järgmine hindamine toimub 7 aasta pärast, 6 juhul aga vähem kui 7 aasta pärast. Kolmel korral otsustas nõukogu, et järgmine hindamine toimub 7 aasta pärast kõrvaltingimusega. See tähendab seda, et järgmine hindamine toimub 7 aasta pärast juhul, kui kõrgkool likvideerib nõukogu poolt seatud tähtjaks puudused mõningate õppekavagrupi õppekavade osas.

Lisaks toimusid 2015.a sügisel 5 õppekavagruppide hindamised, mille kohta võtab nõukogu vastu otsused 2016. a. algul. Toimusid õppekavagrupi kvaliteedi hindamise koolitused Tallinnas ja Tartus, milles osalesid 2016. aasta sügisel ja 2017. aasta kevadel hinnatavate kõrgkoolide õppekavagruppide meeskonnad.

2015.a toimunud hindamistes osalesid 58 eksperti 23-st riigist:

2.1.3. ÕPPEKAVAGRUPPI ESMAHINDAMINE

Õppekavagrupi esmahindamine viiakse läbi siis, kui kõrgkool soovib alustada õpet uues õppekavagrupis ja/või õppes. 18. juunil võttis hindamisnõukogu vastu esmahindamise otsused Tartu Ülikooli Informaatika ja infotehnoloogia õppekavagrupi rakenduskõrgharidusõppe ning Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor isikuteeninduse õppekavagrupi rakenduskõrgharidusõppe kohta. Mõlema esmahindamise puhul leidis hindamisnõukogu, et õppe kvaliteet vastab osaliselt nõutavale tasemele ning tegi ettepaneku ministrile anda õppe läbiviimise õigus 3 aastaks.

2.1.4. ÜHISÕPPEKAVADE HINDAMINE

Haridus- ja Teadusministeerium võib kaasata Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuuri ühisõppekava hindamisse juhul, kui ühisõppekava registreerimiseks esitatud taotluse ja sellele lisatud andmete kontrollimisel ei selgu, kas ühisõppekava alusel läbiviidava õppe kvaliteet on piisav ning kas ühisõppekavas kirjeldatud õpiväljundid on õppekavaga saavutatavad. Haridus- ja Teadusministeerium täpsustab EKKA-le esitatavas lähteülesandes, milliste nõuete osas on vajalik EKKA ekspertiis. Lähteülesande koopia saadab Haridus- ja Teadusministeerium ka taotluse esitanud kõrgkoolile.

2015. aasta jaanuaris saatis HTM EKKA-le hindamiseks TLÜ ja Parma Ülikooli (University of Parma) magistriõppe õppekava „Digitaalraamatukogundus“ („Digital Library Learning“). Ekspertiisi tulemusel leidis EKKA, et ühisõppekava vastab kõikidele õigusaktides sätestatud nõuetele.

Maikuu viis EKKA läbi TLÜ ja TTÜ ühisõppekava Kutseõpetaja hindamise. Komisjon leidis mitmeid parendusvaldkondi, kuid soovitas Haridus- ja Teadusministeeriumile õppekava pärast vajaliku muudatuste sisseviimist registreerida.

2.2. KUTSEÕPPE ÕPPEKAVARÜHMADE AKREDITEERIMINE

2015. aastal viis EKKA läbi 56 kooli õppekavarühma (edaspidi KÕR) akrediteerimist vastavalt planeeritud 2015. a akrediteerimiste ajakavale kokku 13 kutseharidusstandardi Lisas 2 määratletud õppekavarühmas (edaspidi ÖKR).

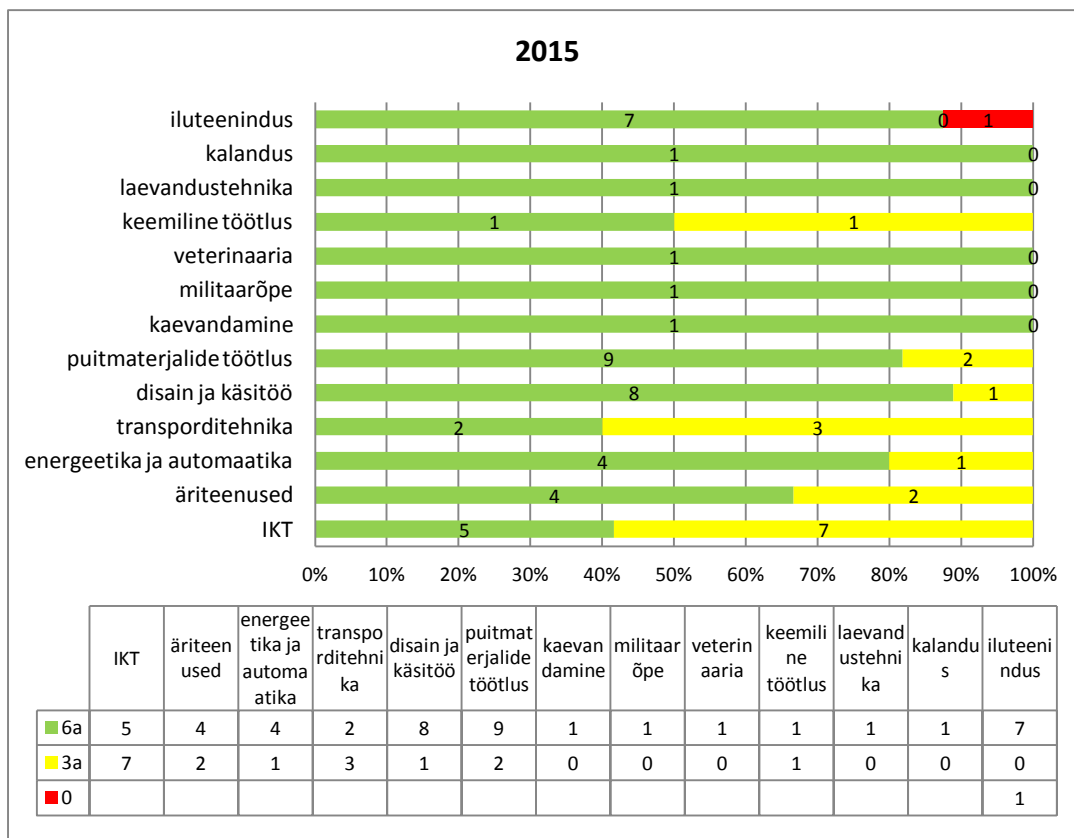
Akrediteerimised viidi läbi järgmistes õppekavarühmades:

1. info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
2. äriteenused
3. energeetika ja automaatika
4. transporditehnika
5. disain ja käsitöö
6. puitmaterjalide töötlus
7. kaevandamine
8. militaarõpe
9. veterinaaria
10. laevandustehnika
11. keemilise töötlus
12. kalandus
13. iluteenindus

Kutsehariduse hindamisnõukogu on 2015. a istungitel vastu võtnud kokku 56 akrediteerimisotsust ning teinud ettepanekud haridus- ja teadusministrile õppe läbiviimise õiguse pikendamiseks vastavalt:

- akrediteerida kooli õppekavarühm 6 aastaks 38 korral;
- akrediteerida kooli õppekavarühm 3 aastaks 17 korral ning
- ühel korral mitte akrediteerida kooli õppekavarühm.

AKREDITEERIMISOTSUSED 2015

*iluteeninduse ÖKRis akrediteeriti 7 kooli õppekavarühma 2014. a. Tabelis on toodud kogu iluteeninduse ÖKR tulemused.

Kokku 56 3-4 liikmelises hindamiskomisjonis osales 68 hindamiseksperiti, sh 35 tööandjate esindajat.

Õppekavarühmade ja hindamiskomisjonide aruanded ning akrediteerimisotsused on avalikustatud EKKA hindamistulemuste andmebaasis.

2.3. PIIRIÜLENE KÕRGHARIDUSE KVALITEEDI VÄLISHINDAMINE

EKKA viis Moldova Haridus- ja Teadusministeeriumi tellimusel läbi 26 õiguse magistriõppekava akrediteerimise 13 Moldova ülikoolis. EKKA kõrghariduse hindamisnõukogu võttis akrediteerimisotsused vastu 12. oktoobril 2015. 3 õppekava said täisakrediteeringu 5 aastaks, 18 õppekava osalise akrediteeringu 3 aastaks ja 5 õppekava kohta tehti ettepanek mitte akrediteerida.

Ekspertide ettepanekutega ja hindamistulemustega saab täpsemalt tutvuda Moldova magistriõppekavade akrediteerimise üldraportis (http://ekka.archimedes.ee/wp-content/uploads/GENERAL-REPORT_accreditation_MA_Law_Moldova.pdf).

2.4. KOOLITUSED

ÕPPEASUTUSTE KOOLITUSED

	Koolitusi 2012	Koolitusi 2013	Koolitusi 2014	Koolitusi 2015
IA eneseanalüüsi koolitus	4	5	4	3
Õppekavagrupi kvaliteedi hindamise koolitus	1	6	4	4
Kutseõppe akrediteerimise teabepäevad ja praktilised seminarid	4	3	2	3
kokku	9	14	10	10

EKSPERTIDE KOOLITUSED

	Koolituste arv/Osalejaid 2012	Koolituste arv/Osalejaid 2013	Koolituste arv/Osalejaid 2014	Koolituste arv/Osalejaid 2015
IA eksperdid (hindamiskomisjonid)	4/22	4/20	5/27	4/14
ÕKH eksperdid	1/9	1/7	3/17	9/67
Esmahindamise eksperdid	-	1/14	-	-
Kutseõppe akrediteerimise eksperdid	2/42	2/55	3/42	3/60
Kordushindamise eksperdid	1/4	1/14	2/56	-
Kohalikud potentsiaalsed IA eksperdid	1/24	1/22	-	-
Kokku	9/101	10/132	13/142	16/141

3. AKADEEMILISE TUNNUSTAMISE AGENTUUR

Akadeemilise tunnustamise agentuur (Eesti ENIC/NARIC keskus) tegutseb vastavalt kõrgharidust tõendavate ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide Euroopa regioonis tunnustamise konventsioonile (Lissabon, 1997), Euroopa Nõukogu ja UNESCO koostöövõrgu ENIC ning Euroopa Komisjoni koostöövõrgu NARIC põhimõtetele ja Eesti Vabariigi õigusaktidele.

Eesti ENIC/NARIC keskuse peamised ülesanded on:

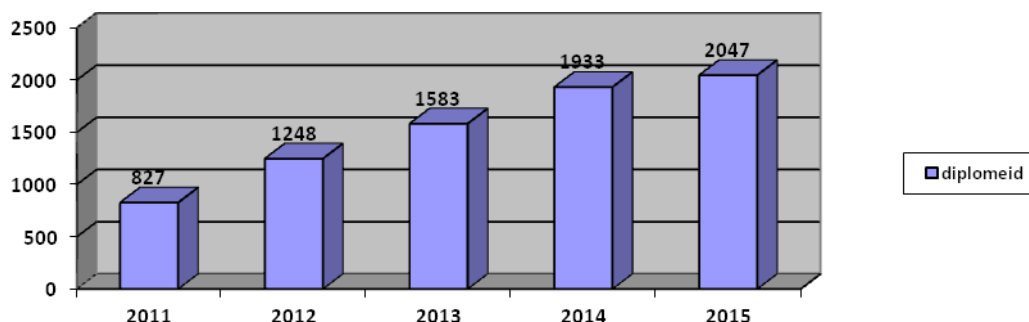
- 1 välisriigi kõrgharidust tõendavate ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide hindamine, vastavuse määramine ja tunnustamiseks ettepanekute tegemine;
- 2 Eesti kõrgharidussüsteemi, kõrgkoolide ja kvalifikatsioonide kohta käiva teabe andmine;
- 3 välisriigi kõrgharidussüsteemide, kõrgkoolide ja kvalifikatsioonide kohta käiva teabe andmine;
- 4 kutsealasele tunnustamisele kaasaaitamine vajaliku informatsiooni andmise kaudu;
- 5 rahvusvaheliste tunnustamisalaste õigusaktide täitmise rakendamisele kaasaaitamine;
- 6 osalemine Eesti kõrgharidussüsteemi arendamisel.

Keskuse täiendavad tegevused tulenevad eelpool nimetatud ülesannetest.

3.1. KVALIFIKATSIOONIDE HINDAMINE JA TUNNUSTAMINE

Välisriigi kvalifikatsioonide hindamine ning tunnustamiseks ettepanekute tegemine on Eesti ENIC/NARIC keskuse üks põhitegevusi. Hindamise eesmärgiks on välisriigi kvalifikatsioonile vastavuse määramine ning töandjatele, kutsealase tunnustamise pädevatele asutustele ja õppeasutustele tunnustamiseks vajaliku teabe andmine.

Keskusele esitati 2015. aastal hindamiseks ja vastavuse määramiseks 2047 kesk- ja kõrgharidust tõendavat dokumenti kokku 100 välisriigist (vt lisa). Enim esitati 2015. aastal taotlusi Venemaa (296 taotlust), Ukraina (266), Nigeeria (195), endise NSV Liidu (156) ja Suurbritannia (102) kvalifikatsioonide hindamiseks. Asutustest on suurimad hindamise taotlejad Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Euroakadeemia ja *Estonian Business School*. Töandjatest esitavad hindamistaotlusi peamiselt ministeeriumid, Riigikantselei ja Terviseamet.

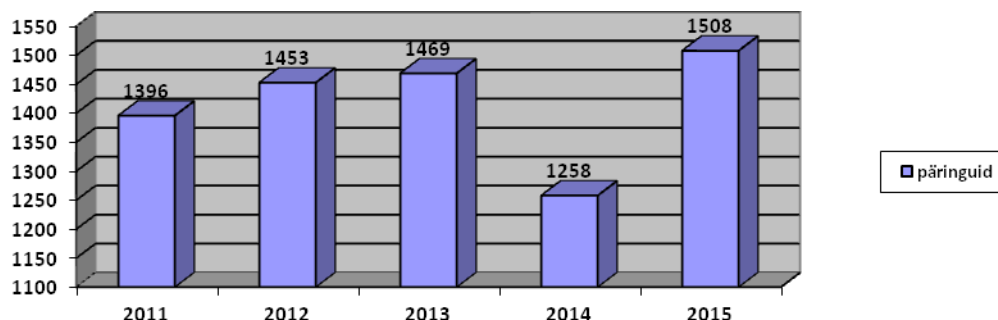
Eesti ENIC/NARIC keskusele hindamiseks esitatud välisriigi kvalifikatsioonide arv 2011-2015.

3.2. HARIDUS- JA TUNNUSTAMISALASE TEABE ANDMINE

Välisriigi kvalifikatsioonide hindamise ja vastavuse määramise kõrval on Eesti ENIC/NARIC keskuse teine peamine ülesanne anda teavet Eesti ja välisriigi haridussüsteemidest ja kvalifikatsioonidest. Teabe andmine on toimunud läbi koolituste ja seminaride ning päringutele vastamise kaudu.

PÄRINGUTELE VASTAMINE

Välisriikide ja Eesti haridussüsteemide, kõrgkoolide, kvalifikatsioonide, tunnustamist reguleerivate õigusaktide, tunnustamispõhimõtete ja muu kõrghariduse või tunnustamisega seonduva kohta käiva teabe andmine on toimunud vastavalt kirjalikele või suulistele järelepärimistele. 2015. aastal tehti keskusele 1508 kirjalikku järelepärimist, sh välisriikide asutuste ja eraisikute poolt Eesti haridussüsteemi, kutsealase tunnustamise või kvalifikatsioonide kohta 433 päringut (vt. lisa).

Joonis 2. Eesti ENIC/NARIC keskusele esitatud kirjalike päringute arv 2011-2015.

Enim järelepärimisi tehti Suurbritannia (140 päringut), Venemaa (70), USA (34), Soome (34), Hollandi (33), Taani (28) ja Ukraina (22) kõrgharidussüsteemide, õppeasutuste ja kvalifikatsioonide kohta. Paljud tööandjad ja diplomiomaniikud pöörduvad keskuse poole, et saada kinnitus varasemas haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni vastavusele.

RIIKLIK ÕPPELAEN

Eesti ENIC/NARIC keskus kontrollib välisriigi kõrgkoolides õppivate Eesti Vabariigi kodanike riikliku õppelaenu taotluse korral välisriigi õppeasutuse staatust ning õppeasutuse ja selle õppekava vastavust õppelaenu saamiseks kehtestatud tingimustele. Andmed esitatakse Haridus- ja Teadusministeeriumile.

VÄLISRIIGI KÕRGKOOLOS ÕPPIMISE KINNITAMINE AJATEENISTUSSE KUTSUMISE EDASILÜKKAMISEKS

Eesti ENIC/NARIC keskus kontrollib Kaitseressursside Ameti taotlusel tõendeid, mis kinnitavad immatrikuleerimist välisriigi õppeasutusse. Keskuse ülesanne on kontrollida, kas välisriigi õppeasutus on legaalne, kinnitada õpingute tase ja õppekava nominaalkestus.

3.3 KUTSEALANE TUNNUSTAMINE

Kutsealase tunnustamise osas täidab Eesti ENIC/NARIC keskus kontaktpunkti ülesandeid, milleks on kutsealase tunnustamise taotlejate edasisuunamine pädevate asutuste poole ning kutsealase tunnustamise protseduurist teavitamine.

Kontaktpunkti kodulehel on üleval baasinfo tunnustamise põhimõtete, Eestis reguleeritud kutsete ning pädevate asutuste kohta. Informatsiooni antakse Euroopa Liidu kutsealast tunnustamist reguleerivate aktide ning välisriigi pädevate tunnustamisasutuste kohta. 2015. aastal olid olulisemad reguleeritud kutseid puudutavad muutused seotud uue ehitusseadustiku ja seadme ohutuse seaduse jõustumisega, mis töid kaasa muutused reguleeritud kutsealadel ja nende pädevatest asutustes. Koostöös kutsealase tunnustamise koordineeriva asutusega Eestis (Haridus- ja Teadusministeerium) on kontaktpunkti kodulehte hoitud ajakohasena.

2015. aastal esitati keskusele seoses kutsealase tunnustamisega 24 kirjalikku päringut 13 riigist. Samaselt eelmistele aastatele moodustasid päringutest olulise osa küsimused tervishoiutöötajate (arst, hambaarst, proviisor) ja õpetajade kutsealase tunnustamise kohta. Samas on suurenenud Terviseameti esitatud välisriigi kvalifikatsiooni hindamise taotluste arv (2015. aastal 34 taotlust, 2014. aastal 18 taotlust), mis näitab, et Eestis arstina praktiseerida soovivad isikud pöörduvad üha sagedamini otse pädeva asutuse poole.

3.4 RAHVUSVAHELINE TEGEVUS

Eesti ENIC/NARIC keskuse töötajad osalesid mitme rahvusvahelise organisatsiooni juures tegutseva büroo, töörühma või komitee töös.

LISSABONI TUNNUSTAMISE KONVENTSIOONI KOMITEE

Keskuse juhataja on Lissaboni tunnustamise konventsiooni komitee büroo liige (president). Büroo ülesandeks on jälgida konventsiooni rakendamist ja valmistada ette konventsiooniga seonduvaid lisadokumente. Büroo tööplaani kuulus 2015.a kolm põhitegevust: 1) Lissaboni tunnustamise konventsiooni rakendamise monitooring; 2) konventsiooni lisadokumendi uuendamine ühiskraadide tunnustamise osas; 3) koostöö maailma teiste regioonidega.

Monitooringuga seotud küsimustik saadeti riikidele välja jaanuaris ning raport valmis novembris. Raport esitatakse konventsioonikomiteele 2016.a veebruaris. Konventsioonikomiteele esitatakse samuti ühiskraadide tunnustamise soovitusel kavand, mis valmis novembris.

Teiste maailma regioonidega koostöö edendamiseks osalesid büroo liikmed Lõuna-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna riikide uue konventsiooni väljatöötamise ja kinnitamise konverentsil, ülemaailmse konventsiooni ekspertrühma koosolekul UNESCO juures ja Aafrika regionaalse konventsiooni väljatöötamise jätkukonverentsil.

ÜLEMAAILMSE KONVENTSIOONI VÄLJATÖÖTAMISE EKSPERTRÜHM

UNESCO initsiatiivil loodi ülemaailmse tunnustamise konventsiooni ekspertrühm, et arutada võimalusi vastava konventsiooni väljatöötamiseks. Ekspertühm kohtus Pariisis 23.-24. aprillil, milles osales Eesti ENIC/NARIC keskuse juhataja.

ASEM TUNNUSTAMISE TÖÖRÜHM

ASEM (*Asia-Europe Meeting*) tunnustamise töörühma ülesandeks on luua vahendid regioonidevahelise kvalifikatsioonide tunnustamise deklaratsioonis nimetatud eesmärkide saavutamiseks. Töörühma poolt toetati Aasia tunnustamisalase koostöö infokeskuste kodulehe loomist, ning arutatakse võimalusi ühise tunnustamise juhendraamatu koostamiseks.

PÕHJA- JA BALTIMAASE AUTOMAATSE TUNNUSTAMISE TÖÖRÜHM

Taani ja Rootsi ENIC/NARIC keskus juhatavad töörühma, mille eesmärk on koostada kõrghariduskvalifikatsioonide lühikirjeldused peamiste indikaatoritega (tase, profiil, maht, õpiväljundid, õpingute jätkamise õigus, kraadide täisnimetused), et võrrelda, kas Põhja- ja Baltimaade kõrgkoolidel on võimalik kõrghariduskvalifikatsioone automaatselt tunnustada.

Projekt käivitus 2015. a veebruaris, mil koguti kokku andmed kõrgharidust tõendavate kraadide ja diplomite kirjelduste kohta. Projekti koordinaatorid on Rootsi, Taani ja Eesti ENIC/NARIC keskused. Projekt on lühiajaline ja näeb ette võrdlustabelite koostamist Põhja- ja Baltimaade kõrgkoolidele, mille tulemusel saavad vastavate riikide kvalifikatsioonid hinnatud ja tunnustatud lihtsustatud korras ilma vajaliku lisateabe ja muu protseduurita.

Töörühma esimene koosolek toimus Tallinnas, 17.-18.03, et koostada ühtne võrdlustabel, millele eelnes arutelu ja võrdlemine, millised kvalifikatsioonid on automaatselt võrdsed ja millistes kvalifikatsioonides esineb olulisi erinevusi.

KOOSTÖÖ BALTIMAASE ENIC/NARIC KESKUSTEGA

Iga-aastane Baltimaade ENIC/NARIC keskuste kohtumine toimus Tallinnas 12.-13.02. Arutati infotehnoloogia vahendite kasutamist välisriigi kvalifikatsioonide hindamisel ja taotluste esitamisel, andmebaasidele ligipääsu ja Ida-Ukraina ning Krimmi poolsaarel väljaantavate kvalifikatsioonide tunnustamise küsimusi. Lisaks jagati teavet India kvalifikatsioonide hindamisest ja Kasahstani ning Venemaa riigieksamite arvestamisest.

2015.a jätkus Euroopa Komisjoni kaasfinantseeritav automaatse tunnustamise projekt AURBELL, kus ülesandeks on uurida kvalifikatsioonide automaatse tunnustamise võimalikkust Baltimaade vahel. Projekti raames võrreldakse kõrgharidussüsteeme ja välisriigi kvalifikatsioonide hindamise kriteeriume. Projekt lõpeb 2016.a kevadel, mil ENIC/NARIC keskused esitavad ühise nägemuse kolme riigi kvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise kokkuleppe muutmiseks või uue kokkuleppe tegemiseks.

3.5 KOOLITUSED

Keskus viis 3. veebruaril läbi kvalifikatsioonide hindamise ja akadeemilise tunnustamise üldpõhimõtete alase koolituse Eesti kõrgkoolide välisüliõpilaste vastuvõtu ja õppetööga seotud töötajatele ning 6. aprillil samasisulise koolituse Tallinna Tehnikaülikooli õppeosakonnale ja teaduskondade töötajatele.

Keskuse juhataja osales 3-päevasel TAIEX missioonil Iisraelis. Missiooni eesmärk oli anda teavet ja nõustada Iisraeli pädevaid asutusi välisriigi kvalifikatsioonide hindamise ja tunnustamise küsimustes ning anda nõu Iisraeli ENIC keskuse arendamiseks.

Roomas viidi Itaalia ENIC/NARIC keskuse kutsel 11.-12. mail läbi 2-päevane koolitus Itaalia kõrgkoolidele Venemaa, Ukraina ja Valgevene haridussüsteemidest ja kvalifikatsioonide hindamisest.

Eesti ENIC/NARIC keskuses olid 7. juulil õppevisiidil Aserbaidžani haridusministeeriumi spetsialistid, kes tutvusid keskuse töö, kvalifikatsioonide hindamise õigusaktide ja praktikaga Eestis.

Septembris olid keskuse töötajad 3-päevasel õppevisiidil Moskvast, kus tutvuti Venemaa ENIC keskuse tööga ja Venemaa haridussüsteemis toimunud arengutega, mis on vajalikud Venemaa kvalifikatsioonide hindamiseks ja tunnustamiseks. Kohtuti Venemaa ENIC ja infokeskustega, haridusministeeriumi ja akrediteerimisagentuuri töötajatega.

Novembris leidis aset õppevisiit Stockholmi ja Oslosse, mille eesmärgiks oli tutvuda pagulaste kvalifikatsioonide hindamissüsteemide ja protseduuriga Rootsis ja Norras. Visiidi eesmärk oli Rootsi ja Norra kogemusest õppimine Eestis ilma dokumentideta või osaliste dokumentidega pagulaste kvalifikatsioonide hindamissüsteemi loomiseks ja Eesti ENIC/NARIC keskuses vastava tegevuse väljatöötamiseks.

4. HARIDUSE RAHVUSVAHELISTUMISE AGENTUUR

2015. a toimunud struktuurimuudatuse käigus ühendati SA Archimedes kõrghariduse arenduskeskus ja hariduskoostöö keskus hariduse rahvusvahelistumise agentuuriks (edaspidi HARA).

HARA katab kaht peamist tegevusvaldkonda:

- 1 riiklike haridusprogrammide ja –algatuste menetlemine haridus- ja teadusministeeriumi tellimisel ning kooskõlas ministeeriumi ja sihtasutuse vaheliste halduslepingutega;
- 2 Euroopa Komisjoni, Põhjamaade Ministrite Nõukogu jt haridusprogrammide koordineerimine, kaasa arvatud Erasmus + haridusvaldkonna riikliku agentuuri ülesannete täitmine.

4.1 RIIGIEELARVEST RAHASTATAVAD TEGEVUSED

2015. a toimus HARA korraldamisel:

- kokku 54 **stipendiumite taotlusvooru**, kuhu esitati 2417 taotlust, millest rahuldati 1225 taotlust sh
 - riigieelarvest rahastatavatele stipendiumitele 33 taotlusvooru, kuhu esitati 1980 taotlust, toetus eraldati 842 juhul (tabel 1). Täiendavalt toimusid tegevused varasemate stipendiaatidega;
 - programmi Dora raames menetleti 363 stipendiumitaotlust, rahuldati 339 taotlust. Täiendavalt toimusid tegevused varasemate stipendiaatidega;
 - programmi Primus raames menetleti erivajadustega üliõpilaste ja nutikate spetsialiseerumiste erialastipendiumeid (kokku eraldati partnerkoolidele eelarvet 2550 stipendiumi maksmiseks, sh 546 2014/15 õppeaasta kevadsemestriks ja 2004 2015/16 õa sügissemestriks);
- 2 konverentsi, 6 infopäeva;
- 11 **välis haridusmessil** osalemist sh Gruusia, Venemaa, Türgi, India;
- 23 Eestit ja meie kõrghariduse võimalusi tutvustavat **infoüritust väljaspool Eestit** sh Espoos, Salos, Tampere, Moskvast, Peterburis, Tbilisis, Vantaas, Kuopios, Nalchikus, Ankaras, Kutaisis, Forssas, Helsingis ja Mumbais;
- 13 info- ja promoüritust Eestis.

HARA kasutas teavitustöö olulisima kanalina programmide veebikeskkondi ja sotsiaalvõrgustikke Facebook, Twitter, LinkedIn, Instagram, Pintrest ja VK.COM. Täiendavalt kasutati sotsiaalvõrgustikke DoRa tegevuse 1 raames, kus Eestis õppimisvõimalusi tutvustavate sotsiaalmeediakanalite järgijate arv on 2015. a lõpus kokku 14 393 järgijat, kanalites tehti kokku 389 postitust ja avaldati 50 uudist, veebilehtedel oli 170 628 külastajat.

2015. a läbi viidud stipendiumivoorud ja stipendiumite taotlejad

Jr	Skeem	2015			
		Taotlus-vooru kuupäev	Esitatud taotlused	Määratud stipendium	Stipendiumisaajate osakaal taotlejatest
1	Kristjan Jaak, sh		603	341	57%
	Tasemeõpe	1.mai	54	28	52%
	Osaline õpe	1. mai ja 1.okt	95	48	51%
	Välissõit	1.märts, 1. juuni	441	258	59%

	Doktoriõpe välismaal	1.märts	13	7	54%
Jr	Skeem	2015			
		Taotlusvooru kuupäev	Esitatud taotlused	Määratud stipendium	Stipendiumi-saajate osakaal taotlejatest
2	Rahvuskaaslased, sh	5.mai	35	28	80%
	Tasemeõpe		13	9	69%
	keeleõpe		7	4	57%
	Lastelaagrid		15	15	100%
3	Noor õpetlane	1.juuli	38	20	53%
4	Riiklik stipendiumiprogramm	24.apr	331	40	12%
	Välismagistrid		220	20	9%
	Välisdoktorandid		22	4	18%
	Välisüliõpilased (baka)		16	1	6%
	Suvekoolides osalemine		56	8	14%
	Külasteadlased		17	7	41%
5	Riikidevahelised lepingud välja sh		54	14	26%
	Island	1. veebr	0	0	0%
	Jaapan	20. veebr	0	0	0%
	Tšehhi	2. märts	5	3	60%
	Hiina	2. märts	2	2	100%
	Ungari	27. märts	4	4	100%
	Leedu	31. märts	0	0	0%
	Kreeka	19. märts	2	0	0%
	Läti	19. märts	3	3	100%
	Valloonia	20. apr	1	1	100%
	Egiptus	20. mai	1	1	100%
	India	25. mai, 15. september	7	7*	100%
	Šveits	13. nov	5		
	Saksamaa	15. nov	24		
6	Õpetajakoolituse stipendium	16. veebruar ja 12. november	686	188	27%
7	Asenduskodulaste stipendium	20. okt	27	19	70%
8	Erivajadustega üliõpilaste stipendium	20. sept	206	192	94%
9	DoRa stipendiumid	iga kuu 10. kp	363	339	93%
	DoRa tegevus 2.2	iga kuu 10. kp	12	12	100%
	DoRa tegevus 2.3	iga kuu 10. kp	9	9	100%
	DoRa tegevus 5	iga kuu 10. kp	48	48	100%
	DoRa tegevus 6	1. märts	37	31	84%
	DoRa tegevus 8	iga kuu 10. kp	257	239	93%
10	Programm Primus	20. veebr	74	44	59%
	Kokku		2417	1225	51%
	sh ESF programmid		437	383	87%
	sh riigieelarvest rahastatavad skeemid		1980	842	43%

ESF PROGRAMMID DORA, EDUKO JA PRIMUS

2015. a jõudsid lõpule ESF programmid Primus, Dora ja Eduko. Programmide tegutsemise viimasel aastal muudeti veel programme ning neid täiendati vastavalt muutustele, nt viidi programmi Primus alla nutikate spetsialiseerumiste erialastipendium.

Programmi **Primus** raames jätkati stipendiumite maksmist erivajadustega üliõpilastele ning arendati edasi erialastipendiumite maksmise süsteemi riigi jaoks prioriteetsete valdkondade üliõpilastele. Kokku eraldati programmi Primus raames partneritele erialastipendiumiteks 2014/15 õ-a kevadsemestriks eelarvet 546 üliõpilasele ja 2015/16 õ-a sügissemestriks 2004 üliõpilasele. Erivajadustega stipendiumite raames esitati 2015. a kokku 236 taotlust 207 üliõpilaselt (toimus kaks taotlusvooru). Õppeaasta kevadsemestril maksti erivajadustega üliõpilastele 44 stipendiumi ja sügissemestril 192 stipendiumi.

Programmi **Eduko** raames jätkus 2015. a tegevus 7, eesmärgiga toetada pedagoogide professionaalset arengut. Kokku korraldati tegevuse raames 139 täienduskoolitust pedagoogidele erinevatel teemadel kus osales kokku 3023 inimest. Partnerid esitasid tegevuste kohta suurepärase tagasiside.

Programmi **Dora** raames jätkusid tegevused plaanipäraselt. Programmi tegevust 1 – Study in Estonia – pikendati aasta lõpuni, mistõttu muudeti ka eelarvet ning suurendati tegevuste mahtu. Tegevuse pikem ülevaade on toodud aruande lõpuosas. Tegevus 2 raames jätkasid Eesti ülikoolides tööd 16 välisprofessorit, tegevus 2.2 raames esitati 12 taotlust külalisõppejõu Eestisse tulekuks (kellest 4 loobus erinevatel põhjustel) ja tegevus 2.3 raames esitati 9 õppejõu taotlust enesetäiendamiseks välisriigi kõrgkoolis (1 õppejõud loobus). Tegevus 4 raames jõudis kaitsmiseni 16 doktoranti. Tegevuse 5 raames esitati 48 külalisdoktorandi taotlust, mis tunnistati kõik tingimustele vastavaks (erinevatel põhjustel loobus toetusest 6 doktoranti). Tegevuse 6 raames viidi läbi üks taotlusvoor, milles esitati 37 taotlust uurimistöö või ainekursuse läbimiseks välismaa ülikoolis/teadusasutuses, kokku kinnitati 31 doktorandi välislähetuse rahastamine, kellest hiljem loobus 2.. Tegevuse 8 raames esitati partnerite poolt 257 taotlust lühiajaliseks visiidiks, millest toetati 239 taotlust. Tegevuse 9 raames jätkati 2014/2015 õ-a stipendiumite maksmist 43-le magistrandile, uusi stipendiume välja ei antud.

KRISTJAN JAAGU PROGRAMM

Programmi eesmärk on toetada Eesti kõrgkoolide üliõpilaste või Eesti päritolu välisülikoolide üliõpilaste välisõpinguid ja akadeemilise personali konverentsikülastusi või lühiajalist enesetäiendamist välisriikides. 2015. a programmi eelarve on 1 143 626,00 eurot.

KRISTJAN JAAGU PROGRAMMI VÄLISSÕIDUD (3 KUNI 21-PÄEVASED VÄLISSÕIDUD)

2015. a toimunud 4 voorus määrati stipendium kokku 254 taotlejale 426-st (2014. a samal ajal 168/413), kellest valdav enamus olid doktorandid (190). Magistrante oli 25, teadureid 24 ja ülejäänud 6 olid noored õppejõud, arst-residendid ning integreeritud õppekavadel õppivad üliõpilased. Tartu Ülikooli üliõpilased on endiselt kõige aktiivsemad stipendiumite kasutajad (130 stipendiaati). Järgnevad Tallinna Ülikool (44) ja Tallinna Tehnikaülikool (31). Välisülikoolides õppivaid tudengeid on stipendiaatide hulgas 8.

Enim stipendiaate õpib järgnevatel õppesuundadel:

- füüsikalised loodusteadused,
- bioteadused
- sotsiaal- ja käitumisteadused.

Välissõidu stipendiaatide seas olid 2015 õ-a populaarseimad sihtriigid Ameerika Ühendriigid (38 stipendiaati), sellele järgnes Suurbritannia (25) ja Saksamaa (15 stipendiaadiga). Keskmine väljamakstud stipendiumisumma oli 982 eurot. USA-s oli keskmine toetussumma 1383 eurot, Suurbritannias 857 eurot ja Saksamaal 1046 eurot.

Valdav enamus stipendiaate kasutas toetust konverentsidel suulise või posterettekandega esinemiseks.

KRISTJAN JAAGU PROGRAMM OSALINE ÕPE (KUNI 5-KUULISED VÄLISÕPINGUD)

Osalise õppe stipendiumiskeemis on taotluste koguarv aastate lõikes olnud üldiselt stabiilne, jäädes 100 nõuetekohase taotluse juurde. Nõuetekohaseid taotlusi laekus 2015. a toimunud taotlusvoorudes kokku 96, mida on pisut rohkem kui eelmisel õppeaastal (91). Toetus eraldati 41 stipendiaadile (2014. a – 44).

41 stipendiumist eraldati Tartu Ülikooli tudengitele 18, Tallinna Tehnikaülikooli tudengitele 14, Eesti Maaülikoolile 4, Tallinna Ülikoolile 3 ja 2 stipendiumi on läinud Eesti Kunstiakadeemiasse. Õppesuundade lõikes on endiselt populaarsed füüsikalised loodusteadused, bioteadused ja arvutiteadused.

Populaarsemad sihtriigid olid Rootsi, Ameerika Ühendriigid ja Hispaania, millest esimesed kaks olid populaarsed õppima asumise kohad ka möödunud aastal. Kahe aasta võrdluses on populaarseimad Rootsi, Ameerika Ühendriigid, Itaalia, Norra, Prantsusmaa, Saksamaa ja Soome.

Keskmine stipendium on võrreldes eelmiste aastatega vähenenud:

2013. a – 4095 eurot.

2014. a – 3508 eurot.

2015. a – 4006 eurot.

TASEMEÕPE (KUNI 1 AKADEEMILISE ÕPPEAASTA ULATUS)

Tasemeõppe stipendiumi 1. mai tähtjaks esitati ja saadeti hindamisele 54 taotlust. 17 taotlust oli doktorantidelt ja 37 taotlust magistrantidelt. Doktorantide arv stipendiaatide hulgas on võrreldes eelmise aastaga vähenenud. 40 hindamisele saadetud taotlust olid juba välisülikoolis õppivatelt tudengitelt ja ainult 14 Eesti ülikoolides õppivatelt tudengitelt. Populaarsemad sihtriigid olid Soome, Rootsi ja Suurbritannia. Iga taotlust hindas kaks valdkonna eksperti. Hinnati eelnevat uurimistööd, tööplaani, valitud välisülikooli, soovitus- ja motivatsioonikirja.

Sellel aastal otsustati piiratud eelarveliste vahendite tõttu mitte rahuldada õppemaksu hüvitamise taotlusi. Stipendiaatideks valiti 28 taotlejat, kellest hiljem 1 loobus. Stipendiaatide koguarvu suurusjärg on jäänud viimasel viiel õppeaastal samaks.

Kõige populaarsemaks sihtriigiks on endiselt Suurbritannia, kus võrreldes möödunud aastaga (6) õpib 5 stipendiaati. Hüppeliselt on kasvanud füüsikaliste loodusteaduste valdkonna stipendiaatide arv. Kõige enam toetusi eraldati lisaks kunstide, sotsiaal- ja käitumisteaduste ja humanitaaria valdkonna stipendiaatidele.

Keskmine taotletud toetuse summa on võrreldes eelmise aastaga suurenenud:

2013. a – 10519 eurot.

2014. a – 8703 eurot.

2015. a – 10054 eurot.

KRISTJAN JAAGU DOKTORANTUUR VÄLISMAAL

Taotluste esitamise tähtaeg oli 1. märtsil 2015. Peale taotluste nõuetele vastavuse kontrolli hindasid taotlusi valdkondlikud eksperdid. Ekspertide poolt positiivse hinnangu saanud kandidaatidega viidi läbi ka intervjuud. Kui 2014. a laekus 22 taotlust, siis 2015. a taotlusvoorus laekus vaid 13 taotlust. Võrdluseks 2013. a esitati 12, 2012. a 16 ning 2011. a 27 taotlust.

Programmi rakendamise algusest 2002. a kuni tänaseni on toetatud kokku 146 tudengi välisõpinguid, lisaks 11 Euroopa Ülikoolide Instituudi doktoranti, kokku 157. Neist on

- lõpetamiseni jõudnud 87 stipendiaati, neist üheksa 2015. a ja neli 2014 a; lepingulised kohustused on loetud täidetuks kokku 19 stipendiaadil;
- 2015. a oli üks katkestaja, kokku on alates 2002. a katkestanud doktoriõpingud 19 stipendiaati;
- Õpingute pikendamise õigust kasutab 2015. a lõpu seisuga 13 üliõpilast. Pikendamiste põhjused on erinevad – oponendi otsimine kaitsmisele (1), tervislikud põhjused (2), lisaaeg paranduste sisseviimiseks doktoritöösse (2), õpingute venimine ülikoolipoolse juhendamise tõttu (3), kaitsmise edasilükkumine doktorandi soovil (5).

Õppesuundade jaotuses olid uute stipendiaatide hulgas edukaimad sotsiaal- ja käitumisteadused õppesuuna taotlejad (2). Teised õppesuunad on esitatud võrdselt (õigus, füüsikalised loodusteadused, humanitaaria, bioteadused ja tervis).

Populaarsem sihtriik oli 2015. a Taani, kuhu asus õppima 2 tudengit. Aastate jooksul on populaarsemad riigid olnud Suurbritannia (43), Soome (35) ja Prantsusmaa (14). Kokku on toetatud doktorantuuri läbimist 15 erinevas riigis.

Keskmine üliõpilasele makstud stipendium (s.h õppemaks) on 2015/2016. õppeaastal 16905 eurot (14/15 – 15622 eurot, 2013/2014. õ-a 18 138 eurot).

DOKTORANTUUR EUROOPA ÜLIKOOL-INSTITUUDIS (EUI)

EUI-sse õppima võetud doktorantidele maksab Eesti riik stipendiumi Kristjan Jaagu Doktorantuur välismaal põhimõtetel. Alates 2005. a on toetatud 11 doktorandi õpinguid, kellest 6 on tänaseks doktoritöö kaitsnud. Kõik lepingulised kohustused on 2015. a lõpuks täitnud 1 stipendiaat. 2015/2016 õ-a saavad stipendiumi kolm doktoranti, kelle keskmine stipendium on 12042 eurot.

Õpingute pikendamise õigust on 2015. a lõpu seisuga kasutamas 2 üliõpilast, kelle õpingud on lõppemas 2016. a alguses.

NOORE ÕPETLASE STIPENDIUM

Noore õpetlase stipendium on Eesti eraettevõtjate, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Sihtasutuse Archimedes koostöös loodud stipendiumiprogramm, mille eesmärgiks on toetada andekaid Eesti keskkoolilõpetajaid bakalaureusekraadi omandamisel tunnustatud välisülikoolides. 2015. a koguti eraettevõtjatelt annetustena kokku 40 000 eurot. Riik panustas 40 000 eurot, mis võimaldas välja jagada kaks stipendiumi planeeritust enam – kokku 20 stipendiaati. Intervjuudele kutsutavate valimisel toetus nõukogu riigieksamite keskmisele hindele ja taotluses esitatud informatsioonile. Väljakuulutatud tähtjaks laekus võrreldes varasemate aastatega taotlusi samal määral: 2015 – 38, 2014 – 49, 2013 – 41, 2012 – 41 ja 2011 – 41.

2015. a olid enim esindatud õppesuunad: kunstid (5), füüsikalised loodusteadused (3), bioteadused (2), matemaatika ja statistika (2), sotsiaal- ja käitumisteadused (2), tehnikaalad (2), humanitaaria (1) ja õigus (1).

ÕPETAJAKOOLITUSE STIPENDIUM

Õpetajakoolituse stipendiumi väljaandmist korraldab Sihtasutus Archimedes koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Stipendiumi eesmärk on motiveerida ja väärtustada õpetajaks õppimist, tunnustada õpetaja kutset Eesti ühiskonnas ning seeläbi suurendada õpetajakoolituse erialadele kandideerijate ja õpetajakutse omandajate arvu. 2015. a esitati kahes taotlusvoorus stipendiumile ühtekokku 614 taotlust, millest valiti 188 stipendiaati.

2016. a otsustati muuta programmi reegleid ning 2015/2016 kevadsemestrist alates korraldavad taotlusvoore ülikoolid. See muudatus võimaldab jagada stipendiume lähtuvalt konkreetse kõrgkooli prioriteetidest, protseduuride menetlus on lihtsam ning üliõpilastele sõbralikum kuna viimased ei pea esitama juurde dokumente (olemas kõrgkoolide infosüsteemides). 100 stipendiumi jagatakse ära EHISe 1. oktoobri andmete põhjal, õpetajakoolituse ja kasvatusteaduste õppekavagrupi üliõpilaste koguarvude võrdlusena. Sihtasutus sõlmib iga kõrgkooliga partnerluslepingud koos lisadega, mille alusel kanname üle kogu perioodi eelarve. Hiljem esitavad ülikoolid stipendiumite maksmise ja eelarve kasutamise kohta aruanded.

ERIVAJADUSTEGA ÜLIÕPILASTE STIPENDIUM

Erivajadustega üliõpilaste stipendium on mõeldud kõigile puudega tudengitele erivajadustest tulenevate ning õpingutega seotud lisakulude katteks. Kuni 30.11.2015 rahastati erivajadustega üliõpilaste stipendiume programmi Primus vahenditest ja sealt edasi riigieelarvelistest vahenditest. 2015. a esitati kokku 236 taotlust kokku 207 üliõpilaselt. Kevadsemestril eraldati 44 stipendiumit ja sügisel 192 stipendiumit. Mittekvalifitseerumise peamiseks põhjuseks oli sotsiaalkindlustusameti otsuse puudumine puude raskusastme ja lisakulude määramise kohta.

ASENDUSKODULASTE KÕRGHARIDUSE OMANDAMIST TOETAV STIPENDIUM

Alates 2014. a toimub stipendiumi maksmine vastavalt Vabariigi Valitsuse määruses „Üliõpilaste stipendiumite liigid, suurus ja määramise tingimused” kehtestatud tingimustel. Lisaks asenduskodudes viibivatele üliõpilastele saavad stipendiumi taotleda ka perekonnas hooldamisel viibivad üliõpilased. Stipendium määratakse 10 kuuks. 2015. a taotles stipendiumi 27 isikut, nendest 19 sai stipendiumi kümneks kuuks. (2014. a määrati 15 taotlejale 23-st). Mittekvalifitseerumise peamiseks põhjuseks oli taotlejate mittevastavus reeglitele (tegemist oli eestkostes või lapsendamise toimingutega). 2015. a maksti üks stipendium vana skeemi raames ning stipendiumi makstakse otse asenduskodule.

RIIKLIK VÄLISLEPINGUTE STIPENDIUMIPROGRAMM

Alates 2015. a pakub Eesti välislepingute stipendiume riikliku välisüliõpilaste, teadlaste ja õppejõudude stipendiumide programmi alusel, mis põhineb riikidevaheliste lepingute programmil. Programmi eesmärk on luua ühtne raamistik, mis sätestab välislepingute alusel stipendiumide ja lähetustoetuste määramise põhimõtted ning anda täiendavalt võimalus pakkuda stipendiume nendest riikidest pärit välisüliõpilastele, teadlastele ja õppejõududele, kellega Eestil haridus- ja teadusvaldkonna lepingut ei ole. Stipendiumid on avatud bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppeks (nii vahetus- kui ka tasemeõppe), osalemiseks suvekoolides ning õppejõududele ja teadlastele, kes soovivad õppida või teha uurimus- või koostööd Eesti ülikoolide juures.

RIIKLIK VÄLISRIIKIDE ÜLIÕPILASTE, TEADLASTE JA ÕPPEJÕUDUDE STIPENDIUMIDE PROGRAMM

2015. a tähtjaks laekunud 331 taotluse hulgas olid populaarsemad päritoluriigid Türgi (41 taotlejat), Nigeeria (36), India (26) ja Ukraina (23). Türgi, Ukraina ja India on nimetatud prioriteetriikideks ka „Eesti kõrghariduse rahvusvahelise tutvustamise strateegias 2015-2020”. Umbes 80% taotlustest esitati õppimiseks, ca 15% suvekoolis osalemiseks ja ca 5% teadus- ja õppetöös. Lõviosa taotlejatest soovib õppida Tartu Ülikoolis, Tallinna Tehnikaülikoolis ja Tallinna Ülikoolis (vastavalt 126, 94, 80).

Lähtudes komisjoni otsusest on stipendium määratud 40 taotlejale. Stipendiaadid on pärit näiteks Lätist, Ukrainast, Gruusiast, Saksamaalt, Ungarist, Hiinast, Indiast, Ameerika Ühendriikidest, aga ka Filipiinidelt, Mehhikost, Kasahstanist ja mujalt. Populaarsem sihtkoht on Tartu Ülikool (23 stipendiumi). 25 stipendiumi on määratud õppimiseks, sh 20 magistritasemel. 8 stipendiumi on antud välisüliõpilastele osalemiseks suvekursustel, mille maksimisega toetatakse osalemist Eesti kõrgkoolide poolt korraldatavatel eesti keele ja kultuuri suvekursustel ning ingliskeelsete tasemeõppe õppekavadega seotud suvekoolides. 7

toetust on mõeldud välisteadlastele, kes teevad koostööd Eesti ülikoolidega. Mõned stipendiaadid loobusid tulemast, sh ka mõned suvekoolide osalejad.

2016. a toimuvad suvekoolide ning üliõpilaste ja teadlaste konkursid eraldi. See võimaldab sügavamalt hinnata iga stipendiumi liigi taotlusi ning aastaeelarvet tõhusamalt kasutada. Sügisel võib toimuda lisataotlusvoor talvekoolides osalemiseks.

EESTI JA VÄLISRIIKIDE VAHELISED PROGRAMMID

Endiselt korraldame kehtivate Eesti riigi poolt välisriikidega sõlmitud üliõpilas- ja teadlasvahetust sisaldavate koostöölepingute rakendamist. Huvi stipendiumitele antud tegevuste raames on vähenenud. Reeglina pakutud stipendiumite summad ei motiveeri osalema konkursil või reeglid sisaldavad lisatingimusi, mis teeb pakkumise ebaatraktiivseks ning üliõpilased otsivad paindlikumat või rahaliselt sobivamat varianti. Kõige populaarsem on DAAD-i pakkumine, mille raames pakutakse stipendiumi õppimiseks magistri ja doktoriõppes, suvekoolis osalemiseks või uurimistöö tegemiseks. Keskmine stipendium on 750-2000 eurot. Šveitsi stipendium on enamasti suunatud doktorantidele ja järel doktorantidele, kes soovivad saada kraadi või teha uurimistööd. Kõikide riikidevaheliste lepingute puhul katab kulud vastuvõttev pool ja stipendiaat. Sihtasutus aitab korraldada konkursi ning vajadusel hindame taotlusi.

Sihtasutus hüvitab reisikulu Fulbrighti stipendiaatidele Eesti ja Ameerika Ühendriikide koostöölepingu raames. 2015. a sai välja saata 2 üliõpilast ning 4 õppejõudu. Välja läks 2 antropoloogi Tallinna Ülikoolist (magistri- ja doktoriõppesse). Sel aastal saame välja saata neli eesti teadlast: keemik Tartu Ülikoolist aastaks, UC Berkeleysse, juuradotsent Tartu Ülikoolist Duke Universitysse kolmeks kuuks, Tartu Ülikooli Kliinikumist kohtumeditšini alal University of Florida College of Medicine – Jacksonville'i kolmeks kuuks ning Tallinna Ülikoolist keskkonnateaduste alal UC Davis, Kaliforniasse, samuti kolmeks kuuks. Planeeritavate projektide lühike kestus tagas võimaluse saata välja planeeritust enam grandisaajaid.

Vastu tuleb kaks üliõpilast – astrofüüsika doktorant, kes läheb Tartu Ülikooli ning ühiskonnateaduste magistritudeng, kes uurib e-valitsuse lahendusi ja saabub aastaks Tallinna Ülikooli. Samuti on tulemas kolm õppejõudu: poliitikateaduste ekspert spetsialiseerumisega Lõuna-Ameerikale ja Kuubale saabub Tartu Ülikooli neljaks kuuks; teine saabub õpetama ajalooosakonda Tartu Ülikooli ning semestriks saabub majandus- , ärihaldus- ning maksudusõppejõud, samuti Tartu Ülikooli. Lisaks tuleb Eesti ülikoolidesse õpetama kolm lühiajalist (kuu aega korraga) USA eksperti Fulbright Specialist programmi raames, mida enamuses finantseerib USA valitsus, aga kaasfinantseerib ka vastuvõttev kool (kandes majutus – ja toitlustuskulud).

RAHVUSKAASLASTE PROGRAMMI STIPENDIUMID

2015. a keele- ja tasemeõppe stipendiumite konkursile esitati 19 taotlust. Enim taotlusi tasemeõppesse laekus Venemaalt (4) ja Lätist (2), keeleõppesse enim laekus Gruusiast (3) ja Austraaliast (2). Stipendiaatide päritoluriikide osas on eesotsas olnud Venemaa, ehkki stipendiaate on erinevatest piirkondadest, näiteks ka Kanadast, Luksemburgist, Austraaliast jne.

Taotlejatest üks soovis õppida Tartu Kõrgem Kunstikoolis ja üks Tartu kutsehariduskeskuses (kutsehariduse omandamiseks), kolm taotlejad soovisid õppida Tallinna Ülikoolis ning ülejäänud taotlejad plaanisid õpinguid alustada Tartu Ülikoolis. 4 kandidaati soovis õpinguid alustada magistriõppes, 7 soovis läbida keeleaastat. Rahvuskaaslaste programmi nõukogu valis rahastamiseks välja 9 taotlust, paraku loobusid kaks valitud stipendiaati hiljem neile eraldatud toetusest ning üks ei saanud sisse.

2015. a lõpetas ülikooli 7 stipendiaati, nendest üks katkestas keeleõpingud. 2015/2016. õ-a õpib stipendiumi toel Eesti ülikoolides, rakenduskõrgkoolides ja kutsehariduskeskustes kokku 28 noort, neist viis kasutab jooksvat õppeaastal akadeemilise puhkuse võimalust. Kõige enam õpivad üliõpilased õppekavadel: humanitaaria (6); sotsiaal- ja käitumisteadused (5); bioteadused (2); tervis (2) ja õpetajakoolitus ja kasvatusteadus (2). 4 stipendiaadi õpib keelt.

2015/2016. õ-a on keskmine toetus 2790 eurot, mis on suurem, kui eelmisel aastal (2766 eurot). Peamiseks keskmise stipendiumi suurenemise põhjuseks on asjaolu, et septembris tõsteti elamistoetuse määrasid.

2015. a esitati 16 taotlust väliseesti lapse osalemist Eestis toimuvates keelelaagrites, esitatud taotlustest rahastati 15. Lastelaagrites osalemise stipendiumile laekus tähtjaks 16 taotlust, sh 1 taotlus ei vastanud nõuetele (puudusid nõutud dokumendid) ning taotlust ei saadetud hindamisele. Stipendiumi määramisel võetakse arvesse taotleja motivatsiooni ja vajadust tagada eri paikkondade esindatust stipendiaatide seas. Stipendiumi saajate valimisel eelistatakse esmakordselt stipendiumi taotlejaid.

HÕIMURAHVASTE PROGRAMM

Hõimurahvaste programmi põhieesmärk on toetada hõimurahvaste, so uurali (soome-ugri ja samojeedi) põlisrahvaste keelte ja kultuuride säilimist ning arengut. Programmi raames toetame Eesti ülikoolides õppivaid eestlaste sugulasrahvaste doktorante (2015/2016 - EMTA - 1 doktorant ja TÜ - 7 doktoranti). Sihtasutus on sõlminud nii TÜ-ga kui ka EMTA-ga partnerluslepingud

koos lisadega, mille alusel oleme kandnud kogu õppeaasta eelarve. Hiljem esitavad ülikoolid stipendiumite maksmise ja eelarve kasutamise kohta aruanded.

VÄLISTURUNDUS

Välisturundustegevused on kaasa aidanud Eesti kõrgkoolides tasemeõppes vastu võetud välisüliõpilaste arv tõusule.

Välisüliõpilaste vastuvõtt Eesti kõrgkoolidesse 2005-2014

VASTUVÕTT	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
rakenduskõrgharidus		12	9	9	10	4	20	9	14	12	36
bakalaureuseõpe	178	147	124	127	107	171	296	395	404	486	531
Magistriõpe	57	36	63	102	143	189	210	201	304	473	602
Integreeritud õpe	47	16	39	36	42	47	42	42	45	55	56
doktoriõpe	15	18	23	21	38	46	49	51	57	74	70
KOKKU	303	229	258	295	340	457	617	698	824	1100	1295

Eesti kõrgkoolide tasemeõppesse vastu võetud ja õppivad välisüliõpilased 2005-2015

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
vastuvõtt	303	229	258	295	340	457	617	698	824	1100	1295
juurdekasv (%)		-24%	13%	14%	15%	34%	35%	13%	18%	33%	18%
õpib	840	901	885	908	1072	1282	1573	1876	2230	2887	3476
juurdekasv (%)		7%	-2%	3%	18%	20%	23%	19%	19%	29%	20%

2015. aastal:

- Osaleti 11 haridusmessil;
- Korraldati 12 info- ja promoüritust Eestis;
- Avalikustati sügisel 2014 läbi viidud iGraduate uuringu tulemused Eesti kõrgkoolides õppivate välisüliõpilaste hoiakute kohta.
- ilmus 50 uudist büroo koduleheküljel www.studyinestonia.ee. 2015. a jooksul külastati veebilehte 170 628 korda, täiendavalt. Viidi ellu kodulehe arendused (FAQ ja Calendar arendused, süstematiseeriti lehel kuvatavat infot lähtuvalt kooldie ja välisüliõpilaste tagasisidest.
- korraldati koostöös 6 erineva Eesti kõrgkooliga www.anymeeting.com platvormi vahendusel 3 webinarit. Igal webinaril viidi läbi videoesitlus Study in Estonia esindaja poolt, mil tutvustati õppimisvõimalusi Eestis ning vastati huviliste küsimustele. Seejärel toimus videoesitlus osaleva kooli poolt. Kokku registreeris osalema 289 huvilist, lõplikke osalejaid oli 129. Täiendav webinar toimus koostöös StudyPortalsiga, kus osales 32 huvilist. EHEF India virtuaalmessi raames toimus webinar, kus osales 85 huvilist.
- Arendati Study in Estonia mobiilset Survival Guide for International Students aplikatsiooni, kuhu lisati bucket-listi nädala ülesanne, hääldused sõnastikku, integratsioon sotsiaalmeediaga, Eesti interaktiivne kaart ja ühildavus kalendrivaatega. Aplikatsiooni allalaadimisviited on saadaval: www.studyinestonia.ee/app;
- Viidi läbi internetiturunduse kampaaniad, mille käigus kuvati Eestis õppimist tutvustavaid reklaame 2 130 617 korda. Kasutati maandumislehti www.studyinestonia.ee/it www.studyinestonia.ee/business www.studyinestonia.ee/engineering www.studyinestonia.ee/general;
- tegutseti sotsiaalmeedias (FaceBook, Twitter jt)
- uuendati kõik Study in Estonia turundusmaterjalid, sh. said uue vormi ja sisu bakalaureuse- magistri- ja doktoriõpinguid tutvustavad trükised ning samuti ka messibokside kujunduseks kasutatavad bännerid, turundusmaterjale trükiti kokku 12 750 eksemplari;
- toodeti erinevaid turundusmaterjale ja meeneid mida jagati korraldatud üritustel, sh. helkureid, pliiatseid, kindaid, postkaarte jms;
- korraldati 23 Eesti kõrgharidust tutvustavat info- ja turundusüritust väljaspool Eestit, sh. infotunnid, vilistlasüritused, vastuvõttud ja muud üritused.
- uuendati erinevates tasuta portaalides olevat Eesti kohta käivat infot.

RIIKLIK PROGRAMM „EESTIKEELSED KÕRGKOOLOPIKUD 2013-2017“

Alates 2015. a sõlmitakse programmi raames lepingud ainult digitaalse õppematerjali toetamiseks. Paberkandjal väljaantavaid õpikuid enam programmi vahenditest ei toetata – kui autor ja ülikool seda siiski vajalikuks peavad, tuleb vastavad vahendid mujalt leida.

2015. a pöörati tähelepanu juba trükitud õpikute digi-kujul väljaandmise propageerimisele. Ilmus kaks digitaalset õpikut, suurema hulga ilmumist takistasid juriidilised probleemid, mis varem sõlmitud lepingutes andsid autorile ainuõiguse tema poolt koostatud õppematerjali kasutamiseks talle sobival viisil.

2015. a konkursile laekus **16 kavandit** kaheksast ainevaldkonnast. Ekspertkomisjonide hinnangutest lähtudes **otsustati toetada neist 10 õpikukavandit**. Pole võimalik eraldi välja tuua, milline valdkond on kõige populaarsem, kuid üldiselt on suurem huvi humanitaaria-valdkonna teemade vastu.

Aasta lõpus kuulutati välja **2016. a konkurss** ning parima 2014. a ilmunud eestikeelse kõrgkooliõpiku konkurss. **2014. aasta parima kõrgkooliõpiku** auhind läks jagamisele kahe õpiku vahel – parimateks tunnistati tõlkeõpik „Orgaaniline keemia“, vastutav toimetaja Tõnis Kanger (keemia ja molekulaarbioloogia) ja Vello Otsmaa „Betoonkonstruktsioonide arvutamine“ (tehnikateadused)

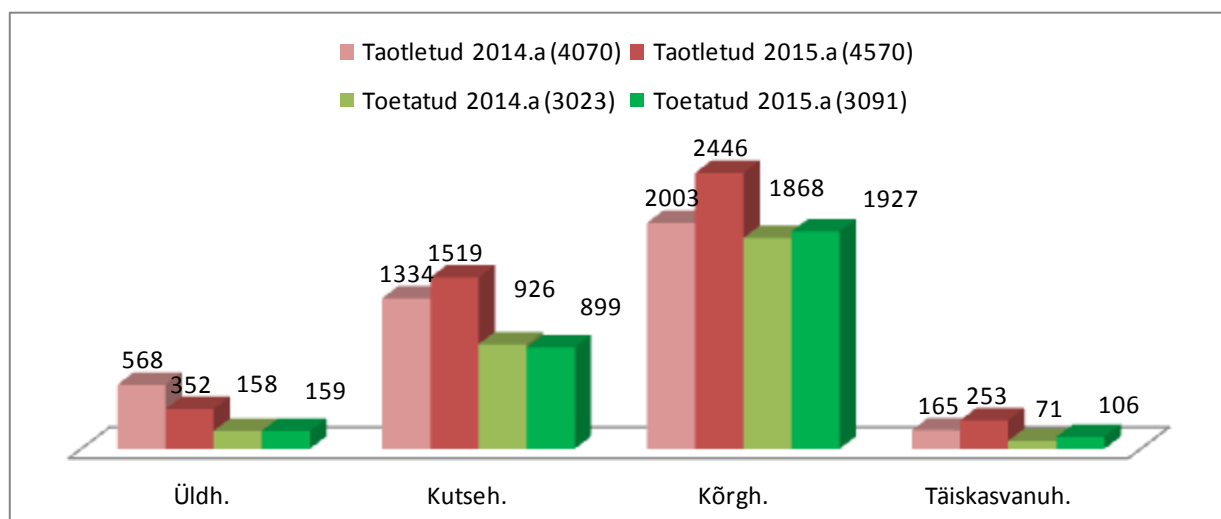
2015. a ilmusid järgmised õpikud: tõlkeõpik „Psühholoogia“, vastutav toimetaja Tõnis Arro Priit Kulu, Jakob Kübarsepp, Andres Laansoo, Renno Veinthal „Materjalitehnika“ (I-II osa); Epp Moks „Eesti imetajad“; Alar Leibak „Kompleksmuutuja funktsioonid“; Karl Ingermann „Soojustehnika mõõtevahendid“; Mado Remm „Bioinformaatika“; Raivo Uibo „Immunoloogia“; Jüri Olt „Põllumajandustehnika I. Põllundusmasinad“; Elmar-Jaan Just „Puitkonstruktsioonid“.

4.2 RAHVUSVAHELISED TEGEVUSED

ERASMUS+ PROGRAMM HARIDUSVALDKONNAS

ÕPIRÄNNE

Erasmus+ hariduse valdkonnas esitati 2015. a kokku 123 taotlust Euroopa-siseseks õpirändeks ning 13 taotlust kõrghariduse üleilmseks õpirändeks. Võrreldes eelmise aastaga oli Euroopa-siseste taotluste arv vähenenud viiendiku võrra, kuid taotletud õpirännete koguarv, 4073, jäänud samaks (2014. a 4070). Toetuse saanud 86 Euroopa-sisest õpirändeprojekti võimaldavad õpirändes osaleda vähemalt 2822 osalejal. Üleilmseks õpirände kahes taotlusvoorus eraldati 11 projektile 749 730 eurot 269 isiku õpirändeks. Taotletud 4570 õpirändest said toetuse 3091 õpirände lähetust (68%).

2014. ja 2015. a taotletud ja toetuse saanud õpirännete jagunemine valdkonniti. 2015. a on kõrghariduse Euroopa õpirändele on lisatud üleilmse õpirände tulemused.

2015. a said esimestena Eestis Erasmus+ kutsehariduse õpirände harta omanikeks viis Eesti kutsekooli: Narva Kutseõppekeskus, Pärnumaa Kutsehariduskeskus, Rakvere Ametikool, Tallinna Teeninduskool ja Tartu Kunstikool. Hartaga tunnustamine tähendab võimalust lihtsustatud korras esitada taotlus õpilaste ja töötajate rahvusvaheliseks õpirändeks. Kutsehariduse õpiränne on jõudsalt kasvamas, 2015. a moodustas Euroopa õpirände koguarvust ligikaudu kolmandiku (32%).

Taotluste ja toetuste jagunemisest valdkonniti kirjeldab allolev tabel.

Valdkond	TAOTLUSED			TOETUSED			EDUKUS
	arv	Õpirännete arv	Eelarve, €	arv	Õpirännete arv	EK toetus-summa, €	Toetuse saanud õpirännete %
EUROOPA-SISENE ÕPIRÄNNE							
Üldharidus	44	352	725 983 €	28	159	324 016 €	45%
Kutseharidus	33	1519	3 320 094 €	25	899	2 089 926 €	59%
Kõrgharidus*	22	1949	4 290 000 €	20	1658	4 179 439 €	85%
Täiskasvanuharidus	24	253	453 942 €	13	106	191 750 €	42%
Euroopa sisene kokku	123	4073	8 790 019 €	86	2822	6 785 131 €	69%
ÜLEILMNE ÕPIRÄNNE							
Kõrgharidus	13	497	1 491 728 €	11	269	749 730 €	54%
KOKKU; Euroopa sisene ja üleilmne õpiränne	136	4570	10 281 747 €	97	3091	7 534 861 €	68%

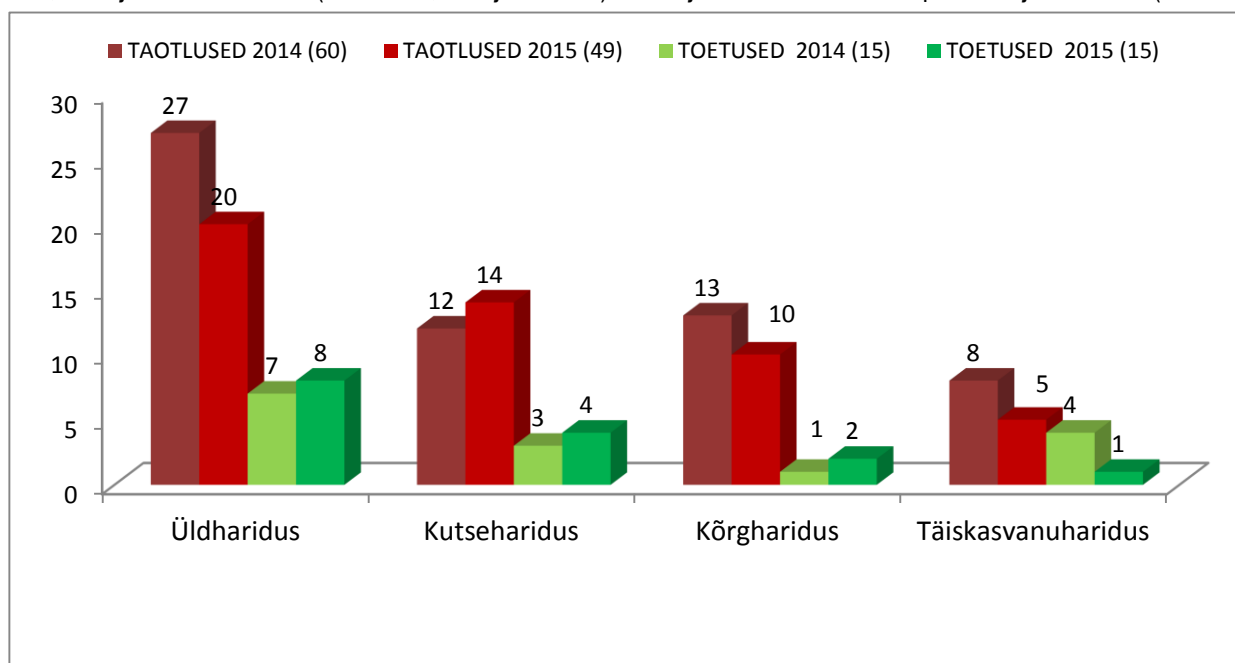
* Kõrghariduse valdkonna Euroopa sisese õpirände toetussummade seas on ka Haridus- ja teadusministeerium toetus üliõpilaste õpirändele, kokku üle 248 000 euro.

ESTILC (Estonian Intensive Language Courses) - Augustis korraldasid Estonian Business School, Eesti Kunstiakadeemia, Tallinna Tehnikaülikool, Sisekaitseakadeemia ja Eesti Maaülikool intensiivsed eesti keele ja kultuuri suvekursused (ESTILC). Eestisse 2015/2016 õa sügissemestriks õppima/praktikale tulevatele Erasmus vahetusüliõpilastele. Toimus Sisekaitseakadeemia kursuse monitooring.

Erasmus Mundus Joint Master Degrees - Erasmus+ programmiga sai toetuse Tallinna Ülikooli osalusega magistritaseme ühisõppekava „International Master in Adult Education for Social Change“. Ühisõppekava koordinaator on Univeristy of Glasgow (UK). Partneritena on projekti kaasatud ka Eesti täiskasvanute koolitajate assotsiatsioon Andras ja Eesti Vabaharidusliit.

STRATEEGILINE KOOSTÖÖ

Erasmus+ haridusvaldkonna strateegilise koostöö projektide taotluste esitamise tähtjaks esitati kokku **49 taotlust enam kui 10 miljonile eurole**. Hindamisjärgselt otsustati toetada kokku 13 projekti ning jätta 4 projekti varunimekirja (kaks üldhariduse valdkonna ning kaks kutsehariduse valdkonna projekti). Varunimekirja jäänud projektidest oli aasta lõpus võimalik toetada ühte üldhariduse ja ühte kutsehariduse valdkonna projekti. 2015. aastal said toetuse kokku 15 strateegilise koostöö projekti rohkem kui 2,56 miljoni euro ulatuses (2014. a. 2,37miljonit eurot). Taotlejatest 30% said Euroopa Komisjoni toetuse (2014. a 25%).

Strateegilise koostöö projektide taotluste ja toetuste jagunemine valdkonniti 2014. ja 2015. a.

Capacity Building - Eesti koordineeritavatest projektidest sai rahastuse TLÜ projekt „Introduction of part-time and short cycle studies in Serbia“.

Jean Monnet - Tartu Ülikooli Jean Monnet moodul „Jean Monnet Module on The EU's Engagement with Russia and post-Soviet neighbors“ ja Jean Monnet võrgustik „Developing the European Studies in the Caucasus“ said Euroopa Komisjoni rahastuse.

INFOTÖÖ JA SÜNDMUSED:

Kaasajastati **Erasmus+ kodulehel** (<http://www.erasmupluss.ee>) olevat infot. Täiustati juhendeid ja toetavaid materjale taotlejatele ja toetusesaajatele, vajadusel tõlgiti juhendmaterjali. Lisaks vahendati tsentraalsete tegevuste infot.

Hariduskoostöö (elektrooniline) uudiskiri (Erasmus+, EMP/Norra stipendiumiprogrammi ja Nordplusi uudised) saadeti välja 15 korral. Adressaatidest huvilisi on ligi 3500. Muuhulgas ilmus detsembris uudiskirja erinumber, mis oli pühendatud õpirändele ja kus tutvustati Erasmus+ programmi hea kogemuse lugusid.

Aktiivselt kajastati E+ võimalusi ka meedia vahendusel. Arvuka kajastuse sai 2015. aasta sügisel esmakordne **kutsehariduse hartade pidulik kätteandmine**, mis haarati mitmetesse maakonnalehtedesse meie kodulehe pressiteate põhjal: <http://archimedes.ee/blog/uudised/viis-eesti-kutsekooli-sai-rahvusvahelist-koostood-toetava-tunnustuse/>. Uudisteportaalil **Delfi** on jätkuvalt **kaks Erasmus+ teemalehte**: <http://www.delfi.ee/teemalehed/erasmus-0> ning <http://www.delfi.ee/teemalehed/erasmupluss>. Suure populaarsuse on saavutanud **Delfi Tudengiblogi** (<http://www.delfi.ee/teemalehed/tudengiblogi>), milles parasjagu õpirändes olevad tudengid vahendavad oma elu-olu ja õpinguid. 2015. aasta lõpuks oli blogi külastatud pea 80 000 korda! Parim tudengiblogija sai auhinnatud pidulikult aastalõpu sündmusel „Archimedes tunnustab“.

Jätkus Euroopa Komisjoni projekt **ECVET raamistiku** (Euroopa kutsehariduse arvestuspunkt, EKAP) **juurutamiseks Eestis**. Koostöös SA-ga Innove korraldati kutseõppeasutuste **õppekavanõustajatele kaks võrgustikuseminari**: 16.-17. aprillil ja 29.-30. oktoobril Tallinnas. Mõlemal seminaril oli üle 80 osaleja. Seminaride seeriaga plaanitakse jätkata ka 2016. aastal. Lisaks korraldati veebruaris kutseõppeasutuste **Erasmus+ projektijuhtidele koolitus** kutsehariduse arvestuspunktide süsteemi rakendamisevõimalustest õpirände kvaliteedi tagamiseks.

Toimus **kaks suuremat Erasmus+ teematist infopäeva** - 29.01 Tartus ja 30.01 Tallinnas. Osales 230 huvilist. Infopäevadel anti ülevaade programmi olemusest, taotlemistingimustest ja rahastusreeglitest ning töötubades sai tutvuda ECVETi või Europassiga või saada näpunäiteid ehtsalt programmi taotluste hindajalt. Lisaks toimus veebruaris **tehniline seminar** kindla taotlemissooviga asutustele. Aprillis toimus **kutsehariduse harta teemaline infopäev**, kus osalesid pea kõikide kutsekoolide esindajad.

Detsembris korraldasime esmakordselt **Erasmus+ programmi teemalise vebinari**, kus tutvustasime programmi üldiselt ja kõiki alltegevusi. Vebinari jälgiti 138 arvuti tagant, kuid tegelik osalejate hulk ei ole tuvastatav, sest mitmed asutused võtsid ette ühisvaatamise. Ettekanded on järelloetavad ja – vaadatavad Erasmus+ kodulehel. Vebinar sai osalejatelt positiivse tagasiside ja efektiivse infojagamise võimalusena on mõttekas seda kasutada ka 2016. aastal.

Novembris toimus **Erasmus+ temaatiline seminar „Kaasamine Erasmus+ projektides“**. Jätkasime koos Erasmus+ toetusesaajatega väga prioriteetse teema lahkamist, käsitledes seekord kaasamist laiahaardeliselt – alates sellest, mida kaasamise all mõistetakse ja kaasamisvõimalustest oma asutuse sees kuni projektis osalemise takistusteni reaalse uuringu tulemuste näidetel. Osales pea 80 toetusesaajat.

Suurim infokampaania toimus 2015. aasta sügisel - „**Miks minna Erasmusega välismaale õppima**“ (toetamaks üliõpilaste õpirännet). Valmis infograafikaga videofilm ning läbi viidi Facebooki kampaania, kus endised ja praegused vahetustudengid said avaldada oma arvamust, vastates kampaania pealkirjas leiduvale küsimusele, ning lugejad said omakorda anda „meeldimisi“ enim meelega järgi olnud avaldustele. See kampaania viidi paralleelselt läbi eesti ja inglise keeles. Eesti keeles avaldas arvamust ligi 80 ja inglise keeles ligi 90 erasmuslast. Kõige rohkem meeldinud ütlused leidsid tee ka plakatitele ja kampaaniat toetavatele promotoodetele nagu teepakid ja prilli- ja arvutipuhastuslapid. Kokku vaatas kampaaniat pea 90 000 Facebooki kasutajat.

Väga edukas programmi tulemuste levitaja on **kutseõppurite praktikalugude, - fotode ja käesolevast aastast ka –blogide konkurss „Õpiränne Euroopasse ja tagasi“**. Selle aasta konkurss oli erakordne, sest kokku laekus 161 võistlustööd. Võistlusfotode publiku lemmik valitakse traditsiooniliselt Facebookis. Rõõm oli näha, et juba mõne päevaga oli lehte vaadatud 45 000 korda ja leht sai juurde mitusada uut sõpra. Võidufoto kogus aga ligi 700 „meeldimist“! Parimaid autasustati 9.12 toimunud sündmusel „Archimedes tunnustab“ ja kajastati õpirände teemalises uudiskirjas.

Tulemuste levitamiseks korraldasime aasta lõpul ka **aasta õpiränduri ja aasta õpirände edendaja** konkursi, milles said osaleda 2013.-2015. aastal õpirändes osalenud või õpirändeprojekte läbi viinud projektijuhid. Kokku esitati 32 kandidaati ja žürii

valis välja 11 auhinnatut (sh. aasta õpirändur ja lausa 2 aasta õpirände edendajat). Parimaid tutvustati samuti õpirände teemalises uudiskirjas.

9. detsembril toimus pidulik sündmus „**Archimedes tunnustab**“, kus meie **edulood** said väarikalt autasustatud. Auhinnati tudengiblogijaid, kutsehariduse kajastuskonkursi parimaid, aasta õpiränduri ja õpirände edendaja laureaate, elukestva õppe programmi lõpuaastate parimaid projekte ning haridusturunduse loovaauhindade võitjaid (parim disain, nutitegu ja video). Lisaks meie kodulehele, sai sündmus ja võitjad kajastust mitmetes maakonnalehtedes, sotsiaalmeedias ja võitjate asutuste kodulehtedel.

EUROOPA KEELEÕPPE TUNNUSKIRJA PROGRAMM

2015. a maikuus välja kuulutatud konkursile laekus 2 taotlust, žürii otsustas taotluskutset pikendada ja konkursi septembrikuu tähtajaks laekus kokku 4 taotlust. Žürii otsustas toetada rahalise preemia ja tunnuskirjaga **Tallinna Heleni Kooli** projekti eest, mille tulemusena lisati eesti keel ja eesti viipekeel vabakasutuses olevasse rahvusvahelisse *online*-sõnaraamatusse „Spreadthesign“. Eesti viipekeel on ametlikult Eesti teine riigikeel. Viipekeeke projekte pole varem esitatud, tegu oli uuendusliku ja konkreetse vajadusel põhineva projektiga. Projekti tulemus loob võimaluse Eesti viipekeeke kasutajatel rahvusvaheliselt suhelda.

Euroopa keeleõppe tunnuskirja uudis <http://archimedes.ee/blog/uudised/aasta-voorkeealelane-tegu-2015/> sai trükimeedias ja Vikerraadios tähelepanu ja edasise kajastamise osaliseks.

NORDPLUS PROGRAMM (2012-2016)

2015. a oli Eestile edukas nii taotluste arvu kui toetuste poolest. Allolevas tabelis on toodud andmed ainult Eesti asutuste osalemise kohta programmis.

Nordplus programm 2015. a						
	Taotlused/ toetused 2014	Taotlused 2015	Toetatud 2015	Edukus	Toetus €	Eesti asutused partneritena
Nordplus Junior	12/9	16	12	75%	253 950	29 (FI 3, LV 11, LT 8, EE 1, NO 2, SE 3, Ahvenamaa 1)
Nordplus Higher Education	11/8	18	13	72%	614 792	84
Nordplus Adult	8/3	14	7	50%	53 380	24 (DK 1, FI 4, IS 1, LV 9, LT 7, SE 1, EE 1)
Nordplus Horizontal	2/1	9	5	56%	107 564	12 (FI 1, LT 9, EE 2)
Nordplus Nordic Languages	0	0	0	0	0	1 (FI)

Nordplus Juniori 2015. a taotluste koguarvust moodustasid Eesti koolide poolt esitatud projektid 8%, mis oli oluliselt rohkem, võrreldes eelmise aastaga. Kõigist toetatud projektidest (134) moodustasid Eesti koordineeritud projektid 9%. Eesti koolide poolt koordineeritud projektitaotlustest sai toetuse 75%, mis viitab nende heale kvaliteedile. Lisaks osalesid 28 projektis 29 erinevat Eesti kooli ja lasteaeda partneritena.

Nordplus Higher Educationi 2015. a taotlusvoorus esitati kokku 191 taotlust. Balti riigid on Nordplus kõrghariduse allprogrammis saavutanud võrdse partneri positsiooni Põhjamaade kõrval, võttes üha suuremat vastutust nii võrgustike koordineerimise kui alltegevuste läbiviimise eest. Eesti paistab Balti riikidest silma jätkuvalt suurima aktiivsusega – 2015. aasta taotlusvoorus oli Eesti asutused kas koordinaatori (18) või partnerina (105) esindatud 123-s taotluses ning 97-s toetust saanud projektis, samal ajal kui Läti puhul on vastavad numbrid 86 ja 74 ning Leedu puhul 97 ja 83.

2015. a oli Eesti jaoks edukas, toetust sai 13 Eesti koordineeritud projekti ja 84-s projektis osalevad Eesti kõrgkoolid partnerina (edukuse protsent vastavalt 72% ja 80%).

Nordplus Adult programmi 2015. a kahte taotlusvooru esitati Põhja- ja Baltimaades kokku 166 taotlust (119 põhivoor + 47 ettevalmistavate lähetuste voor), mis on 24% enam kui eelmisel aastal.

Eesti asutuste koordineeritud projekte esitati kahe vooru peale kokku 20 (14 põhivooru + 6 ettevalmistavat lähetust), mis on olulisel määral enam kui 2014. a (8 taotlust). Toetus eraldati neist lõpuks kokku 7 projektile (1 arendusprojekt ja 6 õpirännet).

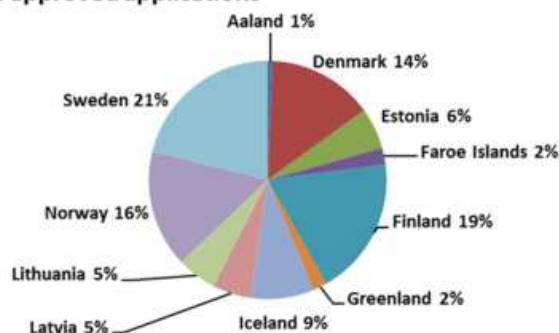
2015. a osalesid Nordplus Adult allprogrammi taotlusvoorudes kokku 81 Eesti täiskasvanuhariduse asutust, millest toetust said lõpuks 30. Valdavalt osaletakse partneritena Läti, Leedu ja Soome koordineeritud projektides. Ka taotlemise aktiivsuse poolest on Eesti programmis Leedu ja Läti järel 3. kohal.

Nordplus Horizontali allprogrammile esitati kokku 47 taotlust, neist 9 Eestist (19% koguarvust). Võrreldes eelmise aastaga oli Eesti asutuste huvi allprogrammi võimaluste vastu oluliselt suurem. Kokku toetati 23 Balti- ja Põhjamaade projekti, neist 5 Eesti koordinaatorite projekti.

Nordplus Nordic Languages, mis on mõeldud taani, norra ja rootsi keele õppimise toetamiseks Põhja- ja Baltimaades, oli ka 2015. a kimpus vähese huviga nii Balti- kui Põhjamaade suunal. Eestist ühtegi taotlust ei esitatud ning üks kool on Soome koordineeritavas projektis partnerina.

Eesti osalust kõikide allprogrammide raames toetatud projektides illustreerib allolev skeem:

Total 3.157 organisations in approved applications

EMP/NORRA STIPENDIUMIPROGRAMM

Programm toetab Eesti ja Norra kõrgkoolide vahelist õpirännet ning koostööd Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riikide ja Eesti keskkoolitasandi õppeasutuste vahel aastatel 2013-2016. Programmi kogueelarve on **1,6 miljonit eurot**, millest ligikaudu 2/3 on mõeldud kõrgkoolidevaheliseks ja 1/3 keskkoolitasandil toimuvaks koostööks. Stipendiumiprogrammi viiakse ellu koos Norra-Eesti teaduskoostööprogrammiga.

2015. aastal toimus ainult üks taotlusvoor kõrghariduse tasandi õpirändeprojektidele ning kokku laekus taotlusi 11 kõrgkoolilt, kes kokku taotlesid toetust ligikaudu 1,36 miljoni euro ulatuses. Programmi eelarve 2015. aastaks oli ligikaudu 580 000 eurot.

Lisaks suurtele ülikoolidele (TÜ, TTÜ, EMÜ, TLÜ) esitasid taotlused esmakordselt ka Tartu Kõrgem Kunstikool, Tallinna Tervishoiukõrgkool, Tallinna Tehnikakõrgkool, TÜ Viljandi kultuuriakadeemia, Sisekaitseakadeemia, Eesti ettevõtluskõrgkool Mainor ning Eesti Kunstiakadeemia. Projektide partneriteks on kaasatud Norra kõrgkooli ja ettevõtteid.

Valikukomitee otsusega toetati kõiki taotlusi: kaks taotlust sai toetuse täies mahus, üheksa sai toetuse osaliselt.

2015. a jooksul jõudis lõpule kolme keskkoolitasandi koostööprojekti tegevus ning lõpparuanded esitasid ka 2014. a toetust saanud kõrgkoolid.

Mais toimus programmi juhtkomitee koosolek, kus oli arutlusel programmi käekäik ning edasised sammud vahendite maksimaalseks kasutuseks. Komitee külastas ka üht koostööprojekti juhtivat gümnaasiumit.

Juunis osaleti DPP-PO kohtumisel Norras, kus kõik programmi riigid andsid ülevaate tegevuste hetkeseisust, arutati kommunikatsioonitegevusi, tulemuste levitamist ning anti lühike ülevaade uue programmiperioodi planeerimise hetkeseisust.

5. NOORTEAGENTUUR

Noorteagentuuri panuse noorte ja noortevaldkonna arengusse 2015. a võib kokku võtta järgmiste näitajate abil:

- **Toetasime 4310 noore ja noorsootõtaja osalemist Erasmus+ noortevaldkonna rahvusvahelistes projektides, eraldades Eestis noortevaldkonna projektidele üle 2,6 miljoni euro**

- **Toetasime 185 noorsootõtaja osalemist Erasmus+ rahvusvahelistel koolitustel**, soodustades seeläbi nende arengut, kuulumist rahvusvahelistesse võrgustikesse ja tulevaste rahvusvaheliste noorteprojektide teket ja arengut
- Kasvatasime Eesti akrediteeritud **Euroopa vabatahtliku teenistuse organisatsioonide arvu 26 uue organisatsiooni** võrra.
- **Toetasime üle 1700 noore osalemist uues pilootprojektis “Noortekohtumised”**, suurendades seeläbi Eestis elavate erineva emakeelega noorte ühistegevusi ja teineteisemõistmist
- Korraldasime uute projektide tekkele, noorsootöö kvaliteedile ja noorsootõtajate pädevuste arengule suunatud **koolitusi 1504-osalejale**. Lisaks noortevaldkonna täiendkoolituse korraldamisele ja arendamisele, panustasime ka noorsootöölase tasemeõppe kvaliteeti ja õppekavade arendusse
- Koostöös Pärnu ja Tartu LV'de ja MTÜ'de VitaTiim ja Urban Style'ga viisime ellu huvikoolidele suunatud koostöö- ja arenguprogrammi HUKK-AP, mille tulemusel on noorte vajadustest lähtuva nõustatud **216 pere ja huvitegevuses osalenud 1554 noort**.
- Viisime teist aastat ellu **projekti “Hooliv klass”**, mille eesmärgiks on suurendada noorte sotsiaalseid oskusi ja hoolivust teiste õpilastega suhtlemisel. Projektis osalesid üldhariduskoolide 6-7. klassi õpilased ja nende õpetajad, huvijuhid ja koolide noorsootöö partnerid.
- Viisime läbi programme **Erasmus+ ja Noortekohtumised teavitusüritusi**, millega jõudsim **üle 7700** osalejani
- Anname välja noortevaldkonna **ajakirja MIHUS nr 17**, mis soodustas **noorte tervise teemade teadvustumist** noortevaldkonnas tegutsevate **praktikute seas**

5.1. EL KOOSTÖÖPROGRAMMI ERASMUS+ ELLUVIIMINE NOORTEVALDKONNAS

Alljärgnevas peatükis esitame ülevaate Erasmus+: Euroopa Noored kolme võtmetegevuse raames toetatud projektidest, SANA tugitegevustest ning olulisematest tulemustest 2015. aastal.

VÕTMEVEGEVUS 1 - RAHVUSVAHELISED NOORTEVAHETUSED

Esitatud projekte:	97
Toetuskõlblikud:	92
Sh koostöö partnerriikidega (ELi naabruspiirkonna riikidega)	28
Sh mitmiktüüp (projekt, milles raames toimub nii noortevahetus, kui ka noorsootõtajate õpiränne ja/või EVT)	2
Toetatud projekte:	50
Sh koostöö partnerriikidega (ELi naabruspiirkonna riikidega)	10
Vähemate võimalustega noori toetatud projektides	523
Eraldatud toetused eurodes	822 938 €

Aastal 2015 laekus noortevahetuste projektitaotlusi 12-st maakonnast, millest kõige rohkem taotlusi esitasid Harjumaa (41), Ida-Virumaa (22) ja Tartumaa (10) taotlejad. Taotlusi ei ole esitatud Järvamaalt, Põlvamaalt ja Läänemaaalt.

Aastal 2015 projekte on ellu viinud 34 mittetulundusühingut, 8 avalik-õiguslikku asutust ning 8 mitteametlikku noortegruppi. **38%** toetuskõlblikest taotlustest (35/ 92) **esitati esmataotlejate poolt**, mis on jätkuvalt positiivne näitaja, vaatamata sellele, et aastal 2014 see arv oli suurem (52%). 2015.a kõige rohkem käsitletud teemad oli noored (noorte osalus, noorsootöö, noorte poliitika), kaasatus, tervis ja tervislik eluviis ning loovus ja kulutuur. Kõige vähem projekte oli teemadel keskkond ja kliimamuutus ning eetika, religioon ja filosoofia.

Selleks, et tõsta noorteprojektide (sh vahetused ja algatused) arvu ning aidata noortel jõuda ideest projektini korraldati aastal 2015 kolm noortekoolitust „Idee 24“, kus osales kokku 194 inimest. Nii esmataotlejad, kui ka kogenumad projektitegijad vajavad julgustamist, nõustamist ja praktilisi näpunäiteid nii enne taotlemist, kui ka pärast toetuse saamist. Taotlejate toetamiseks saab iga noortevaldkonna taotleja esitada oma taotluse tagasiside saamiseks eeltähtajaks, mille kasutamiskiivsus noortevahetuste taotlejate seas on väga suur. Projektitegijate toetamiseks toimusid veel CheckUp koolituskohtumised toetusesaanutega ja rahvusvaheline koolitus „Keep it REAL! Kuidas teha tõeliselt head noortevahetust“ koostöös Leedu agentuuriga.

VÕTMEVEGEVUS 1 - NOORSOOTÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE

Esitatud projekte	73
Toetuskõlblikud	71
Sh koostöö partnerriikidega (ELi naabruspiirkonna riikidega)	30
Sh mitmiktüüp (projekt, milles raames toimub nii noortevahetus, kui ka noorsootõtajate õpiränne ja/või EVT)	1
Toetatud projekte	19
Sh koostöö partnerriikidega (ELi naabruspiirkonna riikidega)	7
Vähemate võimalustega noori toetatud projektides	203
Eraldatud toetused eurodes	423 277 €

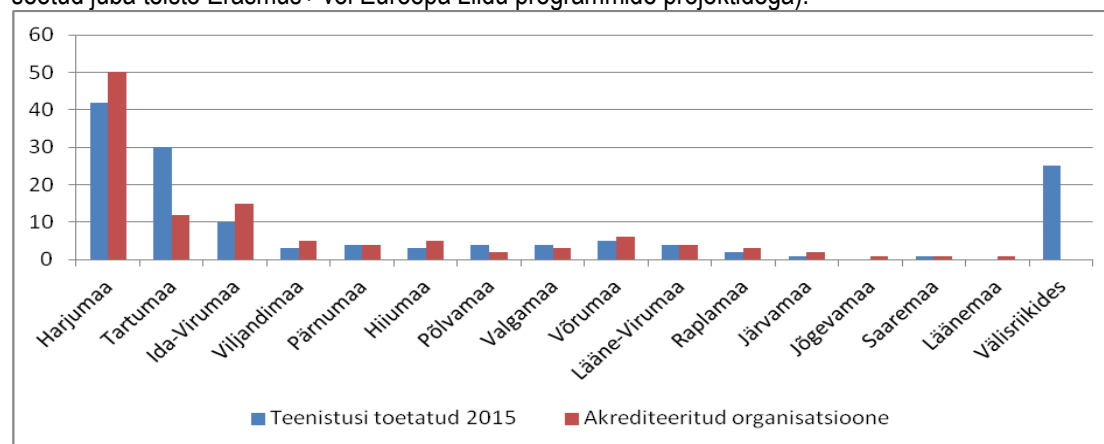
2015. a laekus noorsootöötajate õpirändeprojekte 8-st maakonnast, kõige rohkem taotlejaid on Harjumaal (39), Pärnumaal (9) Tartumaal (8) ja Ida-Virumaal (4). Taotlejate hulgas oli 38 mittetulundusühingut, 4 avalik-õiguslikku asutust ja 2 mitteametlikku noortegruppi. Aastal 2015 viisid NT õpirändeprojekte ellu 16 mittetulundusühingut, 1 avalik-õiguslikku asutust ning 2 sihtasutust. 16% toetuskõlblikest taotlustest (12/73) esitati esmataotlejate poolt. Taotlejate toetamiseks korraldasime 2015 esmakordselt koolituse „Erasmus+ edasijõudnutele“, mis keskendus nii noorsootöötajate õpirände kui ka strateegilise koostöö projektidele.

VÕTMETEGEVUS 1 - EUROOPA VABATAHTLIK TEENISTUS

Esitatud projekte (sh 1 mitmikprojekt (EVT + noortevahetus))	44
Teenistuste arv esitatud projektides	157
Toetatud projekte (sh 1 mitmikprojekt (EVT + noortevahetus))	42
Teenistuste arv toetatud projektides	138
Sh saatvad teenistused	25
Sh vastuvõtvad teenistused	113
Toetatud teenistustesse kaasatud sihtgruppide riskitegurid (mitu kaasatuse sihtgrupi noort)	30
Eraldatud toetused eurodes (lepingutega vormistatud summa)	749 228 €

Võrreldes eelneva aastaga on **esitatud projektide arv suurenenud 13% ning teenistuste arv 43%** (2014 39 projekti ja 110 teenistust) ning võib eeldada, et see põhineb süsteemsel EVT tutvustamisel, organisatsioonide nõustamisel ning akrediteerimisel. Projektide arvust suurem teenistuste arvu tõus põhineb nii saatvate kui vastuvõetavate lühiajaliste teenistuste hulga tõusul, kui ka sellel, et on tekkinud uusi koordineerivaid organisatsioone (nt Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus), kes esitavad mitme teenistusega projekte. Jätkub trend esitada Noorteagentuurile Eestis vastuvõetavate teenistuste projekte ning seetõttu on **saatvate teenistuste osakaal 25%. Esmataotlejate** (ei ole osalenud EVT-s ei Erasmus+ ega Youth in Action programmis) arv on võrreldes eelmise aastaga suurenenud ning nende poolt esitati 8 taotlust (2014. a. 5) ning kokku kaasati **17 uut organisatsiooni**. Jätkuvalt on **kõige levinumad teenistuskohad hoolekandenasutused, noortekeskused ja lasteaiad**.

Toetatud teenistuste jaotus maakonniti kajastub alloleval joonisel (sinised tulbad), mis näitab, et **EVT teenistusi toimub küll väga paljudes piirkondades**, kuid endiselt on väljakutseks vastuvõtmine Läänemaal ja Jõgevamaal. Mõlema maakonna suunal on 2015. aastal tehtud teavitustööd, kuid hetkel jääb vastuvõtmine kohapeal oleva inimressursi vähesuse taha (sageli ollakse seotud juba teiste Erasmus+ või Euroopa Liidu programmide projektidega).

2015. a toetati **14 projekti, mis kaasavad 30 vähemate võimalustega noort**. Seega on 22% toetatud vabatahtlikest vähemate võimalustega, mis on mõnevõrra vähem, kui 2014. aastal (27%). EVT-ga seotud väljakutseks on kujunenud, kuidas suurendada kiires tempos ning üheaegselt nii üldist projektide ja teenistuste arvu, kui ka vähemate võimalustega osalejaid kaasavaid teenistusi. Neist viimase toetamiseks algatas Noorteagentuur juba 2014. aastal arenguprogrammi „EVS as a TOOL for NEETWORK“ ning selle raames viidi 2015. aastal ellu kohalikke ja rahvusvahelisi koolitustegevusi, mille täielik mõju peaks avalduma 2016. aastal. Üldist projektide ja teenistuste arvu suurendamist toetavad 2016. aastal „EVS 20“ kampaania raames ellu viidavad tegevused.

2015. aastal **suurenes** võrreldes eelneva aastaga **31% esitatud akrediteeringute sooviavalduste arv** (kokku 58 avaldust) ning neist **51 said akrediteeringu**. Oluliseks saavutuseks on esmaakrediteeringute suur kasv, (2014. aastal 18) mis annab kinnitust, et EVT alane info levib hästi ning Eesti organisatsioonidel on soov välisvabatahtlike vastu võtta. **2015. aasta lõpuks oli Eestis 114 akrediteeritud organisatsiooni viieteistkümnes maakonnas** (vt joonis ülal ning jooksvalt: <http://noored.ee/rahastus/euroopa-vabatahtlik-teenistus/>) ning järgnevatel aastatel paneb Noorteagentuur rõhku sellele, et vähemate organisatsioonidega esindatud maakondades EVT organisatsioonide hulk suureneks.

Lisaks eelpool nimetatud kaasatuse teemalisele arenguprogrammile on oluline välja tuua organisatsioonide esindajatele tehtud kaheosaline koolitus „Õppimise toetamine EVT-s“, mille edukuse tulemusena korraldatakse samateemaline koolitus 2016. aastal Eestis nii rahvusvaheliselt, kui ka kohalikult. Vähemoluliseks ei saa pidada korraldatud vaimse tervise teemalist koolitust, mille tulemusena mõtestavad organisatsioonide esindajad enam vabatahtlikele pakutava toe vajalikkust ning otsivad vajadusel abi Noorteagentuuri tugiisikult. Kõnealune koolitus plaanitakse rahvusvahelisel tasandil ellu viia 2017 aastal.

Euroopa vabatahtliku teenistuse vabatahtlike koolitusi viidi ellu vastavalt toetatud projektides olevate vabatahtlike arvudele ja teenistusperioodidele. Kokku **korraldasime 25 koolitust 238 vabatahtlikule (neist enamus olid suunatud välisvabatahtlikele Eestis)**. 2015. aastal pöörati erilist tähelepanu koolitustel läbivalt õppima õppimise toetamisele ning koolitajatepoolsele õpiväljundite saavutamise analüüsile. Selle tulemusena on oluliselt paranenud koolituste analüüsi- ja hindamisvormid ning loomisel vabatahtlike õpipäeviku süsteem.

1.4. VÕTMETEGEVUS 2 - STRATEEGILINE KOOSTÖÖ NOORTEVALDKONNAS

Esitatud taotlusi kokku	27
Sh strateegilise koostöö projekte	15
Sh rahvusvahelisi noortealgatusi	12
Toetatud projekte kokku	8 (30%)
Sh strateegilise koostöö projekte	2
Sh rahvusvahelisi noortealgatusi	6
Eraldatud toetussumma	417 386 €

2014. aastaga võrreldes **on taotluste arv kasvanud 42%**, kuid arvestades, et 2014. aastal oli ainult kaks taotlusvoor, võib projektide arvu kasvu seostada eeskätt taotlusvoorude arvu suurenemisega. Toetatud projektide arv ei muutunud, see tähendab, et toetust saanud taotluse määr langes 42%-lt 30%-le, mis peegeldab taotluste kvaliteedi kõikumist. Suurimaks väljakutseks KA2 strateegiliste koostööprojektide puhul on nende seostamine noortevaldkonnaga, sest sageli soovitakse kasutada eelarvelisi vahendeid noorsootööga nõrgalt seotud tegevuste rahastamiseks. Sellest tulenevalt on üle 75% punktikünnise ületanud projekte vähe (15%) ja valdava osa toetatud projektidest moodustavad rahvusvahelised noortealgatused (75%).

Valdkondadevahelise strateegilise koostöö taotlusi esitati kokku 5 ja nende projektide puhul on lisaks noortevaldkonnale arvestatud ettevõtlus- ja haridusvaldkonna huvidega. Peamised taotlejad on mittetulundusühingud (78%), harvemini avalik-õiguslikud asutused (22%). Tuleb märkida, et võrreldes 2014. aastaga on mitteformaalsete noortegruppide arv taotlejate hulgas oluliselt vähenenud, sest kui eelmisel aastal olid 32% taotlejatest noortegrupid, siis 2015. aastal noortegruppe taotlejatel hulgas ei olnudki. Võib järeldada, et taotlemise ja projekti elluviimise protsess selles tegevustüübis on noortegruppide jaoks keeruline ja seetõttu eelistatakse taotlusi esitada juriidiliste isikute kaudu. Ettevõtteid kaasati partnerina 19% taotluses. Taotlusi esitati kõige rohkem Harjumaalt (48%), seejärel Ida-Virumaalt (30%), Võrumaalt (7%), Lääne-Virumaalt (4%), Tartumaalt (4%), Saaremaalt (4%) ja Jõgevamaalt (4%).

Lisaks tavapärastele toetus- ja koolitustegevustele, mis on suunatud taotlejatele ja projekti elluviijatele (sh nõustamine, eeltähtaeg, Idee24 koolitused, Check up jne), viis SANA valdkondadeülese koostöö toetamiseks märtsikuus läbi töötoa Rae valla õpetajatele ja noorsootöötajatele, mille raames tutvustati programmi võimalusi noorte ettevõtlikkuse toetamiseks. Lisaks sellele osales SANA esindaja oktoobris Rae valla noorte ettevõtlikkuslaagris ja viis läbi Erasmus+ teemalisi töötubasid noortele, aidates seeläbi tõsta teadlikkust noorte algatusprojektide võimalustest. 2015. a maikuus toimus Tallinnas rahvusvaheline koolitus „You(th) can do it! Supporting active participation and learning in Erasmus+ youth projects“. Koolitusel osales 19 noorsootöötajat ja noortejuhti 10 erinevast programmiirigist, kes omandasid vajalikke pädevusi, et toetada noorte omaalgatust Erasmus+ programmi raames. Novembris korraldas SANA strateegiliste koostööprojektide elluviimise toetamiseks kohaliku koolituse „Erasmus+ edasijõudnutele: noorsootöö arendusprojektide koolitus“, mis tõi kokku erinevate valdkondade esindajad. Koolituse raames avanes osalejatel võimalus tutvuda strateegilise koostöö tegevusvõimalustega ja arendada oma projekteid lähtudes Erasmus+ programmi prioriteetidest. Viimasena võib välja tuua SANA osalemise Tallinna Keskraamatukogu noorsootöö teemalisel konverentsil detsembris, mille raames tutvustati Erasmus+ valdkondadeülese koostöö võimalusi noortega tegelevatele raamatukogu töötajatele.

VÕTMETEGEVUS 3 - NOORTE OSALUSPROJEKTID

Esitatud taotlusi kokku	21
Sh kohalikud osalusprojektid	17
Sh rahvusvahelised osalusprojektid	4
Toetatud projekte kokku	8 (38%)
Eraldatud toetussumma	105 792 €

Noorte osalusprojekti taotlusi esitati 2015. aastal 50% rohkem kui 2014. aastal. Arvestades, et 2015. aastal oli võimalik osalusprojektidele toetust taotleda kolmel korral ja 2014. aastal vaid kahel korral, siis on projektide arvu kasv olnud proportsionaalne taotlusvoorude arvuga. **Esitatud taotlustest 4 (19%) olid rahvusvahelised projektid, 17 (81%) aga kohalikud osalusprojektid.** See tulemus peegeldab varasemate aastate tendentsi, et kohaliku tasandi osalusprojektide vastu on suurem huvi. Esitatud taotlustest rahastati 2015. aastal 8 projekti (38%) ehk sama palju kui eelmisel aastal. KA3 piiratud eelarve ei võimalda rahastada oluliselt suuremal arvul projekte ja seetõttu pole ka mõistlik püüelda taotluste arvu kasvatamise poole. Pigem tuleks järgmistel aastatel pöörata tähelepanu projektides aset leidva dialoogi kvaliteedi toetamisele, et tõsta taotluste keskmist hinnet (2015. a 70 punkti).

Sarnaselt 2014. aastale, on peamised taotlejad KA3 tegevustüübis jätkuvalt mittetulundusühingud (86%) ja vähemal määral avalik-õiguslikud asutused (14%). Geograafiline jaotus näitab, et enamik KA3 taotlejaid tegutseb Harjumaal (52%) ja Tartumaal (24%), mis vastab ka eelmiste aastate kogemusele. Sellegipoolest on hea tõdeda, et osalusprojektide võimalusi on 2015. aastal kasutatud lisaks ka Ida-Virumaal, Jõgevamaal, Lääne-Virumaal ja Võrumaal. Seega on tegevusulatus Eesti mõistes pisut laienenud, aga sellegipoolest tuleks jätkata olemasolevate rahastusvõimaluste tutvustamisega nendes piirkondades, kus noorte osaluse toetamiseks puuduvad alternatiivsed võimalused. **Kokku plaanitakse 2015. aastal rahastatud projektidesse kaasata 1434 noort üle Eesti** (võrreldes 1543-ga 2014. aastal) ja **neist 665 noort on vähemate võimalustega** (võrreldes 316-ga 2014. aastal). Osalejate määr KA3 tegevustüübis on seega püsinud samal tasemel, kuigi vähemate võimalustega noorte osakaal on tõusnud.

Lisaks tavapärastele toetus- ja koolitustegevustele, mis on suunatud taotlejatele ja projekti elluviijatele (sh nõustamine, eeltähtaeg, Idee24 koolitused, Check up jne), on SANA varasemast aktiivsemalt tutvustanud Erasmus+ võimalusi noorte osaluskogude liikmetele, näiteks osaledes Viljandi Noorte Volikogu istungil veebruaris või Kuressaare Linna Noortekogu koosolekul märtsis. Märtsis korraldas SANA noorte mõttelabori, mille eesmärgiks oli koguda ideid noorte osaluse küsimuses, mis edastati hiljem Euroopa Komisjonile. Muuhulgas tutvustati osalejatele ka KA3 võimalusi ja innustati neid ise osalusprojekte ellu viima. Rahvusvahelisel tasandil avanes Eesti noorsootöötajatel oktoobris võimalus osaleda koolitusel „From Clicktivism to activism“ Küprosel. Koolituse raames käsitleti erinevaid noorte osaluse viise ja noorsootöötaja rolli osaluse toetamisel. Samuti tutvustati võimalust viia ellu osalusprojekte rahvusvahelises koostöös ja käsitleti sellega seonduvaid kvaliteediaspekte.

5.2. SANA KOOLITUSTEGEVUSED JA KOOLITUSVALDKONNA ARENDUSTEGEVUSED

2015. aastal korraldas SANA noortevaldkonnas kokku **90 koolitussündmust** (kokku 151 koolituspäeva). Selle numbri sees sisalduvad nii ühekordsed koolitused kui pikaajaliste arenguprogrammide erinevad koolitusmoodulid. Kokku pakkusime koolitust **1504 individuaalsele osalejale** (välja jäetud ühe arenguprogrammi mitmes moodulis osalejad). Nende osalejate hulgas on ka 83 välisriikidest pärit osalejat, kes võtsid osa SANA poolt korraldatud rahvusvahelistest koolitustest. Kokku korraldas SANA 2015. aastal **5 rahvusvahelist koolitust**.

Nendele koolitustele lisanduvad **välisriikides toimunud koolitused**, millele SANA saatis osalejaid Eestist. 2015. aastal toimus 43 rahvusvahelist koolitust, **neis osales 185 inimest**. Võrreldes eelmise aastaga on rahvusvaheliste koolituste ja seal osalenud inimeste arv tõusnud pea kahekordselt. Seoses Erasmus+ agentuuride koolitustegevuste (TCA) eelarve suurenemisega on sarnase trendi jätkumist alust oodata ka tulevatel aastatel.

Kõikidest osalejatest ligikaudu 15% olid kaasatuse sihtgruppi kuuluvad. Võrreldes varasemate aastatega on siin näha langust. Oluliseks faktoriks selle juures on asjaolu, et viimasel kvartalil suuremas mahus alanud ESF koolitused keskenduvad pigem noorsootöös juhirollis olevatele inimestele, vähendades seega proportsionaalselt kaasatuse sihtgrupi osalejaid. Koolitusel osalejate sooline tasakaal on tugevasti kaldus naiste kasuks (75% vs 25%), kuid see on valdkonna töötajaskonna puhul oodatav tulemus.

Enamus koolitusi toimus Tallinnas (50), kuid koolitusi toimus üle Eesti: Tartus (11), Kloogaranna noortelaagris (7), Viljandis ja Viljandimaal (5), Narvas ja Ida-Virumaal (5), Harjumaal (4), Pärnus (3), Jõhvis (2), Rakveres ja Lääne-Virumaal (2) ning Haapsalus.

Koolituste peamiseks rahastusallikateks olid projekt Noorte terviseriskide ennetamine (25 koolitussündmust), HUKK-AP projekt (21 koolitussündmust), Euroopa Sotsiaalfondi tegevus „Noorsootöötajate koolituste arendamine“ (19 koolitussündmust) ning Erasmus+: Euroopa Noored programm (18 koolitussündmust). Lisaks mainitule rahastati koolitusi ka „Hooliva klassi“ projekti raames.

Kuna nii HUKK-AP kui ESF tegevused keskendusid 2015. aastal peamiselt huvihariduses töötavate inimeste koolitamisele, siis võib julgelt öelda, et seal on olnud ka eelmise aasta koolitusteravik. Sihtgrupi edukas kaasamine on esmalt olnud küll uueks ja suureks väljakutseks, kuid on toimunud edukalt. Teine nõ koolitusteravik on olnud koolitustel, mis toetavad rahvusvahelise noorsootöö kvaliteedi tõusu.

Koolitusvaldkonna arendustegevustena on oluline tuua välja koolituste tulemuslikkuse ja mõju hindamise süsteemi väljatöötamist. Süsteemi aluseks on Kirkpatricku neljaastmeline õppimise hindamise astmestik ning see põhineb konkreetsetel ja mõõdetavalt seatud koolituse tegevusväljundite hindamisel erinevatel ajahetkedel. Lähenemise juurutamine on olnud nii SANAs kui valdkonnas uus lähenemine, mistõttu on sellega seotud ka väljakutsed – kuidas tegevusväljundeid sõnastada, millised on parimad viisid mitteformaalses õppes hindamise läbiviimiseks jne. Väljakutsetega tegelemiseks on ka edaspidi vajalik kolleegide ja valdkonna koolitajate toetamine nii koolitus- kui nõustamistegevuste läbi.

5.3. PROJEKT „HOOLIV KLAS“

Projekt „Hooliv klass“ oli 2014. aastal algatatud projekti jätk. Tegu on ühega vähestest **koolidele suunatud kiusamisvastase programmiga, mis on välja töötatud Eestis**. Projekti, mis **pälvis 2014. a Haridus- ja Teadusministeeriumi noortevaldkonna aasta koostöö preemia**, teeb eriliseks ka see, et **see ühendab üldhariduskoolid ja noorsootöö eesmärgiga arendada noorte sotsiaalseid oskuseid ja hoolivust**.

„Hooliv klass“ on 6.-7. klassidele suunatud programm, mille eesmärgiks on õpetada oskusi ja pakkuda kogemusi, mis aitavad luua klassist hooliva meeskonna. 2015. eksperimenteeriti ka vanema vanusegrupiga, kaasates programmi ka kaheksandaid klasse ning üks 11. klass.

Võrreldes 2014. aastaga üldine lähenemine oluliselt ei muutunud. Poole aasta jooksul korraldati koolitusi nii noorte tugimeeskondadele kui meeskonnakoolitusi noortele. Projektis toimunud **koolitustel osales 23 õpetajat ja 102 noort**. Lisaks toetati protsessi mentorlustegevustega, mille eesmärgiks oli klassijuhataja toetamine positiivsete muutuste märkamisel, ellukutsumisel ning hoidmisel, tuginedes klassijuhataja enda ressursidele.

2015. aastal läbis projekti koolitusprogrammi **5 kooli üle Eesti: Mustamäe Gümnaasium, Juuru Eduard Vilde kool, Nõo Põhikool, Rõuge Põhikool ja Tarvastu Gümnaasium**. Kooli tugimeeskondadesse kuulusid sarnaselt 2014. aastale klassijuhataja, õppealajuhataja, aineõpetajad, huvijuht, sotsiaalpedagoog, koolipsühholoog, lapsevanem või noorsootöötaja.

Programmi mõju mõõtmiseks rakendati heaolu ja käitumisteadlikkust uurivaid küsimustikke (nn heaolu märklaud), mille vahendusel koguti andmeid programmis osalenud viie kooli 112 õpilaselt ja 90 õpetajalt. Neist 111 õpilast (sh 69 poisi ja 42 tüdrukut, vastavalt 62% ja 38%) ja 77 õpetajat osalesid programmi raames mõlemas mõõtmises. Oluline on märkida, et mitte kõik õpilased ei osalenud projekti raames ellu viidud noortekoolitusel.

Üheksast enesekohasest väitest kuue puhul ilmnis õpilaste grupi keskmistes hinnangutes positiivne muutus, mis peegeldas suuremat teadlikkust enda sotsiaalsetest oskustest, oskuste kõrgemat taset ja subjektiivset heaolu.

Samasuunalist positiivset arengut peegeldasid ka muutused õpetajate hinnangutes, mis anti klassi käitumist ja heaolu kirjeldavatele näitajatele. Kokkuvõttes tajusid õpetajad klassi käitumise muutust suuremana kui õpilased muutust oma oskustes. Samas tajusid õpilased suuremat positiivset heaolumuutust, kui õpetajad arvata oskasid, seoses hea läbisaamisega klassikaaslastega ja osalemisega klassi ühistevõttes. Nii 2015. kui ka 2014. aastal läbi viidud analoogilised mõõtmised viitavad väga sarnastele tulemustele.

Võttes aluseks 2014. ja 2015. aasta kogemused on 2016. aastal oluline suurendada noorsootöötajate osalust programmis. Seetõttu on plaanis juba tavaks saanud lähenemisele lisada 20 noorsootöötaja koolitamine, kes oleksid omakorda valmis läbi viima programmis toimuvaid noortekoolitusi.

Kuigi vanema sihtgrupi kaasamine oli edukas, on projektimeeskonna hinnangul olulisem panustada just nooremate õpilaste hoolivuse toetamisse, mistõttu keskendub 2016. aastal programm 6.-7. klasside õpilastele. Lisaks mainitule on uuel aastal plaanis kaasata rohkem koole (8–10).

5.4 HUKK-AP EHK HUVIKOOLIDE KAASAMISE JA ARENGUPROGRAMM

2014. aastal käimalükatud HUKK-AP projekti eesmärgiks on teha huvihariduse ja –tegevuse võimalused riskis elavatele noortele kättesaadavamaks ning luua tingimused ja toimivad lahendused noorte süsteemseks kaasamiseks ja osalemiseks huvihariduses. Projekti tegevused on suunatud eeskätt huvikoolidele, kuid hõlmavad jätkusuutliku terviklahenduse saavutamiseks kogukonda palju laiemalt. Projekti noortele suunatud tegevused keskenduvad eeskätt 7-17-

aastastele riskis elavatele noortele, kuid ei välista mingil moel ka projekti mõjul kaasnevat laiemat noorte osalust projektitegevustes ja huvihariduses.

Projekti koordineerib **SA Archimedes Noorteagentuur** (SANA). Partneritena on kaasatud Tartu Linnavalitsus, Pärnu Linnavalitsus, MTÜ Urban Style (JJ Street tänavatantsukool) ja MTÜ VitaTiim. Partnerid omakorda kaasavad piirkondlikku võrgustikku, kuhu kuuluvad huvikoolid ja teised huvitegevust pakkuvad organisatsioonid. Lisaks kaasati **2015. avatud arenguprogrammi** MTÜ Eesti Asenduskodu Töötajate Liit; MTÜ Kagu-Eesti Lapsed, AHHA Teaduskeskus, Lohusuu kool ja huvikeskus, Ukraina Kultuurikeskus, Pühalepa valla Kultuuri- ja Noortekeskus ja Nukufilmi Lastestudio.

Kõik projekti partnerid ja kaasatud organisatsioonid kinnitavad, et käesoleval hetkel ei ole Eestis erivajadustega ja vähemate võimalustega noortele piisavalt huvitegevuse võimalusi. Projekti elluviimisel on leitud aga kinnitust, et huvikoolid on valmis ja omavad potentsiaali riskis elavate noorte kaasamiseks oma pakutavatesse tegevustesse. Samas on oluline rõhutada, et huvikoolide töötajad ja huvitegevust pakkuvad noorsootöötajad vajavad uute sihtgruppide kaasamisel toetust nii eripädevuste tõstmiseks koolitustegevusi kui ka ressursse, mis kataks lisatöö, mida erivajadustega noorte kaasamine nõuab. Riskis elavate noorte kaasamine tähendab huvikoolidele senise lähenemise ja töömeetodite ümbermõtestamist ning enam koostööd teiste asutustega sh KOV ja kool. Kohaliku omavalituse roll kaasava huvihariduse tekkimisel on määrav, kuna saab partnerina tunnustada huvikoolide poolt tehtud algatusi ja pakkuda edaspidi noorte kaasamiseks vajaminevaid ressursse. Projekti partnerid on võtnud fookusesse projekti raames algatatud tegevuste jätkumise ning otsivad selleks võimalusi ja ressursse. **Pärnu LV on hea eekujuna teistele alates 2016. aastast linnaeelarve kaudu taganud tegevustega jätkamise samas ulatuses kui HUKK-AP projekti ajal.**

Projektile seatud indikaatorite saavutamine

Nr.	Oodatav tulemus	Tulemusindikaatorid seisuga 31.12.2015	Projektile seatud tulemusindikaatorid
1.	Projekti teavitustegevustega seotud osalejate arv	925	595
2.	Projekti koolitus- ja mentorlustegevustes osalejate arv	1465	1124
3.	Projekti (arenguprogrammi) kaasatud uute huvikoolide või teiste huviharidusega tegelejate arv (täpsustub projekti jooksul).	77	26
6.	Huvitegevuses osalenud noorte arv	2281	690
7.	Projekti jooksul nõustatud perede arv	347	40
8.	Riskinoorte kaasamiseks käivitatud uute piirkondlike huvitegevuste arv	69	33
9.	Projektiga seotud veebilehtede arv	5	1
10.	Uus õppevara ja –materjalid huvikoolidele	4	4
11.	Projekti kaasatud huviharidustiimide arv	15	16

Projekti raames elluviidud tegevuste mõju väljaselgitamiseks viib Stories for Impact läbi uuringu, kus analüüsitakse ka noorte ja võrgustiku kogemuslugusid (kokku 47 lugu). Kokkuvõtvalt võib öelda, et projektitegevustes osalemine toetas noortes nii huviala harrastamisega kui ka laiemalt elus hästi hakkamasaamisega seotud teadmiste, oskuste ja hoiakute arenemist. Uuringu tulemused toovad välja, et osalenud noortes on toimunud järgmised muutused:

- Muutus teadmistes ja oskustes, mis on seotud huviringi teemaga (nt arenenud pillimängu- ja tantsuoskused, loovuse areng, kunstiande ilmsikstulek);
- Muutus hoiakutes ja tunnetes, mis on seotud huviringi teemaga (nt uute sõprade leidmine, iseseisvamaks muutumine, kasvav huvi teema vastu);
- Muutus käitumises, mis väljendub huviringi toimumiskohas (nt ideede avaldamise julgus, suurem omaalgatus, õpilaste omavahelise ja õpilaste-õpetaja koostöö paranemine);
- Muutus teadmistes / oskustes / hoiakutes, mis väljenduvad väljaspool huviringi toimumiskohta (nt arenenud suhtlemis- ja meeskonnatöö oskused, enesehinnangu kasv, parem keskendumis- ja tähelepanuvõime, õppe edukuse tõusmine);

- Muutus käitumises, mis väljendub väljaspool huviringi toimumiskohta (nt tundides käitumise paranemine; agressiivse käitumise vähenemine, ennakstehtava käitumise kasv, suurem iseseisvus liiklemisel).

Lisaks saab välja tuua, et projekt on aidanud kaasa mõtteviisi muutusele (huvi)haridussüsteemis, kus erivajadustega ja/või vähemate võimalustega noorte kaasamine on muutumas tavapraktikaks ning saavutada kohalikul või regionaalsel tasemel sihtrühmaga tegelevatel võrgustikel koostöös uue kvaliteedi.

5.5 PROJEKT NOORTEKOHTUMISED

2015. aasta märtsist käivitati pilootprojekt **“Noortekohtumised”, mis toetab Eestis elavate 11-16-aastaste erineva emakeelega noorte siseriiklikke koostööprojekte suurendades seeläbi teineteisemõistmist, koostööd ja noorte arengut.**

“Noortekohtumine” on noorte algatusel ja nende poolt valitud teemal teostatud projekt mõnel konkreetsel teemal. Noortekohtumisest võtab osa 16-24 noort (koos täisealiste noortejuhtidega), kellest vähemalt pooled õpivad mõnes Eesti vene õppekeelega koolis. Ühe “Noortekohtumise” raames võib toimuda 1-3 erinevat kokkusaamist, mis kestavad 3-6 päeva. Ühe Noortekohtumise projekti pikkus võib olla 3-6 kuud.

2015. aastal korraldati kaks taotlusvoor – taotlused esitati 30. aprilliks ja 1. oktoobriks. Kahe tähtaja peale saabus Noorteagentuurile kokku 58 projektitaotlust 90 noortekohtumiseks 1874 noorele, kogusummas 168 800 Eurot. Kokku toetati 2015. aastal **51 projekti**, mille raames viiakse ellu **78 noortekohumist**, milles **osaleb kokku 1655 noort** (toetussumma kokku 149 820 eurot). Keskmine noortekohtumise pikkus oli (koos reispäevadega) 4,7 päeva ning valdav enamus projekte teostati kahe partneri koostöös.

2015. aastaks eraldatud toetussummast (160 000 eurot) jagati toetussummadena välja 93,6%, taotlejatele, kes suutsid tagada Noorteagentuuri poolt eeldatava minimaalse projektide kvaliteedi. Projektide kvaliteeti toetavate tegevustena käivitati aprillis 2015 noortele suunatud 45-tunnine **projektijuhtimise koolitus Idee45** ning novembrist 2015 noortejuhtidele suunatud **Noortekohtumiste kvaliteediseminar**. Lisaks on alates pilootprojekti käivitamisest toimunud eeltaotlustähtaegade süsteem, kus Noortekohtumiste projektinõustajad toetavad taotlejaid kvaliteetsemate projektitaotluste kirjutamisel. 2015. aasta kevadel ja sügisel toimunud kahest Idee45 koolitusest võttis osa vastavalt 86 ja 56 inimest ning novembris toimunud kvaliteedikoolitustest 54 osalejat. Koos kvaliteeti toetavate koolitustega oli Noortekohtumiste 2015 aasta tegevustesse kaasatud 1731 noort, mis on 86,6% esialgsest hinnangust, mille kohaselt sooviti kaasata 2000 noort. Paralleelselt pilootaasta tegevuste ja Noortekohtumiste toimumisega, viiakse läbi ka uuring, milles vaadeldakse noorte riigidentiteeti, sotsiaalset- ja kodanikupädevust, noorte üldist aktiivsust ning enesekohaseid hinnanguid võtmepädevustele nii enne kui mõned kuud peale Noortekohtumise toimumist. Esialgsed Noortekohtumiste uuringu tulemused on plaanis avalikustada 30.04.2016 (ning lõplikud tulemused 30.11.2016)

Noortekohtumiste geograafiline jaotus on järgmine: **1/3 taotlustest on pärit Tallinnast ja Harjumaalt (25), umbes 1/3 Tartumaalt (23) ning ligikaudu 1/3 (Lääne-) ja Ida-Virumaalt (24)**. See on seletatav asjaoluga, et pilootaasta teisel poolaastal tegeleti aktiivselt sihtgruppide kaardistamise ja teavituse ning info levitamisega regioonides, kus on olemas märkimisväärne mõlemakeelne kogukond (üldnimetatud regioonid). Täna on Noortekohtumisi toimunud 13 Eesti maakonnas. 2015 aastal toetatud Noortekohtumiste toimumispaiku on võimalik vaadata virtuaalselt kaardilt <https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=zRoR7tFpbvdA.k-tYw2AvXdPY>.

Taotlejate ja partnerorganisatsioonide profiil on Noorteagentuuri jaoks uudne, kaasates mitmeid uusi siht- ja huvigruppe. Kuigi taotlejatest 51% on mittetulunduslikud ühendused (avalik-õiguslike organisatsioonide ning mitteformaalsete noortegruppide kõrval), on **kõigi partnerorganisatsioonide seas suurim osakaal just koolidel. Märkimisväärne hulk on ka huvikoole ning spordiklubisid ehk huvihariduse teostajaid.**

Noortekohtumiste projektiteemad on sellised, mis noori endid kõnetavad ja on valitud noorte poolt. Seetõttu on paljud projektid seotud liikumise, spordi ja tervisliku eluviisiga ning toimetulekuga looduses. On ka lihtsalt keeleõppe projekte, mille eesmärk on õppida ja harjutada eesti keelt, näiteks selleks, et parandada venekeelsete noorte tööturuvõimalusi. Noortekohtumiste projektide seas on ka fokuseeritud teemakäsitlusi näiteks koolikiusamisega võitlemine, sallivuse suurendamine või noorte internetisõltuvus.

5.6 SANA AVALIKUD SUHTED JA INFOTEGEVUSED

2015. aastal olid SANA infotöö kesksed tegevused Erasmus+: Euroopa noored programmi teavitustöö (taotlejate arvu kasvatamine, uute taotlejateni jõudmine, vähemate võimalustega noorteni jõudmine) ning uue siseriikliku programmi „Noortekohtumised“ teavitustegevused.

ERASMUS+: EUROOPA NOORED

Programmi Erasmus+: Euroopa Noored tutvustamiseks toimus 2015. aastal kokku **77 infoüritust**, kus osales **4703 noort ja noorsootöötajat**. Infoüritused toimusid kõikides Eesti maakondades ja nende läbiviimisel oli Noorteagentuurile toeks **esitlejate võrgustik**. Esitlused toimusid nii noorte infomessidel („Oma Rada“, „Teeviit“, „Vali Nutikalt“), koolides, noortekeskustes ja noorteüritustel kui ka ka noorsootöötajate jt noortega töötavate spetsialistide (õpetajad, karjäärispetsialistid) kohtumistel.

Teiste seas korraldasime 2015. aastal ka **6 info- ja seminaripäeva (sh 1 venekeelse) koostöös Kodanike Euroopa ja Loov Euroopa programmidega**. Seminaride eesmärk oli lisaks kolme Euroopa programmi tutvustamisele anda ka näpunäiteid ja soovitusi rahvusvahelise koostöö algatamiseks, tuua välja rahvusvahelise koostöö potentsiaalseid riske ning toetada partnerlussuhete loomist. Koostöö peamine eesmärk oli vaadata kaugemale oma tavapärasest taotlejate ringist ning jõuda oma sõnumiga **uute sihtgruppideni**.

EUROOPA NOORTENÄDAL 2015

4.-10. mail toimus üle Euroopa taaskord **Euroopa Noortenädal**, mille tegevusi Eestis korraldas ja koordineeris SANA koostöös erinevate maakondlike partneritega (noorteorganisatsioonid, koolid ja noorsootöö asutused). Sel aastal keskendus noortenädal noorte osalusele, tööhõivele ja rahvusvahelistele võimalustele (sh Erasmus+ võimalused). Kokku toimus Euroopa Noortenädalal **57 temaatilist üritust** (võistlused, arutelud, simulatsioonid jpm) **14-s Eesti maakonnas**, kus osales kokku **3019 noort**, noorsootöötajat, õpetajat, poliitikut jt.

Lisaks kirjutas SANA noortenädala fookusteemadel mitmeid artikleid nii enda kanalitesse kui ka Delfi Noorte Häälele (nt intervjuu Euroopa Parlamendi liikme Marju Lauristiniga, struktuurse dialoogi Eesti tulemuste kokkuvõte). Kokku ilmus paberlehtedes, *online* kanalites, raadios ja teles **38 Euroopa Noortenädala meediakajastust** (sh andsime pikemad intervjuud ka Vikerraadiole ja Retro FM-ile).

AKTSIOON „VÕTA PÄEVAKS VABATAHTLIK“

Kampaania „Võta päevaks vabatahtlik“ korraldati organisatsioonide suunal tutvustamiseks neile Euroopa vabatahtlikku teenistust ning julgustamiseks neid endale vabatahtlikku võtta. Kampaania jooksul said organisatsioonid endale päevaks „laenutada“ mõne tol hetkel Eestis viibinud välisvabatahtliku. Ühtekokku osales kampaanias 17 organisatsiooni (peamiselt noortekeskused ja koolid, suurem osa neist väikestest maapiirkondadest) ja 24 välisvabatahtlikku. Kampaaniat hindasime väga edukaks, kuna kampaanias osalejaid oli kordades enam kui 2014. aastal, ka oli osalejate tagasiside valdavalt väga positiivne.

NOORTEKOHTUMISED

Noortekohtumiste infotegevustega alustati juba enne pilootprojekti käivitumist.. Näiteks käidi veebruaris Noortekohtumisi tutvustavate ettekannetega esinemas laagrijuhide koosolekul ja ANKide aastakoosolekul. Suvel külastasid SANA kommunikatsioonitöötajad 5-te väljavalitud projekti ning kajastasid neid Noortekohtumiste blogis SANA kodulehel ja Facebooki kanalil. Sealsamas jagati ka projektiosaliste endi kirjutatud projektikajastusi. Septembris korraldati Tallinnas lisaks kevadistele ettekannetele üks Noortekohtumiste infopäev. Ka saadeti noortekohtumiste programmi ja taotlustähtaegade tutvustamiseks sihtrühmapõhiseid e-kirju taotlustähtaegade eel. Eraldi kirjad koostati näiteks koolidele, ANKidele, KOVidele ja huvikoolidele. Taotlustähtaegade infot ning jagati ka SANA kanalites. Aasta teises pooles alustati Idee45 koolituste reklaamimiseks promovideo valmistamisega, kuid paraku see aasta lõpuks veel ei valminud.

ARVAMUSFESTIVAL

Noorteagentuur osales sel aastal esimest korda korraldaja rollis ka üle-Eestisel Arvamusfestivalil Paides korraldades „Õpiorus“ arutelu pealkirja all „**Kas tulevikukool vajab noorsootööd?**“. Arutelu käsitles noorsootöö ja kooli eesmärkide ja meetodite sarnastumist ning sellest tulenevat koostööpotentsiaali, aga ka võimalikke probleeme. Arutelusse panustasid nii meie poolt kaasatud eksperdid formaalhariduse ja noorsootöö valdkonnast kui ka publik. Ühe olulisema järeldusena võib esile tuua tõdemust, et kahe valdkonna vahel võiks olla vähem vastandumist ja konkureerimist ning rohkem teineteise tugevuste märkamist ja „ära kasutamist“. Arutelu valas pildikeelde visualiseerija [Kati Orav](#). Lisaks ilmus üleriiklikus meedias ka 5 „Õpioru“ arutelude kajastust.

SÕBRALIKU EESTI MÖTTEKODA

Reageerides ühiskondlikele arengutele (sõjapõgenike kriis, kooseluseadus), mis on endaga kaasa toonud palju polariseerumist, korraldas SANA koostöös Eesti Noorsootöö Keskusega **mõttekoja „Noorsootöö roll sõbraliku Eesti kujundamisel“**. Mõttekoda oli osa tänavuse noorsootöö nädala „Kõik erinevad. Mõned võrdsed?“ programmist ja keskendus võimalustele, kuidas suurendada noorte ja kogukonna sallivust teemade suhtes, mis on esile toonud vihakõnet ning äärmuslikke hoiakuid. Koos liikumisega Sõbralik Eesti ning paarikümne noortevaldkonna esindajaga arutlesime selle üle, milline võiks olla noorsootöö roll sallivama ja sõbralikuma ühiskonna kujundamisel ning pagulasnoorte kohanemisele kaasaaitamisel. Kokkuvõtte mõttekoja ettekannetest, aruteludest ja jagatud materjalidest leiab [siit](#).

MEEDIATEGEVUS

Noorteagentuur teeb meedia suunal tööd kaheti: kirjutades ise meediasse artikleid ja pressiteateid ning koolitades projektitegijaid oma projektist ja selle tulemustest rääkima korralistel *check-up* koolitustel toetusesaanutele. Lisaks on Noorteagentuuri esindajad mitmel korral ka ajakirjandusele pikemaid intervjuusid andnud (EPL, Vikerraadio, RetroFM).

SANA elluviidavatest programmidest ja tegemistest ning Erasmus+: Euroopa Noored ja Noortekohtumiste projektidest on 2015. aastal kirjutatud nii üleriiklikes päevalehtedes (Postimees, venekeelne Postimees, Õhtuleht Eesti Päevaleht) kui ka maakondlikes ja kohalikes väljaannetes (nii eesti kui vene keeles). Samuti on meie tegevusi kajastanud erinevad online-kanalid (Delfi, päevalehtede ja maakonnalehtede veebiportaali) ning tele- (ETV) ja raadiojaamad (Vikerraadio, Raadio 4). Kokku oli 2015. aastal **215 meediakajastust**. Noortekohtumiste teemal ilmus 2015. aastal 20 meediakajastust. Pilootprogrammi alguses saadeti välja SANA ja HTMi koostöös pressiteade, mida kajastasid osad üleriigilised kanalid, näiteks Postimees ja KUKU raadio. Lisaks on ilmunud lugusid Õpetajate Lehes ja kohalikes ajalehtedes. Ka on Noortekohtumiste projektijuht Triin Ulla andnud intervjuu vene raadiokanalile Raadio 4. Erinevate projektide sisu on peamiselt kajastanud kohalikud lehed, aga ka ETV+ telekanal. Meediakajastusi analüüsides hakkab silma päris suur venekeelse meedia osakaal.

SANA jälgib korrapäraselt enda ja projektitegijate tegemiste meediakajastusi Freqmedialt tellitava meediamonitooringu abil. Mõningate valitud meediakajastustega on võimalik tutvuda Noorteagentuuri blogi kaudu: <http://euroopa.noored.ee/blogi/meedias/>

6.3. ONLINE INFOTEGEVUS

SANA haldab jooksvalt kahte veebilehte www.noored.ee (eesti ja vene keeles) ja www.mitteformaalne.ee ning **videoveebi Telepurk** www.noored.ee/telepurk. Esimene veebileht kajastab eelkõige Erasmus+ ja Noortekohtumiste programmidega seotud uudiseid, infot, koolituspakkumisi ja projektilugusid ning teine noorsootöölase professionaalse enesetäiendamise seotud teavet ja võimalusi, Hooliva klassi ja HUKK-AP programmide tegevust, ning mitteformaalse õppimisega seotud teemasid laiemalt.

2015. aastal külastas noored.ee veebi **42 943 unikaalset külastajat** ning videoveebi Telepurk lisaks **12 586 kasutajat**. Külastajate arv kasvas aastaga umbes 10 000 võrra. Mitteformaalne.ee veebi külastas 2015. aastal **7648 külastajat**, mida on mõnevõrra vähem kui aasta varem. Külastajate arvu langus on osaliselt seotud tehniliste probleemidega, mille tõttu ei olnud veeb mõnda aega kättesaadav.

noored.ee avalehe kaudu on huvilistel võimalik liituda Noorteagentuuri rahvusvaheliste võimaluste **uudiskirjaga**. Lisaks kogume uudiskirja kontakte ka infoüritustel. Aastaga liitus uudiskirjaga 345 uut lugejat ning 2015. aasta lõpuks oli neid kokku **2673**. Uudiskirja saadame välja sagedusega ca 2 kord kuus. Lisaks panustab SANA igakuiselt oma teemadega ka Eesti Noorsootöö Keskuse (ENTK) noortevaldkonna uudiskirja.

Lisaks veebilehtedele on SANA aktiivne ka **sotsiaalmeedias**, kus tegutsevad meile olulised sihtgrupid (noored, noorsootöötajad ja valdkonna organisatsioonid). Sotsiaalmeedias jagame eelkõige operatiivset infot (üleskutsed, pakkumised, tähtajad jm), kajastame projektitegijate tegemisi ning toome lugejaid oma veebidesse. Noorteagentuuri Facebooki lehe (www.facebook.com/euroopanooored) fännide arv kasvas 2015. aasta jooksul kokku 283 võrra: 3501lt **3784 fännini**. Mitteformaalse õppimise Facebooki lehe „meeldimiste“ arv kasvas 2015. aastal 305 võrra: 1249lt **1554ni**. Sotsiaalmeedias tegutsemise kasulikkust kinnitab see, et umbes kolmandik meie veebi lugejatest jõuavad meieni just sotsiaalmeedia kaudu.

INFOMATERJALID JA UURINGUD

2015. aastal tõlkisime vene keelde juhendmaterjali **„Kuidas teha rahvusvahelist koostööd Erasmus+: Euroopa Noored programmis?“**. Materjal on kättesaadav veebis ning lisaks jagame seda sihtgruppidele ka paber kandjal erinevate infoüritustel ja koolitustel (nt Ideest Projektini jt). Venekeelsete abimaterjalide abil püüame toetada vene emakeelega noorte lihtsamat sisenemist Erasmus+ programmi.

2015. aasta lõpus valmis Saarpoll OÜ-lt tellitud uuring, mis kaardistas ära peamised noortele huvipakkuvad teemad, sagedamini kasutatavad kanalid ning teadlikkuse ja huvi rahvusvahelistest võimalustest ja valmisoleku neid kasutada. Küsitlusele vastas 300 noort vanuses 13 -21 üle Eesti.

Uuringu tulemusi kasutatakse 2016. aasta kommunikatsiooni paremal planeerimisel. **Uuringu lühikokkuvõtte ja täisraporti leiab siit:** <http://euroopa.noored.ee/opimaterjalid/uuringud/noorte-teadlikkus-rahvusvahelistest-voimalustest-ja-valmisolek-neid-kasutada/>.

2015. aastal tegeleti **Erasmus+ noortevaldkonna rahvusvaheliste uuringute võrgustikus RAY** kahe pikaajalise uuringuprojekti ettevalmistamise ja käivitamisega:

- Erasmus+ noortevaldkonna projektide mõju noorte osalusele (osalusharjumuse ja -aktiivsuse kujunemisele ning arengule)
- Erasmus+ koolitustegevuste- ja projektide mõju noorsootöötajate ja noortevaldkonna asutuste ja organisatsioonide arengule

2015 aastal käivitati ka Erasmus+ programmi monitooringu-uuring noortevaldkonnas, mille online küsitlus jõudis ligi 40 000 osalejani (oodatav vastamisaktiivsus 25%) ning mille esimesi tulemusi ootame 2016. aasta I kvartalis. Antud monitooringu-uuringus osalevad kõik 29 RAY võrgustiku riiki.

RAY võrgustiku tegevuste (seminarid, konverentsid, osalejad jms) ja uuringute raportid on kättesaadavad nii noored.ee kui ka RAY võrgustiku kodulehel <http://www.researchyouth.net>

INFOVÕRGUSTIKUD

EUROPEERS VÕRGUSTIK

Lisaks esitlejate võrgustikule arendamisele tegeleb SANA oma infotöö tugevdamiseks ja uute sihtgruppideeni jõudmiseks ka noorte vabatahtlike võrgustiku „Europeers“ üles ehitamisega. [Europeers](#) on Saksamaalt alguse saanud võrgustik, mis koosneb noortest, kes on Erasmus+/ Euroopa Noored programmis häid kogemusi omandanud ning tahaksid oma kogemusi (vabatahtlikult) ka teiste noortega jagada. Tänapäevaks kuulub Europeers võrgustikku 9 partnerit (Saksamaa, Austria, Belgia, Norra, Eesti, Poola, Suurbritannia, Bulgaaria ja SALTO SEE piirkond) ning võrgustikul on ühine visioon ja koolituskava. 2015. aastal viisime Eestis läbi oma esimese rahvusvahelise Europeers koolituse, kus osales **24 noort 9-st riigist**. Koolituse praktilise ülesandena töötasid noored välja interaktiivse Erasmus+ tutvustuse ja käisid Tallinna koolides (6 kooli, neist 5 venekeelsed) programmi tutvustamas. Koolitusel osalenud Eesti noored on Noorteagentuurile hiljem vabatahtlikuna abiks olnud messidel ja koolitustel ning ka ise oma kodupiirkonnas Erasmus+ tutvustusi korraldanud.

Eestist on hetkel koolituse läbinud **17 noort**, kellega viime läbi regulaarseid võrgustiku kokkusaamisi-koolitusi.

EURODESK VÕRGUSTIK

2015. aasta 1. jaanuarist võttis Eurodesk infovõrgustiku koordineerimise ja tegevuste elluviimise Eesti Euroopa Liikumisel üle SA Arcimedes Noorteagentuur.

Jaanuaris viidi läbi Eurodesk Eesti (ED) liikmete seas tagasisideuuring saamaks teada, millega liikmed 2014. aastal tegelesid ja kui aktiivsed oldi. Küsitlusest selgub, et liikmed olid üpris aktiivsed jagades rahvusvahelist infot puudutavaid materjale või pannes info välja oma tegevuskohas, korraldades üritusi ning külastades regulaarselt ED infopäevi. Kõik vastanud hindasid ED võrgustiku liikmelisust kasulikuks ning soovisid ka tänavu ED võrgustikus tööd jätkata. Küsitluse järgselt kontakteeruti kõigi küsitlusele mittevastanud partneriga telefonitsi ning viidi tagasisideuuring läbi telefoniintervjuude kaudu. Kuna mõningaid 2014. aasta loetus olevaid partnerasutusi 2015. aasta alguse seisuga enam ei eksisteerinud, **jätkas Eurodesk Eestis 31 liikmega**. Liikmete hulgas on nii noorteinfokeskusi, noortekeskusi, maavalitsuste esindajaid, MTÜ-sid jne. Liikmed on üleval nii euroopa.noored.ee kui eurodesk.eu kodulehtedel.

Võrgustikule korraldati infopäev ja kommunikatsiooni teemaline koolitus koostöös Tallinna Spordi –ja Noorsooametiga. Alates märtsis hakati võrgustikule saatma iganädalast uudiskirja, mis sisaldab infot erinevate rahvusvaheliste võimaluste pakkumiste (partnerotsingud, EVT vabatahtlike otsingud, koolituste, praktikate) jms infot. **2015. aastal saadeti võrgustikule kokku 35 rahvusvahelise info uudiskirja.**

Võrgustiku peamine, üle –Euroopaline infokanal on keskkond FirstClass (FC). 2015. aastal võeti ette FC kasutuskeskkonna korrastus. Eesti liikmetele loodi täiesti uus infokaustade struktuur ning lisati sinna palju uut ja vajalikku infot. Kaustu korrastati viimati 2003. aastal. Lisaks liituti FC keskkonna arendamise töörühmaga, arendamaks keskkonda kaasaegsemaks ja

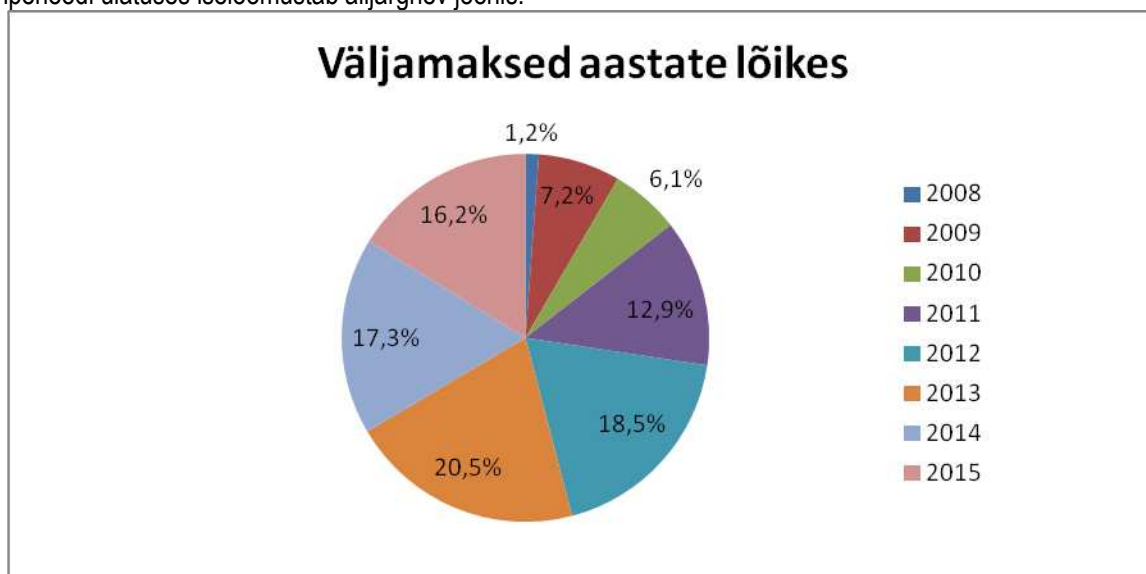
kasutajasõbralikumaks. Lisaks nendele tegevustele osaleti koostöös Eesti Euroopa Liikumisega Eurodesk kvaliteedi hindamise protsessis ja aastaaruande koostamise protsessis.

Osaleti kahel üle –Euroopalisel võrgustikukohtumisel ja kahel rahvusvahelisel koolitusel: 1) Eurodeski uustulnukate koolitus läbiti Jaanuaris ja 2) online ning offline kampaaniate korraldamise koolitus septembris. Koolituste tulemusena kavandatakse 2016. aastaks Eesti ED multiplierite suunal uut strateegiat neid paremini võrgustiku tegevustesse kaasamiseks.

6. STRUKTUURITOETUSTE AGENTUUR

2015.a kõige olulisem fookus oli suunatud 2007-2013 perioodi edukale lõpetamisele. Teiseks suunaks oli 2014-2020 perioodi ettevalmistamine.

Esimese suunal saavutati 2015.a lõpuks **väljamaksete tase kõigist kohustustest 95,3%**, mis 31.01.2016 seisuga on jõudnud 97%-ni. Maksetaotlustepõhisele kalenderplaanile lisanduv eelarve täitmise tegevusplaan seadis IV kv lõpuks eeldatavaks väljamakse tasemeks 95% kogu perioodi eelarvest. 2016.a 22. veebruariks tuleb lõpetada kõik töösolevad maksed ning I poolaasta jooksul lõpetada ka vained ja aruandlusega seotud toimingud struktuuritoetuste registris. Kõigist 668 projektist ja 15 programmist on lõpetatud staatusega praegu veel 125 projekti ning 10 programmi. Väljamaksete dünaamikat kogu programmiperioodi ulatuses iseloomustab alljärgnev joonis.

2014-2020 ettevalmistuse esmaseks eelduseks oli agentuuri kinnitamine rakendusüksuseks 29.04.2015 ning seonduvate protseduuride kinnitamine mais. Aasta jooksul osaleti enamuste planeeritud rakendusskeemide ettevalmistuses ning käivitus neist kolm: tippkeskuste toetamine, institutsionaalne arendusmeede ASTRA ning riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri toetamise ettepanekute esitamise voor.

2016.a peamisteks väljakutseteks on kogu rakendusüksuse kohanemine uuendatud tööprotsessidega ning uute rakendusskeemide edukas käivitamine.

6.1 TOETUSE TAOTLUSTE MENETLEMINE

Haridus- ja Teadusministeeriumi eestvedamisel jätkuvad perioodi 2014-2020 meetmete ettevalmistused.

Tegevuse „**Teaduse tippkeskuste toetamine teaduse rahvusvahelise konkurentsivõime ning tippkvaliteedi tugevdamiseks**“ avatud taotlusvoor kuulutati välja 28.05.2015 taotluste esitamise tähtajaga 27.08.2015. Taotlusvooru laekus kokku 18 taotlust kaheksalt erinevalt teadus- ja arendusasutuselt, millest hindamiskomisjoni ettepanekul rahastatakse viie teadus- ja arendusasutuse kohta kokku üheksat projekti.

Tegevuse „**Institutsionaalne arendusprogramm teadus- ja arendusasutustele ja kõrgkoolidele**“ (ASTRA) ettepanekute kogumise vooru esitati 23 taotlust (võimalus oli esitada 24 asutustel). Ettepanekute kohta, mis sisaldavad investeeringuid kinnitatakse plaanikohaselt 2016.a aprilli alguses Vabariigi Valitsuse otsusega investeeringute kava. Ülejäänud taotlejad saavad esitada oma projektid rakendusüksusele rahastamisotsuse tegemiseks perioodil märts kuni september 2016.

Tegevuse „**Rakendusuuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades**“ taotlusvoor avati 4.jaanuaril 2016. Tegemist on Archimedese jaoks uut tüüpi toetusskeemiga, mistõttu on rohkem pandud rõhku teavitamisele. Tutvustavad üritused on toimunud Tallinnas Tehnopolises, Mektorys, Tallinna Ülikoolis, Tööandjate Keskliidus. 5.02 esitati rakendusüksusele esimene taotlus 98 000euro suuruse toetuse saamiseks.

Tegevuse „**Riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri toetamine teekaardi alusel**“ ettepanekute kogumise voor avati 14.detsembril 2015 tähtajaga 29.veebruar 2016.

Tegevuse „**Rakendusuuringute koordineerimine ja suurprojektide toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades (NUTIPRO)**“ tingimused on IV kvartali lõpu seisuga kinnitamata. 2016. aasta I kvartalis on planeeritud dokument saata ametlikule kooskõlastusringile.

Kõik muud planeeritud tegevused on käivitamisel ning nende toetuse andmise tingimused kinnitatud. Uute meetmete osas toimuvad konsultatsioonid tegevuste elluviijatega (Teame, Dora Pluss, Mobilias Pluss, RITA), samuti erinevate abikõlblikkuse küsimuste (käibemaks, riigiabi, tulu teenimine) täiendav selgitamine. Reaalajas uuendatav tabel viidetele kõikidele kinnitatud tingimustele on leitav struktuuritoetuste [infoveebist](#)¹.

6.2 VÄLJAMAKSETAOTLUSTE MENETLEMINE

Alljärgnevas tabelis on toodud teave ESF meetmete finantsilise edenemise kohta. 2015. aasta lõpuks maksti välja 95,8% ESF-i meetmetele planeeritud vahenditest

Meede	Võetud kohustused (toetus)	Täitmise % (väljamaksed kohustusest)
1.2.1 Teaduspoliitika ja kõrghariduse kvaliteedi arendamine	27 637 572	95,7%
1.2.2 Doktorõppe ja rahvusvahelistumise edendamine	24 823 361	95,1%
1.2.3 Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia võtmevaldkondade ja haridusteaduse eelisarendamine	26 474 115	97,9%
1.2.4 Meede "Kõrgkoolide koostöö ja innovatsiooni arendamine"	24 815 329	95,4%
1.2.5 Kohandamine teadmispõhise majandusega	4 367 244	100,0%
1.2.6 Eesti teadusasutuste rahastamissüsteemi arendamine	2 473 396	78,9%
ESF kokku	110 591 018	95,8%

Väljamakstud summad on ilma osaliselt või täielikult tasumata kuludokumentide alusel teostatud makseteta. Maksetest ei ole maha arvatud perioodil tehtud kulude vähendamisi. Maksetest on maha arvatud perioodil tehtud rikkumistega seotud tagasinõuded.

** Võrrelduna eelmise aruandeperioodiga oktoober – detsember 2015).

ERF meetmete rahaline edenedmine on toodud järgnevas tabelis. Ka ERF-i meetmete osas oli rakendusüksus 2015 aasta prioriteediks seadnud vähemalt 95% väljamaksete taseme saavutamise prioriteetse suuna eelarvest. Aasta lõpu seisuga moodustasid väljamaksed 95,1% prioriteetse suuna eelarvest.

2015.a aasta jooksul esitasid toetuse saajad rakendusüksusele menetlemiseks 501ERF-i meetmete väljamaksetaotlus (s.h. IV kvartalis 55 VMT). 2016 aasta 8. Jaanuariks esitasid toetuse saajad täiendavad 16 VMT-d.

Meede	Võetud kohustused (toetus)	Täitmise % (väljamaksed kohustusest)
3.2.1 Teaduse tippkeskuste arendamine	46 422 812	92,5%
3.2.2 Teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide õppe- ja töökeskkonna infrastruktuuri kaasajastamine	122 978 977	99,9%
3.2.3 Teadusaparatuuri ja -seadmete kaasajastamine	93 029 318	94,3%

¹ www.struktuurifondid.ee

3.2.4 Rakenduskõrgharidusõppe ja õpetajakoolituse õppeinfrastruktuuri kaasajastamine	14 618 810	93,6%
3.2.5 Energiatehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine	7 074 354	94,3%
3.2.6 Rahvusvahelise koostöö toetamine	9 829 472	48,5%
3.2.7 Biotehnoloogiate teadus- ja arendustegevuse toetamine	7 081 099	90,3%
3.2.8 Keskkonnatehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine	9 218 518	98,0%
3.2.9. Kõrgkoolide ning teadus- ja arendusasutuste õppe- ja töökeskkond	6 785 581	100,0%
3.2.10 Tervishoiutehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine	10 935 281	96,1%
3.2.11 Materjalitehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine	9 112 725	98,8%
3.2.12 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate teadus- ja arendustegevuse toetamine	9 175 059	97,0%
ERF kokku	346 262 007	95,1%

Väljamakstud summad on ilma osaliselt või täielikult tasumata kuludokumentide alusel teostatud makseteta. Maksetest ei ole maha arvatud perioodil tehtud kulude vähendamisi. Maksetest on maha arvatud perioodil tehtud rikkumistega seotud tagasinõuded.

** Võrrelduna eelmise aruandeperioodiga oktoober – detsember 2015).

Järgnev tabel sisaldab finantsteavet rakenduskavade lõikes kumulatiivselt, toetuse summa (EL + riigieelarve) seisuga 31.12.2015.

Fond	Võetud kohustused	Täitmise %	Kasutamata osa	Kasutamata toetuse %
ESF	110 591 018	95,8	4 629 703	4,2%
ERF	346 262 007	95,1	17 045 417	4,9%
KOKKU	456 853 025	95,3	21 675 120	4,7%

Väljamaksetaotluste menetlemine aastate lõikes

Fond	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Kokku
ESF	4	40	164	288	319	346	241	192	1594
ERF	4	31	120	217	372	528**	415	447	2134
Kokku	8	71	284	505	691	874	656	639	3728

*Aruandlusperioodil menetletud VMT-de arv; **Korrektsoon võrreldes eelmise aruandega, kuna arvestussüsteemis olid ekslikult väikesemahulise infrastruktuuri maksetaotlused jäänud arvestamata

Tulenevalt meetme määruses sätestatud piirangust, mille kohaselt saab enne projekti lõpparuande kinnitamist maksta välja 95% projektile eraldatud toetusest on 31.12.2015 seisuga kinnipeetud 6 projekti abikõlblikud kulud summas 433 755 eurot. Seoses lõpule viimata rikkumiste analüüsiga on kinnipeetud 1 projekti abikõlblikud kulud summas 133 367 eurot.

6.3. PROJEKTI TEGEVUSTE KOHAPEALNE JA JÄRELKONTROLL

Rakendusperioodi jooksul on rakendusüksus viinud läbi 360 paikvaatlust (ESF-i meetmetes 81 ja ERF-i meetmetes 279). Paikvaatlustega on kaetud 52,25% projektide üldarvust ning 89,88% projektide rahalisest mahust. 2015 aasta IV kvartalis viidi läbi 23 paikvaatlust.

2015 aasta IV kvartalis koostas rakendusüksus paikvaatluste tööplaani perioodiks 2016 aasta jaanuar-veebruar ning paikvaatluste tööplaani täitmise aruande. 2016.a fookuses on eelkõige järelkontrollide teostamine ning tulu teenivate projektide kontroll.

6.4 TOETUSE VÄHENDAMINE, TÜHISTAMINE JA TAGASINÕUDMINE NING SELLEKOHANE ARUANDLUS, SH RIKKUMISED, AUDITID, VAIDED, KOHTUASJAD

IV kvartali jooksul koostati 12 toetuse tagasinõudmise otsust. Toetuse saajatelt nõuti otsuste alusel tagasi 95 814,39 eurot varasemalt välja makstud abikõlblikke kulusid. 2015. aastal tehti kokku 43 otsust, millega on tagasinõutud 348 679,33 eurot toetust. Kogu rakendusperioodi jooksul on koostatud 113 tagasinõude otsust toetuse summas 3 048 035,33 eurot (0,7% toetuse summast).

Vabatahtlikult soovisid toetuse saajad juba väljamakstud, kuid hiljem abikõlbmatuteks osutunud kulude katteks määratud toetust tagastada 25 juhul summas 45 229 eurot. Kogu rakendusperioodi jooksul on tehtud 149 vabatahtlikku tagastust toetuse summas 100 127,78 eurot.

2015.a lõpuks on rakendusüksusel toetuse saajatega pooleli neli kohtuasja.

Kokkuvõttes esitati 2015.aastal 10 (kümme) vaideavaldust, millest

- a) kuuel juhul rahuldas Haridus- ja Teadusministeerium vaide osaliselt. Kõik järeltegevused on rakendusüksuse poolt tehtud (st. koostatud on vastavasiulised otsused vaidega rahuldatud osas);
- b) kahel juhul tagastas Haridus- ja Teadusministeerium vaide põhjusel, kuna vaide esitajal puudus selleks seadusest tulenev õigus, sh. alus rakendusüksuse otsuse vaidlustamiseks;
- c) kahel juhul ei ole 2015.a tegevusaruande koostamise seisuga Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt vaideotsust tehtud.

6.5 RAKENDUSÜKSUSE ADMINISTREERIMINE JA SISESED KONTROLLITOIMINGUD

Struktuurivahendite administratsioon hindab toetuste rakendamisega seotud riske kord aastas. Riskide hindamist koordineerib korraldusasutus (KA), kes lisaks rakendusasutustele (RA) ja rakendusüksustele (RÜ) ka ise riske hindab. Hinnatakse järgmise aasta riske ehk aasta N sügisel hinnatakse riske, mis võivad realiseeruda riskide hindamisele järgneval kalendriaastal. Asutuste üleselt korduvad kriitilised ja tingimuslikud riskid vaatab üle ja vajadusel planeerib täiendavad maandamistegevused KA. Meie rakendusüksuses said kriitilistena hinnatud kaks riski, mis on seotud 2014–2020 perioodile üleminekuga. Üks nendest on seotud uute kontrollipõhimõtetega, sh nt otseste ja kaudsete personalikulude hindamisega. Teiseks kriitiliseks riskiks on uue riigihangete seaduse jõustumine 2016.a, mis toob kaasa uuenevad praktikad ning vajaduse uute tõlgenduste järele. Mõlema riski maandamiseks on rakendusüksusel tegevuskava, mis täpsemalt kajastatakse üksuse 2016. a tööplaanis.

Agentuuri põhiprotsesside vaates on kõige olulisemad tegevused 2015.a olnud 2014-2020 protseduuristiku täiemahuline uuendamine. Sellega paralleelselt on aasta jooksul tehtud ettevalmistusi elektroonilisele menetlusele üleminekuks. Sihtasutuse dokumendihaldussüsteem Webdesktop võimaldab teha menetlustoiminguid selliselt, et 2016.a lõpuks kavandatud üleminek elektroonilisele andmevahetusele ka struktuuritoetuste registris (SFOS) toimub sujuvalt. Toimingute tehnilise poole uuendamine rakendamisperioodi alguses võimaldab testida süsteemide toimimist väikemate töömahtude perioodil, mis omakorda loob eeldused rakendamise kogumahu käivitumisel tõrgeteta tööks.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	12 997 707	9 366 427	2
Nõuded ja ettemaksed	31 370 441	46 184 039	3
Kokku käibevara	44 368 148	55 550 466	
Põhivara			
Nõuded ja ettemaksed	12 962	935 038	3
Materiaalne põhivara	9 606	222	6
Immateriaalne põhivara	33 408	14 442	7
Kokku põhivara	55 976	949 702	
Kokku varad	44 424 124	56 500 168	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksed	43 926 265	55 119 631	9
Kokku lühiajalised kohustused	43 926 265	55 119 631	
Pikaajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksed	0	935 038	9
Kokku pikaajalised kohustused	0	935 038	
Kokku kohustused	43 926 265	56 054 669	
Netovara			
Reservid	127 823	127 823	
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	317 676	308 093	
Aruandeaasta tulem	52 360	9 583	
Kokku netovara	497 859	445 499	
Kokku kohustused ja netovara	44 424 124	56 500 168	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	77 144 211	83 662 932	11
Tulu ettevõtlusest	153 847	37 783	12
Muud tulud	1 957	1 567	13
Kokku tulud	77 300 015	83 702 282	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-71 552 719	-78 346 335	14
Mitmesugused tegevuskulud	-1 498 698	-1 619 430	15
Tööjõukulud	-3 962 009	-3 512 460	16
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-5 180	-5 274	6 ja 7
Muud kulud	-232 990	-209 031	17
Kokku kulud	-77 251 596	-83 692 530	
Põhitegevuse tulem	48 419	9 752	
Muud finantstulud ja -kulud	3 941	-169	18
Aruandeaasta tulem	52 360	9 583	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	48 419	9 752	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	5 180	5 274	6 ja 7
Muud korrigeerimised	0	-11 887	
Kokku korrigeerimised	5 180	-6 613	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	14 808 165	4 469 414	3
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-11 206 286	-3 154 932	9
Kokku rahavood põhitegevusest	3 655 478	1 317 621	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-20 610	-17 828	6 ja 7
Laekunud intressid	82 913	126 471	18
Muud väljamaksed investeerimistegevusest	0	-26 832 174	
Muud laekumised investeerimistegevusest	0	21 515 234	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	62 303	-5 208 297	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud intressid	-86 501	-126 459	18
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	0	-169	18
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-86 501	-126 628	
Kokku rahavood	3 631 280	-4 017 304	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	9 366 427	13 383 731	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	3 631 280	-4 017 304	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	12 997 707	9 366 427	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Reservid	Akumuleeritud tulem	
31.12.2013	127 823	308 093	435 916
Aruandeaasta tulem		9 583	9 583
31.12.2014	127 823	317 676	445 499
Aruandeaasta tulem		52 360	52 360
31.12.2015	127 823	370 036	497 859

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutuse Archimedes 2015 aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistava nõuetega ja kasutades soetusmaksumuse meetodit. Hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele (IAS ja Euroopa Ühenduse direktiivid) ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendites (edaspidi RTJ) ning Vabariigi Valitsuse ja rahandusministri vastavasisulistes määrustes.

Sihtasutus Archimedes lähtub tulemiaruarande skeemi valikul raamatupidamise seaduse § 18 lõikest 4. RTJ 14 "Mittetulundusühingud ja sihtasutused" kirjeldab arvestuspõhimõtteid ja aruannete esitusviisi sihtasutustele.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes (EUR).

Raha

Raha ja pangakontodena kajastatakse rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke ja kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite pangas.

Raha teel on aruandekohuslase ühelt pangakontolt ära kantud sama aruandekohuslase teisele pangakontole bilansipäevaks laekumata raha.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Euroopa keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi tulude ja kulude aruandes, kusjuures ärituludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega, muud valuutakursist tulenevad erinevused kajastatakse aga finantstuludes ja -kuludes.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase majandustegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused). Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta.

Viitlaekumisena kajastatakse laekumata panga intresse ja muid bilansipäevaks tekkepõhiselt tuludena arvestatud laekumata nõudesummasid.

Saamata sihtfinantseerimine kajastatakse nõudena perioodil, mil leiavad aset kulutused, mille kompenseerimiseks toetused on mõeldud. Ettemakstud teenused kajastatakse ettemakstud tulevaste perioodide kuluna.

Pikaajalise nõudena kajastatakse laekumata nõudesumma pikaajaline osa, mille maksetähtaeg on hiljem kui 12 kuud alates bilansipäevast. Pikaajaline intressi mitteteeniv nõue on kajastatud nõude nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäära 4% aastas.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Põhivarana on bilansis kajastatud varad maksumusega üle 2000 euro ilma käibemaksuta ning kasutuseaga üle ühe aasta. Varasid, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2000 euro, kajastatakse soetusperioodi kuludes ja nende varade üle peetakse bilansiväliselt arvestust. Materiaalsed põhivarad võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb vara maksumusest ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Masinad ja seadmed – 20%

Info-ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed – 33,33%
Muu põhivara – 20-25%

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kuludest. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Kulumi normiks on 20% aastas. Immateriaalne põhivara kajastatakse bilansis jääkmaksumuses.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 2000

Rendid

Rendilepingut loetakse kapitalirendiks juhul, kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule; vastasel juhul loetakse rendilepingut kasutusrendiks. Rendilepingu klassifitseerimine kapitali- või kasutusrendiks sõltub tehingu sisust, mitte lepingu juriidilisest vormist. Rendilepinguid, mis vastavad kapitalirendi kriteeriumitele, kajastatakse raamatupidamises ja aruannetes kui kapitalirendilepinguid, hoolimata asjaolust, et juriidiliselt või vormiliselt võidakse neid nimetada kasutusrendilepinguteks. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul kuluna. Rendiperioodi jooksul tasutavad maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt kogu rendiperioodi jooksul, sõltumata sellest, millal maksed tegelikult aset leiavad.

Finantskohustused

Lühiajalised finantskohustused on võlad hankijatele, võlad töövõtjatele, maksukohustused, sihtfinantseerimisega seotud kohustused toetuse saajatele, antud sihtfinantseerimine, Euroopa Komisjonile tagasimaksmisele kuuluvad intressid ja sihtfinantseerimine ning toetusteks saadud ettemaksed. Lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Pikaajalise kohustusena kajastatakse tasumata kohustuse pikaajaline osa, mille maksetähtaeg on hiljem kui 12 kuud alates bilansipäevast. Pikaajaline intressikohustusena kohustus on kajastatud nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäära 4% aastas.

Annetused ja toetused

Toetustena käsitletakse avaliku sektori üksuste poolt saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning avaliku sektori üksuste poolt antud vahendeid (antud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid. Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- 1) sotsiaaltoetused – toetused füüsilistele isikutele, v.a toetused ettevõtlikeks;
- 2) sihtfinantseerimine – teatud projektipõhise sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdukatega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
- 3) tegevustoetused – antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Toetust kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustuste, tulude ja kulude arvelevõtmise kuupäeval.

Sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse RTJ 12 ja RTJ 14. Sihtfinantseerimine on kohalike, riiklike või rahvusvaheliste valitsuse-, valitsusasutuste või muude sarnaste organisatsioonide poolne abi, mida teostatakse sihtasutusele teatud ressursside üleandmise kaudu ning mille saamiseks peab sihtasutuse tegevus vastama teatud kindlaks määratud kriteeriumitele.

Sihtfinantseerimise liigid on:

- 1) kodumaine sihtfinantseerimine – residentidelt, sh teistelt avaliku sektori üksustelt saadud ja neile antud sihtfinantseerimine, v.a nende kaudu vahendatud välismaine sihtfinantseerimine;
- 2) välismaine sihtfinantseerimine – mitteresidentidelt, sealhulgas rahvusvahelistelt organisatsioonidelt saadud sihtfinantseerimine.

Sihtfinantseerimine jaotatakse tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimiseks. Sihtfinantseerimise tulude ja kulude kontodel eristatakse sihtfinantseerimist ja selle vahendamist. Sihtfinantseerimist nimetatakse vahendamiseks, kui see saadi edasifinantseerimiseks, mitte oma tegevuskulude või varade soetuseks. Vahendamiste korral võrdub vahendamiseks saadud toetuste tulu edasiantud toetuste kuluga.

Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui on olemas piisav kindlus, et sihtasutus vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset.

Sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud.

Kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud, kajastatakse saadud vahendid ettemaksena.

Toetuste vahendamiseks saadud sihtfinantseerimisi kajastatakse kuludes ja tuludes vastavalt toetuse saajate poolt tehtud kulutustele, mille kohta on toetuse saaja esitanud kuluaruande või teatise.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu saadud tagastamatust abist kajastatakse tekkepõhiselt realiseerimise printsiibi alusel.

Bilansivälisena kajastatakse toetuste vahendamisega tulevikus kaasnevaid kohustusi ja vastavaid nõudeid, mis on bilansipäeva seisuga kinnitatud programmide ja rahastamisotsuste alusel, kuid ei ole veel kajastatud bilansis. Toetust kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustuste, tulude ja kulude arvelevõtmise kuupäeval.

Kohtuvaidlustega seotud toetuste vahendamised, mille realiseerumine ei ole kindel ja millega ei kaasne tulevikus sihtasutusele täiendavaid kohustusi, on kajastatud bilansiväliste nõuete ja kohustuste koosseisus.

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil. Põhitegevuse rahavoogude leidmisel korrigeeritakse aruandeaasta tulemit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja põhitegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuste saldode muutused.

Põhitegevuse rahavoogudes kajastatakse tegevuskulude toetuste vahendamise nõuete ja kohustuste muutused.

Investeeringis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil. Saadud intressid diskonteeritud pikaajalistelt nõuetelt on kajastatud investeeringustegevuste rahavoogudes. Makstud intressid diskonteeritud pikaajalistelt kohustustelt on kajastatud finantseerimistegevuste rahavoogudes. 2014.aasta investeeringustegevuse rahavoogudes on kajastatud põhivarade soetusteks vahendatud toetuste väljamaksed ja laekumised. Alates 2015.aastast investeeringustegevuse rahavoogudes põhivarade soetusteks vahendatud toetuste väljamakseid ja laekumisi ei kajastata.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Rahalised vahendid Riigikassas	12 997 707	9 366 427
Kokku raha	12 997 707	9 366 427

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	51 029	51 029	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	82 722	82 722	0	4
Muud nõuded	7 784	7 784	0	5
Intressinõuded	7 535	7 535	0	5
Viitlaekumised	249	249	0	5
Ettemaksed	24 919	24 919	0	
Tulevaste perioodide kulud	24 919	24 919	0	
Ettemakstud toetused	11 525 046	11 525 046	0	20
Nõuded toetuste eest	19 524 914	19 524 914	0	21
Toetuste tagasinõuded	163 641	150 679	12 962	
Muud nõuded ja ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	3 348	3 348	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	31 383 403	31 370 441	12 962	

	31.12.2014	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	9 319	9 319	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	5 370	5 370	0	4
Muud nõuded	508	508	0	5
Intressinõuded	6	6	0	5
Viitlaekumised	502	502	0	5
Ettemaksed	28 178	28 178	0	
Tulevaste perioodide kulud	28 178	28 178	0	
Ettemakstud toetused	15 376 610	15 376 610	0	20
Nõuded toetuste eest	30 070 595	30 070 595	0	21
Toetuste tagasinõuded	1 626 500	691 462	935 038	
Muud kinnipidamised ja nõuded	1 997	1 997	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	47 119 077	46 184 039	935 038	

Pikaajalise nõudena kajastatakse toetuse saajatelt toetuste tagasinõuete pikaajalised osad nüüdisväärtuses diskontomääraga 4% aastas.

Pikaajalise nõudena kajastati 31.12.2014 bilansis Eesti Kunstiakadeemia uue õppehoone projekteerimiskulude ajatatud sihtfinantseerimise tagasinõue nüüdisväärtuses summas 935 038 eurot diskontomääraga 4% aastas. Eesti Kunstiakadeemia tagastas ennetähtaegselt nõude 2015.aasta mais.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2015		31.12.2014	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	37	0	2 357
Üksikisiku tulumaks	0	76 700	0	60 053
Erisoodustuse tulumaks	0	3 838	0	3 612
Sotsiaalmaks	0	138 926	0	108 091
Kohustuslik kogumispension	0	6 691	0	5 519
Töötuskindlustusmaksed	0	9 124	0	8 826
Ettemaksukonto jääk	82 722		5 370	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	82 722	235 316	5 370	188 458

Lisa 5 Muud nõuded

(eurodes)

	31.12.2015	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Intressinõuded	7 535	7 535	0	3
Viitlaekumised	249	249	0	3
Kokku muud nõuded	7 784	7 784	0	3

	31.12.2014	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Intressinõuded	6	6	0	3
Viitlaekumised	502	502	0	3
Kokku muud nõuded	508	508	0	3

Viitlaekumistena on kajastatud Euroopa Komisjonilt ja muudelt rahvusvahelistelt organisatsioonidelt bilansipäevaks laekumata sõidukulud ning kindlustushüvitised. Intressinõudena on kajastatud Riigikassast bilansipäevaks laekumata intressid.

Lisa 6 Materiaalne põhivara

(eurodes)

			Kokku
	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	
31.12.2013			
Soetusmaksumus	14 410	10 686	25 096
Akumuleeritud kulum	-13 656	-10 313	-23 969
Jääkmaksumus	754	373	1 127
Amortisatsioonikulu	-532	-373	-905
31.12.2014			
Soetusmaksumus	14 410	10 686	25 096
Akumuleeritud kulum	-14 188	-10 686	-24 874
Jääkmaksumus	222	0	222
Ostud ja parendused	9 880	0	9 880
Amortisatsioonikulu	-496	0	-496
31.12.2015			
Soetusmaksumus	24 290	10 686	34 976
Akumuleeritud kulum	-14 684	-10 686	-25 370
Jääkmaksumus	9 606	0	9 606

Lisa 7 Immateriaalne põhivara

(eurodes)

			Kokku
	Kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid	Muu immateriaalne põhivara	
31.12.2013			
Soetusmaksumus	0	16 032	16 032
Akumuleeritud kulum	0	-12 078	-12 078
Jääkmaksumus	0	3 954	3 954
Ostud ja parendused	0	14 857	14 857
Amortisatsioonikulu	0	-4 369	-4 369
31.12.2014			
Soetusmaksumus	0	30 889	30 889
Akumuleeritud kulum	0	-16 447	-16 447
Jääkmaksumus	0	14 442	14 442
Ostud ja parendused	4 500	19 150	23 650
Amortisatsioonikulu	-75	-4 609	-4 684
31.12.2015			
Soetusmaksumus	4 500	50 039	54 539
Akumuleeritud kulum	-75	-21 056	-21 131
Jääkmaksumus	4 425	28 983	33 408

Lisa 8 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2015	2014	Lisa nr
Kasutusrendikulu	218 289	218 418	15
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest			
	31.12.2015	31.12.2014	Lisa nr
12 kuu jooksul	111 438	110 229	
1-5 aasta jooksul	2 160	6 479	

Sihtasutusel on renditud järgmised kontoripinnad:

1) Tallinna kontor

L.Koidula 13a, Tallinn 10125

2) Tallinna kontor (Eesti kõrghariduse kvaliteediagentuur)

Toompuiestee 30, Tallinn 10149

3) Tartu kontor

Väike-Turu 8, Tartu 51013

Renditud on neli koopiamasinat Kyocera TASKalfa 3050ci, üks viimistleja Kyocera DF-790, sorter Kyocera MT-730 ja koopiamasin Kyocera M2035dn.

2015.aastal lõppes koopiamasina Canon iR-2870Ne rendileping. 2015.aastal sõlmiti rendileping koopiamasinala Kyocera M2035dn.

Lisa 9 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	122 181	122 181	0	
Võlad töövõtjatele	381 266	381 266	0	10
Maksuvõlad	235 316	235 316	0	4
Toetuseks saadud ettemaksed	22 140 980	22 140 980	0	22
Toetuste kohustused	21 023 666	21 023 666	0	23
Toetuste tagasimaksekohustused	11	11	0	23
Muud kohustused	22 506	22 506	0	
Muud viitvõlad	288	288	0	
Muud saadud ettemaksed ja tulevaste perioodide tulud	51	51	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	43 926 265	43 926 265	0	

	31.12.2014	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	132 623	132 623	0	
Võlad töövõtjatele	384 218	384 218	0	10
Maksuvõlad	188 458	188 458	0	4
Toetuseks saadud ettemaksed	15 127 075	15 127 075	0	22
Toetuste kohustused	38 887 107	38 887 107	0	23
Toetuste tagasimaksekohustused	1 316 524	381 486	935 038	23
Muud kohustused	18 490	18 490	0	
Muud viitvõlad	8	8	0	
Muud saadud ettemaksed ja tulevaste perioodide tulud	166	166	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	56 054 669	55 119 631	935 038	

Pikaajalise kohustusena kajastati 31.12.2014 bilansis Eesti Kunstiakadeemia uue õppehoone projekteerimiskulude ajatatud sihtfinantseerimise tagasimaksekohustus Rahandusministeeriumile nüüdisväärtuses diskontomääraga 4% aastas.

Eesti Kunstiakadeemia tagastas Archimedesele ennetähtaegselt nõude 2015.aasta mais. Archimedes kandis sihtfinantseerimise tagasimakse edasi Rahandusministeeriumile.

Lisa 10 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014	Lisa nr
Töötasude kohustus	241 858	253 811	
Puhkusetasude kohustus	137 792	128 043	
Muud võlad töövõtjatele	1 616	2 364	
Kokku võlad töövõtjatele	381 266	384 218	9

Võlad töövõtjatele sisaldab deklareerimata tööjookulumakse.

Puhkusetasu kulu on kajastatud kulu tekkimise perioodil. Puhkusetasu reservi korrigeeritakse aruandeaasta lõpus.

Lisa 11 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2015	2014
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 460 740	3 299 242
Kodumaise sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks	1 342 662	767 448
Välismaise sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 959 598	4 571 648
Välismaise sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks	42 537 360	46 897 444
Välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimine tegevuskuludeks	431 368	308 348
Välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks	5 751 396	6 400 252
Tagasi nõutud kodumaine sihtfinantseerimine (miinusega)	-71 527	-50 359
Tagasi nõutud välismaise sihtfinantseerimine (miinusega)	-442 188	-192 724
Kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	20 610	7 428
Välismaise sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	12 920	6 647
Välismaise sihtfinantseerimise vahendamine põhivara soetuseks	14 695 078	17 013 599
Välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimine põhivara soetuseks	0	782
Välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimise vahendamine põhivara soetuseks	5 446 194	4 633 177
Kokku annetused ja toetused	77 144 211	83 662 932
Rahandusministeerium	61 647 145	68 895 059
Euroopa Komisjon	9 533 672	9 548 417
Haridus-ja Teadusministeerium	4 974 713	4 498 280
SA Innove	431 952	415 133
Eesti Noorsootöö Keskus	325 751	199 532
Ülikoolid, eraannetajad jm partnerid	115 841	72 798
Välisministeerium	87 944	33 713
Siseministeerium	27 193	0

Lisa 12 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2015	2014
INQAAHE konverentsi osavõttasud	0	31 358
Noorsootöötajatele ja noortele korraldatud koolituste osavõttasud	4 273	2 084
EKKA hindamis-ja akrediteerimisteenuse osutamine	149 344	4 341
Muu toodete ja teenuste müük	230	0
Kokku tulu ettevõtlusest	153 847	37 783

Eesti kõrg-ja kutsehariduse kvaliteediagenuur viis 2015.aastal läbi esimesed piiriülesed kvaliteedihindamised. Moldova Vabariigis akrediteeriti 26 õiguse valdkonna magistriõppekava 13 kõrgkoolis summas 134954 eurot.

Eesti Vabariigis viidi läbi õppekavagrupi esmahindamine Tartu Ülikool Informaatika ja infotehnoloogia õppekavagrupi rakenduskõrgharidusõppes ning Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor isikuteeninduse õppekavagrupi rakenduskõrgharidusõppes.

Lisa 13 Muud tulud

(eurodes)

	2015	2014
Trahvid, viivised ja hüvitised	1 957	33
Muud tulud	0	1 534
Kokku muud tulud	1 957	1 567

Lisa 14 Jagatud annetused ja toetused (eurodes)

	2015	2014
1. programmi Euroopa Noored toetused		
1.1. rahvusvahelised noortevahetused	33 658	637 404
1.2. rahvusvaheline koolitustegevus ja võrgustikud	49 044	94 964
1.3. Euroopa Vabatahtliku Teenistuse projektid	437 875	561 768
1.4. kohalikud ja rahvusvahelised noortealgatused	98 565	180 778
1.5. koostöö EL naabruspiirkondade riikidega	27 741	347 889
1.6. noorte demokraatia projektid	16 675	81 383
1.7. kohalikud ja rahvusvahelised noorteseminarid	18 189	54 292
2. huvikoolide kaasamise ja arengu programmi toetused	123 092	86 140
3. programmi Eurodesk Eesti toetused	5 281	43 126
4. noortekohtumiste projekti toetused	19 680	0
5. Erasmus+ programmi toetused	7 027 761	1 378 220
6. programmi Elukestev õpe toetused		
6.1. täiskasvanuhariduse alaprogramm Grundtvig	171 580	342 105
6.2. kõrghariduse alaprogramm Erasmus	63 600	2 216 898
6.3. üldhariduse alaprogramm Comenius	371 214	1 094 912
6.4. haridusjuhtide õppelähetuse programm	0	32 490
6.5. kutsehariduse alaprogramm Leonardo da Vinci	614 876	1 995 586
7. Norra/EMP stipendiumifondi programmi toetused	475 868	199 293
8. toetus eestikeelsete kõrgkooliõpikute väljaandmiseks	126 691	139 018
9. õppesuuna arendamise toetused	12 000	136 769
10. Kristjan Jaagu programmi toetused	869 593	1 101 183
11. välisriikide lepingute toetused	82 090	76 157
12. rahvuskaaslaste programmi toetused	83 311	80 274
13. hõimurahvaste programmi toetused	29 277	0
14. asenduskodulaste õpingute toetusedetamine	28 160	33 920
15. õpetajakoolituse toetused	150 400	64 800
16. Euroopa Ülikoolide Instituudi doktorantide toetused	97 586	101 314
17. erivajadustega üliõpilaste toetus	21 839	0
18. Noore Õpetlase stipendium	52 000	48 000
19. Struktuuritoetuste perioodi 2007-2013 elluviija toetused:		
19.1. programmi DoRa toetused	2 551 950	3 632 516
19.2. programmi Primus toetused	1 608 484	1 032 158
19.3. programmi Eduko toetused	789 526	1 629 123
20. Struktuuritoetuste perioodi 2014-2020 elluviija toetused:		
20.1. kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades	282 720	0
21. tippkeskuste täiendav toetus	891 258	102 715
22. struktuurifondide abikõlbmatu käibemaksu toetus	5 643 554	4 674 260
23. Struktuuritoetuste perioodi 2007-2013 rakendusüksuse toetused		

majanduskeskkonna arendamise rakenduskava meetme toetused:		
23.1. meede "Teaduse tippkeskuste arendamine"	9 124 480	8 943 755
23.2. meede "Teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide õppe- ja töökeskkonna infrastruktuuri kaasajastamine"	313 648	6 451 529
23.3. meede „Teadusaparatuuri ja -seadmete kaasajastamine“	12 031 066	9 799 109
23.4. meede „Rakenduskõrgharidusõppe ja õpetajakoolituse õppeinfrastruktuuri kaasajastamine“	4 575 959	1 239 166
23.5. meede „Rahvusvahelise koostöö toetamine“	4 649 587	3 334 020
23.6. meede „Biotehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	1 684 024	1 869 290
23.7. meede „Energiatehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	928 927	1 268 996
23.8. meede „Kõrgkoolide ning teadus-ja arendusasutuste õppe- ja töökeskkond“	254 843	1 741 105
23.9. meede „Materjalitehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine“	1 092 030	3 556 894
23.10. meede „Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate teadus- ja arendustegevuse toetamine“astamissüsteemi arendamine“	2 975 203	3 424 902
23.11. meede „Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine“	615 324	3 482 498
23.12. meede „Tervishoiutehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine“	4 979 858	2 917 144
inimressursi arendamise rakenduskava meetmete toetused:		
23.13 meede „Teadusasutuste rahastamissüsteemi arendamine“	790 591	551 373
23.14. meede „Kohandumine teadmistepõhise majandusega“	301 105	487 555
23.15. meede „Kõrgkoolide koostöö ja innovatsiooni arendamine“	1 798 827	3 467 739
23.16. meede "Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia võtmevaldkondade arendamine"	1 909 173	3 204 801
23.17. meede "Teaduspoliitika ja kõrghariduse kvaliteedi arendamine"	217 143	361 473
24. Struktuuritoetuste perioodi 2014-2020 rakendusüksuse toetused		
24.1. Eesti T&A rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine ja osalemine üle-euroopalistes teadusalgatustes	300 963	0
24.2. TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (IKT + tervis + ressursid) arendamiseks	69 403	0
25. kõrg-ja kutsehariduse kvaliteediagentuuri loomine ja arendamine Moldova Vabariigis	20 899	10 517
26. liikmemaksud	29 778	29 894
27. muud autasud	14 750	5 120
Kokku jagatud annetused ja toetused	71 552 719	78 346 335

Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Uurimis- ja arengukulud	19 380	19 048	
Lähetuskulud	152 828	181 483	
Koolituskulud	101 324	62 732	
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	290 158	285 556	8
Administreerimiskulud	112 986	105 442	
Sõidukite majandamiskulud	25 884	24 995	
Info-ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	92 855	92 105	
Inventari majandamiskulud	16 921	17 993	8
Õppevahendite ja koolituse kulud (sihtrühmadele)	315 814	267 678	
Kommunikatsiooni-ja ürituste korraldamise kulud (sihtrühmadele)	233 140	424 971	
Kolmandatele isikutele hüvitatud kulud	129 540	134 980	
Mitmesugused majandamiskulud	7 868	2 447	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	1 498 698	1 619 430	

Lisa 16 Tööjõukulud

(eurodes)

	2015	2014
Palgakulu	2 189 303	1 973 853
Sotsiaalmaksud	950 846	863 441
Erisoodustused	81 600	59 348
Tulumaks erisoodustustelt	20 401	15 776
Sotsiaalmaks erisoodustustelt	33 659	24 791
Tasud võlaõiguslike lepingute alusel	586 461	481 041
Juhatuse, nõukogu ja auditikomitee tasud	99 739	94 210
Kokku tööjõukulud	3 962 009	3 512 460
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	116	108

Täistööajale taandatud keskmise töötajate arvu leidmisel on osalise tööajaga töötajate töötunnid taandatud täistööajale aastase normtööaja alusel ning liidetud täistööajaga töötajate arvule.

Töölepinguga töötajate keskmine arv 2015.aastal oli 131 (2014.aastal 131). Käsundus-ja töövõtulepinguid sõlmiti 2015.aastal 651 ning nendelt arvestati tasu 586 461 eurot (2014.aastal 678 lepingut summas 481 041 eurot).

Lisa 17 Muud kulud

(eurodes)

	2015	2014
Maksu-, lõivu- ja trahvikulud	188 477	208 701
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	42 824	150
Kahjutasud ja viivised	1 611	69
Muud tegevuskulud	78	111
Kokku muud kulud	232 990	209 031

Lisa 18 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2015	2014
Intressitulu arvelduskontodelt	4 409	0
Intressitulu diskonteeritud pikaajaliselt nõudelt	86 033	126 459
Finantskulu pangagarantii taotlemisel	0	-169
Intressikulu diskonteeritud pikaajaliselt kohustuselt	-86 501	-126 459
Kokku muud finantstulud ja -kulud	3 941	-169

Norra/EMP stipendiumifondi programmi arvelduskontode vahenditelt laekunud intressid kuuluvad edasikandmisele Rahandusministeeriumi Euroopa Liidu maksete osakonnale (Norra rakendusmäärus 2009-2014 artikkel 4.7.1) ja neid ei kajastata sihtasutuse intressituludes. Erasmus+ programmi arvelduskontode vahenditelt laekunud intressid kuuluvad deklareerimisele programmi aruandes ja edasikandmisele Euroopa Komisjonile ning neid ei kajastata sihtasutuse intressituludes.

Lisa 19 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2015	2014
Arvestatud tasu	99 739	93 468

Sihtasutus käsitleb seotud osapooltena tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning nende isikute lähedasi pereliikmeid. Seotud osapooled on ka sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle kõrgema või tegevjuhtkonna liikmed või nendega seotud lähedased pereliikmed omavad valitsevat või olulist mõju.

Vastavalt riigi raamatupidamise üldeeskirjale kuulub aastaaruandes avaldamisele informatsioon seotud osapoolte tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või raamatupidamiskohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Sihtasutuses seotud osapooltega nimetatud tehinguid toimunud ei ole.

Juhatuse liikmetele on lepingu kohaselt ette nähtud kolme kuu tasu suurune kompensatsioon, kui leping lõpetatakse enne tähtaja saabumist sihtasutuse algatusel.

Sihtasutusel on 2 juhatuse, 8 nõukogu liiget ja 3 auditikomitee liiget.

Lisa 20. Ettemakstud toetused	31.12.2015	31.12.2014
1. programmi Euroopa Noored toetused		
1.1. rahvusvahelised noortevahetused	0	35 544
1.2. rahvusvaheline koolitustegevus ja võrgustikud	0	46 982
1.3. Euroopa Vabatahtliku Teenistuse projektid	28 186	404 810
1.4. kohalikud ja rahvusvahelised noortealgatused	0	91 356
1.5. koostöö EL naabruspiirkondade riikidega	0	24 584
1.6. noorte demokraatia projektid	0	16 000
1.7. kohalikud ja rahvusvahelised noorteseminarid	0	24 184
2. programmi Elukestev õpe toetused		
2.1. täiskasvanuhariduse alaprogramm Grundtvig	0	100 297
2.2. kõrghariduse alaprogramm Erasmus	0	169 193
2.3. üldhariduse alaprogramm Comenius	15 584	184 222
2.4. kutsehariduse alaprogramm Leonardo	119 134	333 077
3. programmi Erasmus+ toetused	9 789 864	5 704 022
4. toetus eestikeelsete kõrgkooliõpikute väljaandmiseks	187 705	160 165
5. Norra/EMP stipendiumifondi programmi toetused	408 906	369 295
6. noortekohtumiste projekti toetused	96 544	0
7. hõimurahvaste programmi toetused	32 639	0
8. Kristjan Jaagu programmi toetused	303 727	116 006
9. riikidevaheliste lepingute toetused	15 007	9 534
10. rahvuskaaslaste programmi toetused	22 528	22 359
11. asenduskodulaste õpingute toetamine	0	2 400
12. Noore Õpetlase stipendium	80 000	52 000
13. Euroopa Ülikooli Instiduudi doktorantide toetused	11 960	9 100
14. programmi DoRa toetused		
14.1. noorteadlaste osalemine rahvusvahelises teadmisteringluses	0	89 797
14.2. doktorantide semester välismaal	0	240 208
14.3. magistrandid välismaal	0	31 863
14.4. DoRa programmi ettemaksed partnerkoolidele	818	305 599
15. Primus programmi toetuste ettemaksed partnerkoolidele	0	35 732
16. Moldova programmi toetuste ettemaksed partneritele	0	6 483
17. tippkeskuste täiendav toetus	388 437	1 279 695
18. struktuurifondide abikõlbmatu käibemaksu toetus	24 007	275 581
19. struktuurifondide ettemaksed		
majanduskeskkonna arendamise rakenduskava meetme ettemaksed:		
19.1. meede "Teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide õppe- ja töökeskkonna infrastruktuuri kaasajastamine"	0	176 039
19.2. meede "Teaduse tippkeskuste arendamine"	0	3 942
19.3. meede „Kõrgkoolide ning teadus-ja arendusasutuste õppe- ja töökeskkond“	0	8 501
19.4. meede „Teadusaparatuuri ja -seadmete kaasajastamine“	0	1 684 300
19.5. meede „Rakenduskõrgharidusõppe ja õpetajakoolituse õppeinfrastruktuuri kaasajastamine“	0	234 178
19.6. meede „Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine“	0	205
19.7. meede „Rahvusvahelise koostöö toetamine“	0	2 914 825
inimressursi arendamise rakenduskava meetmete ettemaksed:		
19.8. meede „Kohandumine teadmispõhise majandusega“	0	66 624
19.9. meede "Teaduspoliitika ja kõrghariduse kvaliteedi arendamine"	0	61 297
19.10. meede "Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia võtmevaldkondade arendamine"	0	86 611
Ettemakstud toetused kokku:	11 525 046	15 376 610

Lisa 21. Nõuded toetuste eest	31.12.2015	31.12.2014
Euroopa Komisjon	7 175	16 660
Rahandusministeerium	19 134 089	29 954 492
sh tehnilise abi taotlus majandustegevuseks	202 876	180 018
SF toetuste vahendamine	18 931 213	29 773 890
EMP/Norra programmi toetuste vahendamine	0	584
Eesti Noorsootöö Keskus	69 871	83 309
SA Innove	247 085	9 824
Haridus-ja Teadusministeerium	10 309	0
Sotsiaalkindlustusamet	61	102
The British Council	50 000	0
Nordic Council of Ministers	6 324	6 208
Nõuded toetuste eest kokku	19 524 914	30 070 595

Lisa 22. Toetusteks saadud ettemaksed	31.12.2015	31.12.2014
Euroopa Komisjoni vahendid	16 132 080	9 216 743
Struktuurifondide välisfinantseerimise vahendid	1 174 995	225 789
Eesti Vabariigi vahendid (sh struktuurifondide ja EMP/Norra kaasfinantseerimise vahendid)	4 053 382	4 589 752
Norra/EMP vahendid	717 085	1 059 467
The British Council	23 064	0
Eraannetajatelt	40 374	35 324
Toetusteks saadud ettemaksete jääk perioodi lõpul	22 140 980	15 127 075

Lisa 23. Toetuste kohustused ja toetuste tagasimaksekohustused

Toetuste kohustused	31.12.2015	31.12.2014
1. programmi Euroopa Noored toetused	0	7 249
2. huvikoolide kaasamise ja arengu programmi toetused	51 962	37 250
3. Erasmus+ programmi toetused	364 255	1 519
4. noortekohtumiste projekti toetused	576	0
5. programmi Elukestev õpe toetused	56 801	237 306
6. Norra/EMP stipendiumifondi programmi toetused	78 497	13 754
7. toetus eestikeelsete kõrgkooliõpikute väljaandmiseks	4 175	0
8. erivajadustega üliõpilaste toetus	21 839	0
9. Struktuuritoetuste perioodi 2007-2013 elluviija toetused:		
9.1. programmi DoRa toetused	200 406	513 349
9.2. Primus programmi toetused	156 780	256
9.3. Eduko programmi toetused	197 620	636 369
10. Struktuuritoetuste perioodi 2014-2020 elluviija toetused:		
10.1. kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades	282 720	0
11. struktuurifondide abikõlbmatu käibemaksu toetus	2 762 382	5 435 791
12. Struktuuritoetuste perioodi 2007-2013 rakendusüksuse toetused		
majanduskeskkonna arendamise rakenduskava meetme toetused:		
12.1. meede "Teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide õppe- ja töökeskkonna infrastruktuuri kaasajastamine"	71 019	2 719 202
12.2. meede "Teaduse tippkeskuste arendamine"	3 255 841	5 466 393
12.3. meede „Kõrgkoolide ning teadus-ja arendusasutuste õppe- ja töökeskkond“	0	308 426
12.4. meede „Teadusaparatuuri ja -seadmete kaasajastamine“	3 992 290	4 926 551
12.5. meede „Rakendus kõrgharidusõppe ja õpetajakoolituse õppeinfrastruktuuri kaasajastamine“	902 531	791 431
12.6. meede „Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine“	154 200	2 295 355
12.7. meede „Rahvusvahelise koostöö toetamine“	5 028 351	3 736 216
12.8. meede „Biotehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	601 989	1 086 318
12.9. meede „Energiatehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	224 187	598 547
12.10. meede „Info-ja kommunikatsioonitehnoloogiate teadus-ja arendustegevuse toetamine“	242 235	1 352 347
12.11. meede „Materjalitehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	78 220	1 649 795
12.12. meede „Tervishoiutehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	373 269	1 690 456
inimressursi arendamise rakenduskava meetmete toetused:		
12.13. meede „Kohandamine teadmistepõhise majandusega“	0	106 402
12.14. meede „Kõrgkoolide koostöö ja innovatsiooni arendamine“	939 465	2 034 879
12.15. meede "Teaduspoliitika ja kõrghariduse kvaliteedi arendamine"	65 698	208 267
12.16. meede "Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia võtmevaldkondade arendamine"	44 483	2 821 120
12.17. meede "Teadusasutuste rahastamissüsteemi arendamine"	501 510	212 559
13. Struktuuritoetuste perioodi 2014-2020 rakendusüksuse toetused:		
13.1. meede "Eesti T&A rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine ja osalemine üle-euroopalistes teadusalgatustes"	300 962	0
13.2. meede "TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (IKT + tervis + ressursid) arendamiseks"	69 403	0
Toetuste kohustused kokku:	21 023 666	38 887 107

Toetuste tagasimaksekohustused	31.12.2015	31.12.2014
1. programmi Elukestev õpe Comeniuse programmi toetus	0	7 050
2. Tehnilise abi toetused	11	0
3. struktuuritoetuste majanduskeskkonna arendamise rakenduskava meetme toetused		
3.1. meede "Teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide õppe- ja töökeskkonna infrastruktuuri kaasajastamine"	0	1 309 474
Toetuste tagasimaksekohustused kokku:	11	1 316 524

Lisa 24. Bilansivälised nõuded ja kohustused

Bilansivälised nõuded toetuste vahendamiseks	31.12.2015	31.12.2014
1. programmi Erasmus+ toetused	1 144 709	701 765
2. huvikoolide kaasamise ja arengu programmi toetused	237 018	261 252
3. programmi Elukestev õpe toetused	2 700	214 332
4. Norra/EMP stipendiumifondi programmi toetused	117 812	148 209
5. Struktuuritoetuste perioodi 2014-2020 elluvijja nõuded:		
5.1. Noorsootöötajate koolitus	1 795 265	0
5.2. Kohanemisprogramm	79 728	0
5.3. Kutsehariduse kvaliteedi tõstmine	1 360 176	0
6. struktuurifondide abikõlbmatu käibemaksu toetus	17 039	0
*7. Struktuuritoetuste perioodi 2007-2013 rakendusüksuse toetused		
majanduskeskkonna arendamise rakenduskava meetme toetused:		
7.1. meede "Teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide õppe- ja töökeskkonna infrastruktuuri kaasajastamine"	43 692	443 905
7.2. meede "Teaduse tippkeskuste arendamine"	56 719	9 376 854
7.3. meede „Kõrgkoolide ning teadus-ja arendusasutuste õppe- ja töökeskkond“	0	174 757
7.4. meede „Teadusaparatuuri ja -seadmete kaasajastamine“	98 384	10 716 395
7.5. meede „Rakenduskõrgharidusõppe ja õpetajakoolituse õppeinfrastruktuuri kaasajastamine“	0	4 052 932
7.6. meede „Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine“	0	661 645
7.7. meede „Rahvusvahelise koostöö toetamine“	0	760 401
7.8. meede „Biotehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	0	1 787 932
7.9. meede „Energiatehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	0	825 824
7.10. meede „Info-ja kommunikatsioonitehnoloogiate teadus-ja arendustegevuse toetamine“	0	3 124 915
7.11. meede „Materjalitehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	0	1 300 242
7.12. meede „Tervishoiutehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	0	2 922 406
inimressursi arendamise rakenduskava meetmete toetused:		
7.13. meede „Kohandumine teadmispõhise majandusega“	0	226 375
7.14. meede „Kõrgkoolide koostöö ja innovatsiooni arendamine“	1 250	2 655 804
7.15. meede „Teaduspoliitika ja kõrghariduse kvaliteedi arendamine“	0	1 767 146
7.16. meede „Doktoriõppe ja rahvusvahelistumise edendamine“	0	5 761 960
7.17. meede „Teadusasutuste rahastamissüsteemi arendamine“	12 000	908 181
7.18. meede „Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia võtmevaldkondade arendamine“	0	3 401 076
8. Struktuuritoetuste perioodi 2014-2020 rakendusüksuse toetused		
8.1. meede "Eesti T&A rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine ja osalemine üle-euroopalistes teadusalgatustes"	57 931 392	0
8.2. meede "TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (IKT + tervis + ressursid) arendamiseks"	50 115 824	0
Bilansivälised nõuded kokku:	113 013 708	52 194 308

Bilansivälised kohustused toetuste vahendamiseks	31.12.2015	31.12.2014
1. noortekohtumiste projekti toetused	1 024	0
2. programmi Erasmus+ toetused	1 144 709	701 765
3. programmi Elukestev õpe toetused	2 700	214 332
4. Norra/EMP stipendiumifondi programmi toetused	117 812	148 209
5. Struktuuritoetuste perioodi 2014-2020 elluvijja toetused:		
5.1. kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades	1 961 760	0
6. struktuurifondide abikõlbmatu käibemaksu toetus	17 039	0
*7. Struktuuritoetuste perioodi 2007-2013 rakendusüksuse toetused		
majanduskeskkonna arendamise rakenduskava meetme toetused:		
7.1. meede "Teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide õppe- ja töökeskkonna infrastruktuuri kaasajastamine"	43 692	443 905
7.2. meede "Teaduse tippkeskuste arendamine"	56 719	9 376 854
7.3. meede „Kõrgkoolide ning teadus-ja arendusasutuste õppe- ja töökeskkond“	0	174 757
7.4. meede „Teadusaparatuuri ja -seadmete kaasajastamine“	98 384	10 716 395
7.5. meede „Rakenduskõrgharidusõppe ja õpetajakoolituse õppeinfrastruktuuri kaasajastamine“	0	4 052 932
7.6. meede „Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine“	0	661 645
7.7. meede „Rahvusvahelise koostöö toetamine“	0	760 401
7.8. meede „Biotehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	0	1 787 932
7.9. meede „Energiatehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	0	825 824
7.10. meede „Info-ja kommunikatsioonitehnoloogiate teadus-ja arendustegevuse toetamine“	0	3 124 915
7.11. meede „Materjalitehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	0	1 300 242
7.12. meede „Tervishoiutehnoloogia teadus-ja arendustegevuse toetamine“	0	2 922 406
inimressursi arendamise rakenduskava meetmete toetused:		
7.13. meede „Kohandumine teadmispõhise majandusega“	0	226 375
7.14. meede „Kõrgkoolide koostöö ja innovatsiooni arendamine“	1 250	2 655 804
7.15. meede „Teaduspoliitika ja kõrghariduse kvaliteedi arendamine“	0	897 267
7.16. meede „Teadusasutuste rahastamissüsteemi arendamine“	12 000	908 181
7.17. meede „Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia võtmevaldkondade arendamine“	0	2 331 496
8. Struktuuritoetuste perioodi 2014-2020 rakendusüksuse toetused		
8.1. meede "Eesti T&A rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine ja osalemine üle-euroopalistes teadusalgatustes"	35 913 609	0
8.2. meede "TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (IKT + tervis + ressursid) arendamiseks"	25 129 224	0
Bilansivälised kohustused kokku:	64 499 922	44 231 637

* Kohtuvaidlustega seotud toetuste vahendamised, mille realiseerumine ei ole kindel ja millega ei kaasne sihtasutusele tulevikus täiendavaid kohustusi